

Úřad práce ČR

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Brně

Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2019 a strategie APZ pro rok 2020

Obsah

1	Zaměstnanost	3
1.1	Celková situace v zaměstnanosti kraje	3
1.2	Zaměstnanost u nejvýznamnějších zaměstnavatelů a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb	9
1.3	Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)	11
2	Nezaměstnanost	15
2.1	Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2019.....	16
2.2	Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji	24
2.3	Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji	26
3	Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti	51
3.1	Problémové skupiny	51
3.2	Problémové regiony.....	61
4	Cizinci na trhu práce	62
5	Prognóza vývoje trhu práce na rok 2020	73
6	Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2019	75
6.1	Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2019	78
6.2	Rekvalifikace, poradenství a pracovní rehabilitace	89
6.3	Projekty ESF	97
6.4	Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2018.....	106
7	Cíle APZ pro rok 2020	108
8	PŘÍLOHY	109

1 Zaměstnanost

1.1 Celková situace v zaměstnanosti kraje

Podle údajů Výběrových šetření pracovních sil bylo v roce 2018 (průměrné celoroční stavy; údaj za rok 2019 ještě není k dispozici) v Jihomoravském kraji 997,6 tis osob ve věku 15 a více let, z toho **599,1 tis. ekonomicky aktivních**.

Míra ekonomické aktivity dosáhla **60,1%** (u mužů 68,5%, u žen 52,1%) a míra zaměstnanosti 58,5 % (muži 67,2%, ženy 50,2 %). Oba ukazatele se pohybují dlouhodobě zhruba na úrovni průměru ČR.

Zaměstnáno bylo celkem 583,4 tis. osob, z toho bylo 326,1 tis. mužů a 257,3 tis. žen. Podle postavení v zaměstnání **84,7%** pracujících osob představovali **zaměstnanci** a 15,3% osoby podnikající (včetně pomáhajících rodinných příslušníků). Podíl pracujících osob v postavení zaměstnanců je dlouhodobě mírně nad průměrem ČR, ještě vyšší podíl mají kraje Moravskoslezský, Karlovarský, Pardubický a Vysočina.

Sektorová skladba zaměstnanosti v kraji je následující: primární sféra ekonomiky se nyní na úhrnné zaměstnanosti v kraji podílí 2,8 %, sekundární sféra 36,3 %, **zastoupení terciární sféry** v roce 2018 **dosahovalo 60,9 %**. Muži se na úhrnné zaměstnanosti podílejí 55,9 %, zatímco ženy 44,1 %. Krajská sektorová skladba zaměstnanosti v zásadě odpovídá celostátnímu průměru s tím, že v kraji je nyní mírně nižší zaměstnanost v sekundární sféře ekonomiky (průměr za ČR je 37,5 %), zatímco v terciární sféře je naopak zaměstnanost mírně vyšší (průměr ČR činí 59,7 %). Zaměstnanost v zemědělství v Jihomoravském kraji se shoduje s celostátním průměrem (průměr ČR činí 2,8 %).

Tab. 1: Vývoj v sektorové skladbě zaměstnanosti v národním hospodářství Jihomoravského kraje v letech 2008 – 2018

Sektor NH	Počet pracovníků*		Změna počtu (v tis.)	Podíl na celkové zaměstnanosti (%)		Index změny**
	2018	2008		2018	2008	
Počet pracovníků úhrnem (v tis.)						
I. sektor (zemědělství, lesnictví)	16,3	17,3	-1,0	2,8	3,2	94,2
II. sektor (průmysl, stavebnictví)	211,8	221,1	-9,3	36,3	41,2	95,8
III. sektor (ostatní odvětví NH)	355,3	298,6	56,7	60,9	55,6	119,0
Celkem	583,4	537,0	46,4	100	100	108,6

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil - roční průměry 2018, ČSÚ Praha, 2019

*...průměrné celoroční stavy

**...bazický index (stav 2008 = 100 %)

Z údajů VŠPS vyplývá, že **počet zaměstnaných v Jihomoravském kraji se mezi lety 2008 a 2018 zvýšil o 46,4 tis. osob**. Nešlo však o pozvolný mírný nárůst, ale o poměrně dynamický vývoj. V důsledku ekonomické krize nejprve v letech 2008 až 2009 počet

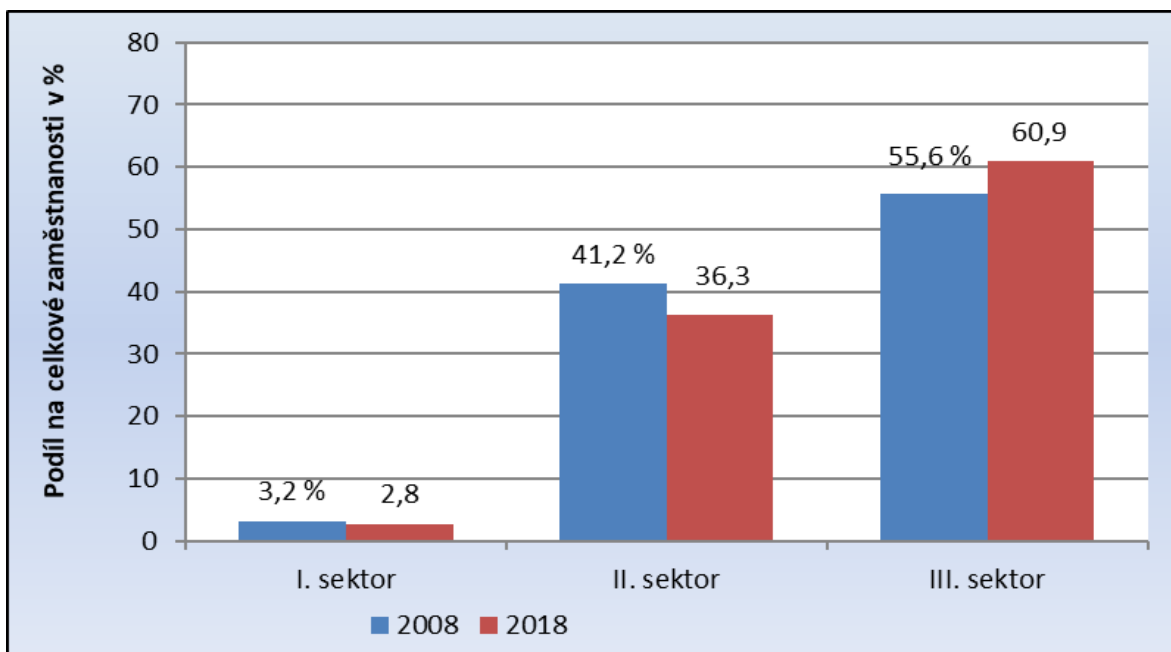
zaměstnaných klesl o 13,5 tis. osob. V letech 2010 až 2011 se počet zaměstnaných pohyboval kolem 530 tis. osob, v roce 2012 narostl na 537,7 tis. osob, dále v letech 2013-2014 vzrostl o dalších 20 tis. osob na 557,5 tis. osob, v období 2014-2015 došlo k nárůstu o 12 tis. osob na 569,1 tis. osob, v letech 2016-2017 počet zaměstnaných vzrostl o 9,0 tis. osob na 578,1 tis. osob. V roce 2018 vzrostl počet zaměstnaných dle VŠPS o 5,3 tis. na 583,4 tis. osob. Vývoj v jednotlivých sektorech ekonomiky je však rozdílný. Počet pracujících v primární a sekundární sféře ekonomiky se ve sledovaném období snížil, a to o 5,8 %, resp. o 4,2 %, zaměstnanost v terciéru naopak vzrostla o 19 %.

V sekundárním sektoru se odlišně vyvíjel stav pracovníků v průmyslu a ve stavebnictví. Průmysl zasáhla velmi výrazně ekonomická krize, která zapříčinila mezi lety 2008 a 2009 výrazný pokles počtu zaměstnaných v tomto odvětví o 27,1 tis. (z 164,8 tis. na 138,7 tis. osob). V letech 2010 a 2011 se počet pracovníků v průmyslu zvýšil na zhruba 145 tis. a v roce 2012 už uvádělo VŠPS 152,4 tis. osob zaměstnaných v průmyslu. Následně v roce 2013 počet zaměstnaných v průmyslu mírně poklesl na 149,5 tis. osob, aby v roce 2014 opět vzrostl na 160,7 tis. osob, během roku 2015 tento počet mírně poklesl na 158,9 tis. osob a v roce 2016 opět vzrostl na 160,7 tis. osob. Růst pokračoval i v roce 2017 a 2018, kdy počet zaměstnaných v průmyslu dosáhl na 162,2 tis., resp. 165,9 tis. osob. Oproti tomu počet pracovníků ve stavebnictví mezi lety 2008 a 2009 ještě mírně rostl. Propad nastal až v roce 2010 (pokles o 4,6 tis. osob) a následně se početní stavy pracovníků ve stavebnictví stabilizovaly na hodnotě kolem 46 tis. osob. V roce 2015 dosahoval počet zaměstnaných ve stavebnictví 46,3 tis. osob a v roce 2016 prudce vzrostl na 53,6 tis. osob. V roce 2017 jsme zaznamenali mírný pokles na 51,2 tis. osob a v roce 2018 pokles pokračoval na 45,9 tis. osob.

Vývoj zaměstnanosti v sekundéru a konečně i celkové zaměstnanosti v Jihomoravském kraji **ovlivnil především zpracovatelský průmysl**. Toto odvětví vykázalo mezi lety 2008 a 2009 strmý propad, a to o 23,9 tis. (z 149,9 tis. na 126,0 tis.) osob, tedy více, než průmysl či sekundér celkově. Od roku 2010 se pak počet pracovníků ve zpracovatelském průmyslu opět postupně zvyšoval až na hodnotu 139,6 tis. v roce 2012. V roce 2013 počet zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu mírně poklesl na 131,4 tis. osob. Od roku 2014, kdy dosahoval počet zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu 145,5 tis. osob, nárůst pokračuje až do současnosti. V roce 2015 bylo zaznamenáno 146,4 tis. osob zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu, v roce 2016 to bylo 149,1 tis. osob, v roce 2017 152,7 tis. osob a v roce 2018 154,3 tis. osob.

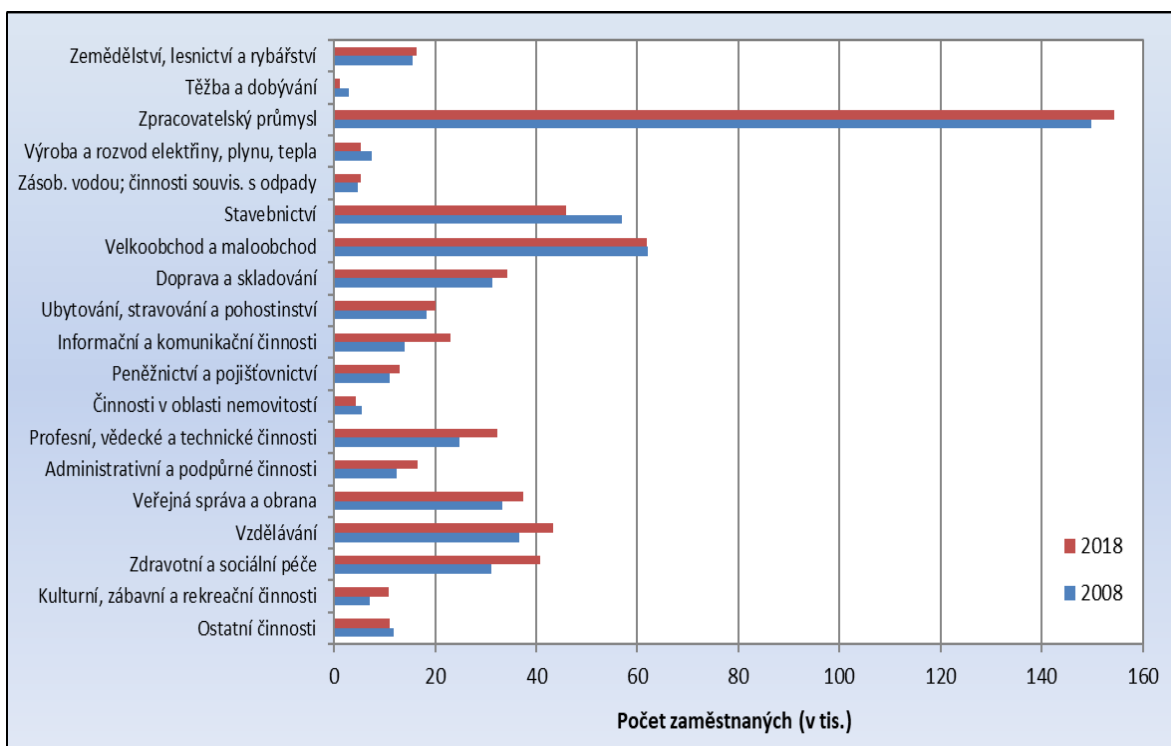
Výslednou úroveň zaměstnanosti v kraji vylepšuje terciární sektor; v tomto odvětví NH se počet zaměstnaných od roku 2008 do roku 2018 zvýšil o 56,7 tis. osob.

Ve struktuře zaměstnanosti Jihomoravského kraje, členěné podle jednotlivých odvětví národního hospodářství, stále dominuje zpracovatelský průmysl, jehož zastoupení na celokrajské zaměstnanosti v roce 2018 dosahovalo 26,4 %. Další v pořadí, avšak s výrazně nižším podílem je odvětví obchodu (10,6 %), vysoké je stále také zastoupení stavebnictví (7,9 %). Na dalších významných pozicích se v kraji umísťují již výhradně jen odvětví terciární sféry: vzdělávání (7,4 %), zdravotnictví (7,0 %), veřejná správa a obrana (6,4 %), doprava a skladování (5,9 %) a profesní, vědecké a technické činnosti. (5,5 %).

Obr. 1: Struktura zaměstnanosti v Jihomoravském kraji v roce 2008 a 2018 podle hlavních sektorů ekonomiky

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil - roční průměry 2018, ČSÚ Praha, 2019)

Obr. 2: Struktura zaměstnanosti v Jihomoravském kraji v letech 2008 a 2018 podle odvětví

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil - roční průměry 2018, ČSÚ Praha, 2019

V kraji jsou výrazné rozdíly v sektorové skladbě zaměstnanosti mužů a žen. V odvětvích terciární sféry je nyní zaměstnáno 76,0 % žen, v primární sféře pracuje 1,9 % žen a 22,1 %

v sekundárním sektoru ekonomiky. Mužů je v terciární sféře zaměstnáno 49,0 %, v sekundéru pak pracuje 47,6 % mužů. V průběhu hospodářské recese ztratila sekundární sféra v souboru mužů pozici nejdůležitějšího zaměstnavatele. Primární sektor ekonomiky není z hlediska zaměstnanosti příliš významný ani pro muže; poskytuje zaměstnání pouze 3,5 % mužů.

V hospodářské struktuře Jihomoravského kraje bylo v roce 2018 zaměstnáno 169,6 tis. pracovníků s vysokoškolskou kvalifikací (tj. 29,1 % z celkového úhrnu), dále 201,7 tis. pracovníků se vzděláním úplným středním s maturitou (34,6 %), 191,1 tis. zaměstnanců (tj. 32,7 %) má výuční list a 21,0 tis. pracovníků (3,6 %) vykazuje pouze základní vzdělání. Maturitní a vyšší vzdělání má tak v současné době necelých 64 % z celkového úhrnu pracovních sil kraje.

Tab. 2: Zaměstnanost v národním hospodářství Jihomoravského kraje a České republiky podle stupně vzdělání (KKOV) v roce 2018

Stupeň vzdělání	Jihomoravský kraj		ČR	
	počet (v tis.)	%	počet (v tis.)	%
Základní (včetně nedokončeného)	21,0	3,6	227,3	4,3
Střední bez maturity	191,1	32,7	1775,1	33,5
Střední s maturitou	201,7	34,6	1972,4	37,3
Vysokoškolské	169,6	29,1	1317,3	24,9
Celkem	583,4	100	5 293,8	100

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil - roční průměry 2018, ČSÚ Praha, 2019

Jak v Jihomoravském kraji, tak v celorepublikovém měřítku stagnoval v roce 2018 meziročně podíl zaměstnaných se základním vzděláním (vč. nedokončeného). Oproti celostátnímu průměru je v kraji o více než 4 p.b. vyšší podíl vysokoškoláků, podíl pracovníků se vzděláním středním s maturitou je naopak mírně nižší než v ČR jako celku, stejně tak je nepatrně nižší i podíl vyučenců. Celkovou úroveň vzdělání pracovní síly v Jihomoravském kraji pozitivním způsobem formuje krajské město Brno, jehož pracovní síla je v České republice úrovní kvalifikace po Praze druhá nejlepší.

Podobně jako kvalifikační struktura i zaměstnanecká skladba pracovních sil v Jihomoravském kraji je oproti celostátnímu průměru příznivější díky postavení Brna, které je druhým nejvýznamnějším centrem vysokého školství a soudnictví v zemi. Kategorie „vědeckí a odborní duševní pracovníci“ se na úhrnné zaměstnanosti v kraji podílejí téměř jednou pětinou (111,0 tis. osob), což je nejvíce ze všech tříd v kraji. Nadprůměrné je v kraji i zastoupení pracovníků v kategorii „zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci“.

Tab. 3: Zaměstnanost v národním hospodářství Jihomoravského kraje a České republiky podle hlavních tříd kategorie zaměstnání v roce 2018

Kategorie zaměstnání	Hlavní třída CZ-ISCO	Jihomoravský kraj		ČR	
		počet	%	počet	%
Zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	1	32,2	5,5	245,0	4,6
Vědeckí a odborní duševní pracovníci	2	111,0	19,0	851,5	16,1
Techn., zdravot. a pedagog. pracovníci	3	92,8	15,9	915,1	17,3
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	4	57,4	9,8	498,9	9,4
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	5	89,3	15,3	822,8	15,6
Kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	6	6,7	1,2	66,3	1,3
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci	7	92,0	15,8	864,9	16,3
Obsluha strojů a zařízení	8	65,2	11,2	727,0	13,7
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9	35,4	6,1	287,1	5,4
Příslušníci armády	0	1,4	0,2	15,2	0,3
Celkem		583,4	100	5 293,8	100

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil - roční průměry 2018, ČSÚ Praha, 2019

V oblasti dělnických profesí je situace v Jihomoravském kraji v zásadě obdobná jako na ostatním území státu. V kategorii „řemeslníci a kvalifikovaní výrobci“ je v kraji zaměstnáno 92,0 tis. osob, což představuje 15,8 % z celkového počtu zaměstnaných (pro srovnání: podíl řemeslníků v celé ČR je mírně vyšší; v roce 2018 dosahoval 16,3 %). V méně kvalifikačně náročné hlavní třídě 8 CZ-ISCO tj. „obsluha strojů a zařízení“ je v Jihomoravském kraji zaměstnáno 65,2 tis. osob, což představuje 11,2 % z celokrajského úhrnu zaměstnanosti (v ČR to je ale 13,7 %).

V důsledku vývoje v posledních deseti letech se podíl kvalifikovaných dělníků v zemědělství a lesnictví snížil o polovinu a jejich zastoupení v zaměstnanecké skladbě Jihomoravského kraje (1,2 %) bylo v roce 2018 téměř na stejné úrovni jako v ČR jakožto celku (1,3 %).

Podíl pracovníků nekvalifikovaných (třída CZ-ISCO 9) se v kraji v devadesátých letech 20. století prudce snižoval, po roce 2000 ale už spíše jen stagnuje na velmi nízké úrovni. V souboru mužů přitom počet nekvalifikovaných v posledních deseti letech ubývá pomaleji, než v souboru žen. Na celokrajském úhrnu zaměstnanosti se v roce 2018 tato nejnižší kvalifikační skupina podílí 6,1 % (v ČR 5,4 %).

Vývoj zaměstnanosti v roce 2019 naznačuje následující tabulka. Jelikož roční průměry za rok 2019 nejsou ještě (v době zpracování této zprávy) dostupné, jsou zde srovnány průměry za první tři čtvrtletí daného roku a jejich srovnání s hodnotami v roce 2018. Dle těchto údajů meziročně došlo k nárůstu zaměstnaných v Jihomoravském kraji o 6,7 tis. osob, přičemž v priméru počet pracovníků meziročně vzrostl o 6,7 %, v sekundéru jejich počet poklesl o 2,5 %) a v terciéru došlo k nárůstu o 3,1 %.

Tab. 4: Vývoj v sektorové skladbě zaměstnanosti v národním hospodářství Jihomoravského kraje v letech 2018 a 2019 (údaje za 1. – 3. čtvrtletí daného roku)

Sektor NH	Počet pracovníků*		Změna počtu (v tis.)	Podíl na celkové zaměstnanosti (%)		Index změny**
	1. - 3. čtvrtletí 2019	1. - 3. čtvrtletí 2018		1. - 3. čtvrtletí 2019	1. - 3. čtvrtletí 2018	
Počet pracovníků úhrnem (v tis.)						
I. sektor (zemědělství, lesnictví)	17,4	16,3	1,1	3,0	2,8	106,7
II. sektor (průmysl, stavebnictví)	206,7	212,0	-5,3	35,0	36,4	97,5
III. sektor (ostatní odvětví NH)	365,2	354,3	10,9	62,0	60,8	103,1
Celkem	589,3	582,6	6,7	100,0	100,0	101,1

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrových šetření pracovních sil – čtvrtletní údaje (1. – 3. čtvrtletí 2018 a 1. – 3. čtvrtletí 2019), ČSÚ Praha, 2018 a 2019

*...průměrné stavy za 1. – 3. čtvrtletí

**...bazický index (stav 2018 = 100 %)

1.2 Zaměstnanost u nevyznamnějších zaměstnavatelů a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb

Tab. 2: TOP 20 největších zaměstnavatelů (nevýrobní sféra) v Jihomoravském kraji (stav k 31. 12. 2019)

Pořadí	Název zaměstnavatele	Předmět činnosti CZ-NACE		Kategorie počtu zaměstnanců	Hlavní provoz v okrese
1	Fakultní nemocnice Brno	86	zdravotní péče	6000 - 6999	Brno-město
2	Česká pošta, státní podnik	53	poštovní a kurýrní činnosti	6000 - 6999 (odhad)	Brno-město
3	Masarykova univerzita	85	vzdělávání	5000 - 5999	Brno-město
4	Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje	84	veřejná správa	4000 - 4999	Brno-město
5	IBM Global Services Delivery Cent. Cz. Rep., s.r.o.	62	IT	3000 - 3999	Brno-město
6	Vysoké učení technické v Brně	85	vzdělávání	3000 - 3999	Brno-město
7	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	86	zdravotní péče	3000 - 3999	Brno-město
8	Dopravní podnik města Brna, a.s.	49	osobní přeprava	2000 - 2499	Brno-město
9	Statutární město Brno	84	veřejná správa	2000 - 2499	Brno-město
10	Generální finanční ředitelství	84	veřejná správa	1500 - 1999	Brno-město
11	Mendelova univerzita v Brně	85	vzdělávání	1500 - 1999	Brno-město
12	České dráhy, a.s.	49	pozemní a potrubní doprava	1500 - 1999	Brno-město
13	Albert Česká republika, s.r.o.	47	maloobchod	1500 - 1999	Brno-město
14	AT&T Global Network Services Cz. Rep. s.r.o.	62	IT	1000 - 1499	Brno-město
15	Správa železniční dopravní cesty, st. organizace	52	skladování a vedlejší čin. v dopr.	1000 - 1499	Brno-město
16	Red Hat Czech s.r.o.	62	IT	1000 - 1499	Brno-město
17	Úřad práce České republiky	84	veřejná správa	1000 - 1499	Brno-město
18	Tesco Stores ČR a.s.	47	maloobchod	1000 - 1499	Brno-město
19	Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	1000 - 1499	Hodonín
20	Kiwi.com s.r.o.	46	velkoobchod	1000 - 1499	Brno-město

Tab. 3: TOP 20 největších zaměstnavatelů (výrobní sféra) v Jihomoravském kraji (stav k 31. 12. 2019)

Pořadí	Název zaměstnavatele	Předmět činnosti CZ-NACE		Kategorie počtu zaměstnanců	Hlavní provoz v okrese
1	ABB s.r.o.	27	výroba elektrických zařízení	2000 - 2499	Brno-město
2	Tyco Electronics Czech s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	2000 - 2499	Brno-venkov
3	Gebauer a Griller Kabeltechnik, spol. s r.o.	27	výroba kabelů, elektrosoučástek	1000 - 1499	Břeclav
4	Thermo Fisher Scientific Brno s.r.o.	27	výroba elektrických zařízení	1000 - 1499	Brno-město
5	HARTMANN - RICO a.s.	21	výroba textil. výrobků pro zdrav.	1000 - 1499	Brno-venkov
6	European Data Project s.r.o.	27	výroba elektrických zařízení	500 - 999	Vyškov
7	Lohmann & Rauscher, s.r.o.	21	výroba textil. výrobků pro zdrav.	500 - 999	Vyškov
8	Nová Mosilana, a.s.	13	výroba textilií	500 - 999	Brno-město
9	IFE-CR,a.s.	25	kovoobrábění	500 - 999	Brno-venkov
10	DHL Supply Chain s.r.o.	52	skladování, distribuce, přeprava	500 - 999	Brno-venkov
11	Ademco CZ s.r.o.	27	výroba elektrických zařízení	500 - 999	Brno-město
12	OHL ŽS, a.s.	42	stavebnictví	500 - 999	Brno-město
13	Siemens Electric Machines s.r.o.	27	výroba elektrických zařízení	500 - 999	Brno-venkov
14	Vodňanská drůbež, a.s.	10	výroba potravin	500 - 999	Brno-venkov
15	Bioveta, a.s.	21	výroba a prodej veter. preparátů	500 - 999	Vyškov
16	SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.	23	výroba skleněných vláken	500 - 999	Znojmo
17	E.ON Distribuce, a.s.	35	výroba a rozvod elektřiny, plynu	500 - 999	Brno-město
18	s. n. o. p. cz a.s.	25	výroba kovových konstrukcí	500 - 999	Brno-venkov
19	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	36	shromážd., úprava a rozvod vody	500 - 999	Brno-město
20	ALPS Electric Czech, s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	500 - 999	Blansko

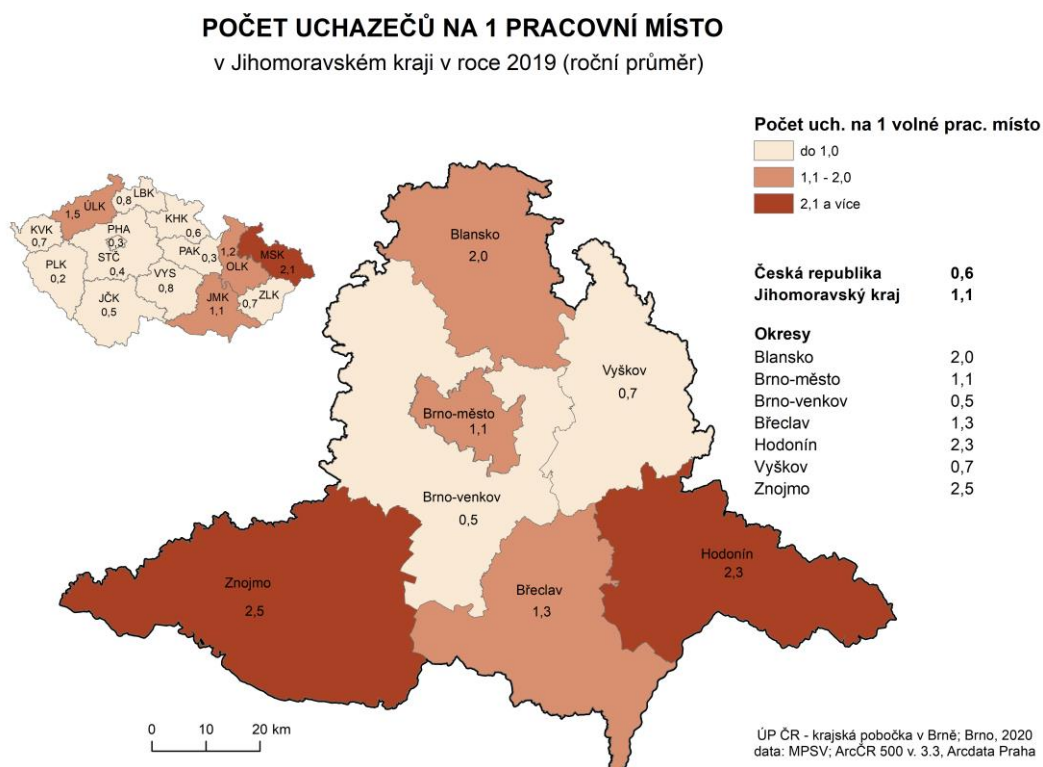
Tab. 4: TOP 5 největších zaměstnavatelů v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje (stav k 31. 12. 2019)

Název zaměstnavatele		Předmět činnosti CZ-NACE	Kategorie počtu zaměstnanců
okres Blansko			
ALPS Electric Czech, s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	500 - 999
MINERVA BOSKOVICE, a.s.	28	výroba průmyslových šicích strojů	500 - 999
Nemocnice Boskovice s.r.o.	86	zdravotní péče	500 - 999
Nemocnice Blansko	86	zdravotní péče	250 - 499
Novibra Boskovice s.r.o.	28	strojírenská výroba	250 - 499
okres Brno-město			
Fakultní nemocnice Brno	86	zdravotní péče	6000 - 6999
Masarykova univerzita	85	vzdělávání	5000 - 5999
IBM Global Services Delivery Cent. Cz. Rep., s.r.o.	62	IT	3000 - 3999
Vysoké učení technické	85	vzdělávání	3000 - 3999
Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	86	zdravotní péče	3000 - 3999
okres Brno-venkov			
Tyco Electronics Czech s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	2000 - 2499
IFE-CR,a.s.	25	kovoobrábění	500 - 999
DHL Supply Chain s.r.o.	52	skladování, distribuce, přeprava	500 - 999
HARTMANN - RICO a.s. – PROVOZOVNA Veverská Bítýška	21	výroba zdravotnických a hygienických výrobků	500 - 999
Vodňanská drůbež, a.s. – PROVOZOVNA Modřice	10	výroba potravin	500 - 999
okres Břeclav			
Gebauer a Griller Kabeltechnik, spol. s r.o.	27	výroba kabelů, elektrosoučástek	1000 - 1499
Nemocnice Břeclav, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	500 - 999
Alca plast, s.r.o.	22	výroba pryžových a plastových výrobků	500 - 999
Jednota, spotřební družstvo v Mikulově	47	maloobchod	500 - 999
SIGNUM, spol. s r.o.	25	výroba kovových konstrukcí	250-499
okres Hodonín			
Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	1000 - 1499
AVX Czech Republic s.r.o.	26	výroba elektronických součástek	500 - 999
Jednota, spotřební družstvo Hodonín	47	maloobchod	500 - 999
KORDÁRNA Plus a.s.	13	výroba výztužných technických tkanin	500 - 999
VAG s. r.o.	28	výroba vodáren. a průmysl. armatur	500 - 999
okres Vyškov			
European Data Project s.r.o.	27	výroba elektrických zařízení	500 - 999
Lohmann & Rauscher, s.r.o.	21	výroba textilních výrobků pro zdrav.	500 - 999
Nemocnice Vyškov, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	500 - 999
Bioveta, a.s.	21	výroba a prodej veterin. preparátů	500 - 999
Fritzmeier s.r.o.	25	výroba kabin, karoserií	500 - 999
okres Znojmo			
Nemocnice Znojmo, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	1000 - 1499
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.	23	výroba skleněných vláken	500 - 999
LAUFEN CZ s.r.o.	23	výroba sanitární keramiky	250 - 499
Nevoga s.r.o.	22	výroba plastových výrobků pro staveb.	250 - 499
Město Znojmo	84	veřejná správa	250 - 499

1.3 Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)

Počet volných pracovních míst nabízených v Jihomoravském kraji se v roce 2019 pohyboval v průměru okolo 26,3 tisíc. Proti loňskému průměrnému měsíčnímu stavu počet nabízených míst vzrostl (o 3 211 míst, z 23 074 v roce 2018 na 26 285 v roce 2019). Největší počet volných míst byl nabízen v srpnu a to 27 627, nejméně naopak v dubnu – 24 901 míst. Z regionálního hlediska bylo v roce 2019 nejvíce míst evidováno v Brně-městě, a to v měsíčním průměru 10 187 (tj. 38,8 %). Nejméně v absolutních hodnotách bylo uchazečům nabízeno volných míst v okresech Blansko (932, tj. 3,5 %) a Znojmo (1 471, tj. 5,6 %).

V roce 2019 na jedno volné pracovní místo připadlo v kraji v měsíčním průměru 1,1 nezaměstnaných, což je hodnota převyšující celorepublikový průměr (0,6). Nejnižší disproporce mezi nabídkou a poptávkou je evidována v okrese Brno-město, kde se o každé z nabízených míst aritmeticky uchází 1,1 nezaměstnaných, naopak nejvyšší je tato disproporce v okrese Znojmo (na každé z nabízených míst v tomto okrese připadá 2,5 nezaměstnaných).

Obr. 3: Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo v Jihomoravském kraji v roce 2019 (roční průměr)

Ve struktuře volných pracovních míst podle požadovaného stupně vzdělání došlo v průběhu roku 2019 k nárůstu počtu hlášených volných pracovních míst ve všech kategoriích vzdělání kromě kategorie učňovské a střední bez maturity. Nejvyšší počet volných míst byl

zaznamenán v kategorii základní vzdělání a bez vzdělání, a to v průměru 18 950 míst. Tato kategorie zaznamenala ve srovnání s rokem 2018 nárůst o 3 323 míst. Ostatní kategorie vzdělání nezaznamenaly takto výrazný nárůst. Počet volných míst pro osoby s výučním listem v meziročním srovnání klesl o 577 míst (v roce 2019 nabízeno v průměru 4 033 míst měsíčně). Osobám se středoškolským vzděláním s maturitou bylo průměrně v roce 2019 nabízeno 2 417 volných pracovních míst (nárůst o 366 míst). Nejméně míst je stále evidováno pro osoby s vysokoškolským a vyšším odborným vzděláním (průměrně měsíčně v letošním roce 807 míst pro VŠ a 79 pro VOŠ). Skutečná nabídka těchto míst na trhu práce je výrazně vyšší, zaměstnavatelé však často nemají zájem vysoce kvalifikovaná místa zveřejňovat prostřednictvím úřadů práce.

Porovnání uchazečů a volných míst není ve struktuře dle vzdělání úplně přesné. Zaměstnavatelé ve volných místech udávají nejnižší požadované vzdělání, takže např. pokud je na volné místo požadováno vzdělání s maturitou, pravděpodobně se zaměstnavatelé nebudou bránit ani uchazečům s vyšším odborným či vysokoškolským vzděláním.

Tab. 5: Struktura volných míst v Jihomoravském kraji podle stupně vzdělání

Stupeň vzdělání	Rok 2019		Rok 2018	
	Počet a podíl volných pracovních míst		Počet a podíl volných pracovních míst	
	celkem	%	celkem	%
základní a bez vzdělání (A -E)	18 950	72,1	15 627	67,7
učňovské a střední bez maturity (H, J)	4 033	15,3	4 610	20,0
střední s maturitou (K, L, M)	2 417	9,2	2 051	8,9
vyšší a vysokoškolské (N, R, T, V)	886	3,4	786	3,4
Celkem	26 286	100	23 074	100

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019

V průběhu roku 2019, stejně jako v předchozím období, se úřadům práce nedařilo dlouhodobě obsazovat některá volná pracovní místa. Důvodem je zčásti struktura nabízených volných pracovních míst, která je odlišná od skladby uchazečů a jejich profesního zaměření, u míst s nízkou požadovanou kvalifikací pak nezájem ze strany uchazečů, většinou z důvodu nízké nabízené mzdy (často v kombinaci s fyzicky namáhavou prací).

V evidenci volných míst převažují z hlediska kategorií zaměstnání především místa **pro profese manuální**. V hlavních třídách 5 - 9 CZ-ISCO bylo v roce 2019 průměrně měsíčně evidováno 22, 2 tis. pracovních míst, tj. **více než čtyři pětiny všech nabízených míst**. Z toho kvalifikovaným profesím v 5. – 7. hlavní třídě CZ-ISCO bylo nabízeno 8,3 tis. volných pracovních míst. Vůbec nejžádanější třídou CZ-ISCO s průměrným počtem 7,5 tis. nabízených pracovních míst se stala tř. 9 CZ-ISCO – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci. Nárůst poptávky po pracovní síle jsme v uplynulém roce zaznamenali téměř ve všech třídách (viz Obr. 4) vyjma tř. 3 – Techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci, kde je

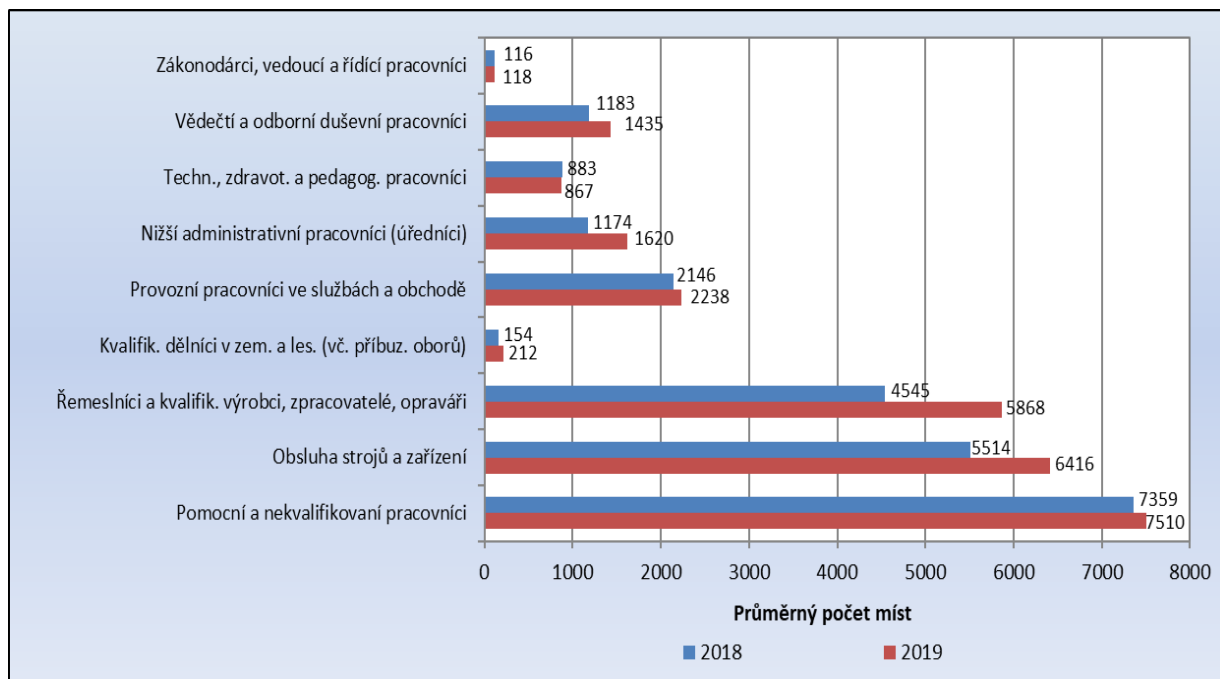
průměrný počet volných míst 867, což je o 16 volných míst méně, než v roce 2018 (jak už bylo řečeno výše, zaměstnavatelé často nemají zájem kvalifikovaná místa zveřejňovat prostřednictvím úřadů práce).

Nejvýraznější nárůst nabídky volných pracovních míst **byl zaznamenán u tř. 7 CZ-ISCO** – Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři (nárůst o 1 323 míst).

Tab. 6: Struktura volných míst v Jihomoravském kraji podle hlavních tříd kategorie zaměstnání (CZ-ISCO)

Kategorie zaměstnání	Hlavní třída CZ-ISCO	Průměrný počet volných pracovních míst v roce 2019	
		celkem	v %
Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	1	118	0,4
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	2	1435	5,5
Techn., zdravot. a pedagog. pracovníci	3	867	3,3
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	4	1620	6,2
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	5	2 238	8,5
Kvalifik. dělníci v zem. a les. (vč. příbuz. oborů)	6	212	0,8
Řemeslníci a kvalifik. výrobci, zpracovatelé, opraváři	7	5 868	22,3
Obsluha strojů a zařízení	8	6 416	24,4
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9	7 510	28,6
Pracovníci armády	0	2	0,01
Celkem		26 286	100

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019

Obr. 4: Změna průměrného počtu hlášených volných míst v Jihomoravském kraji podle hlavních tříd kategorie zaměstnání (CZ-ISCO) v letech 2018 a 2019

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019

Dle jednotlivých profesí byli v uplynulém roce nejčastěji žádáni zejména dělníci v oblasti výstavby budov, uklízeči, pracovníci ve výrobě, montážní dělníci, řidiči nákladních automobilů a tahačů, seřizovači a obsluha strojírenských strojů, svářeči, skladníci a obsluha manipulačních vozíků, zedníci, kuchaři, pracovníci v zákaznických centrech, číšníci a servírky, pracovníci ostrahy, prodavači v prodejnách či programátoři počítačových aplikací.

U řady z těchto profesí však dochází k velké fluktuaci pracovníků – jako např. prodavači, kuchaři, číšníci, uklízeči, pracovníci ostrahy, pracovníci call center apod., kde je sice na jedné straně velká nabídka pracovních míst, ale na druhé straně i vysoká nabídka pracovní síly.

Dlouhodobě žádané a zároveň nedostatkové jsou technické profese – zejména ve strojírenství (např. seřizovači a obsluha obráběcích strojů, obsluha CNC, svářeči a řezači plamenem, ale i technici) a také řidiči nákladních automobilů. Trvalá nabídka pracovních míst je i pro specialisty v oblasti IT technologií (programátoři, vývojáři softwaru apod.)

Stále roste poptávka po zahraniční pracovní síle, především v dělnických profesích. Důvodem je zejména neochota domácí pracovní síly přijmout hůře placená pracovní místa, či fyzicky namáhavou práci.

V této souvislosti je nutno zmínit, že rekordně vysoké počty evidovaných volných pracovních míst v roce 2019 (nejvyšší počty v historii sledování od roku 1993) do značné míry souvisí právě s poptávkou po zahraniční pracovní síle. Vzhledem k složitým a zdoluhavým administrativním procesům při vyřizování zaměstnaneckých karet rostou počty evidovaných tzv. "volných" pracovních míst, která nelze z evidence vyřadit, přestože reálně tato místa již českým uchazečům o zaměstnání nabízet nelze (místa spojená s požadavkem na zaměstnaneckou kartu nelze vyřadit bez doloženého obsazení cizincem nebo bez písemného souhlasu zaměstnavatele). Zároveň zaměstnavatelé hlásí nadhodnocené počty volných míst, aby si vytvořili „rezervu“, pokud jim všechny požadavky na zaměstnání cizince nebudou schváleny. A konečně tato místa hlásí ještě opakovaně pro žádost o krátkodobé pracovní povolení, které má překlenout období do vyřízení zaměstnanecké karty.

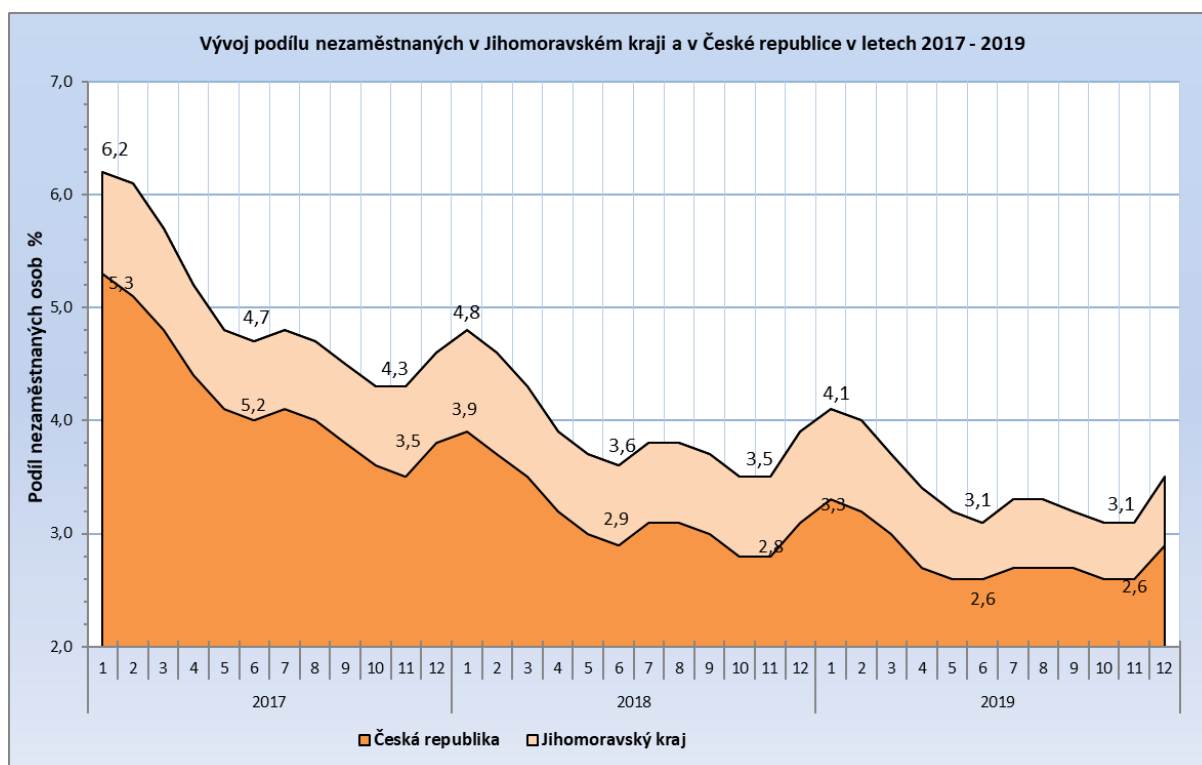
V kraji byly ke konci roku 2019 cca tři čtvrtiny míst nabízených pro cizince, v Brně to bylo přes 90 % míst. Reálná nabídka dostupných volných míst v kraji je tedy nižší minimálně o 70 %.

2 Nezaměstnanost

K 31. 12. 2019 bylo v Jihomoravském kraji evidováno 29 087 uchazečů o zaměstnání. Počet uchazečů na konci roku 2019 byl o cca 3,0 tis. osob nižší než na konci roku 2018, o cca 8,2 tis. osob nižší než na konci roku 2017 a o téměř 20 tis. nižší než v prosinci 2016.

Po stagnaci v roce 2012 a výrazném nárůstu nezaměstnanosti v roce 2013 a na počátku roku 2014 se v roce 2014 projevilo oživení ekonomiky a nezaměstnanost poprvé od roku 2011 začala klesat. Tento trend pokračoval i v následujících letech a průměrný počet evidovaných uchazečů každoročně klesal o 7-10 tis. osob. V roce 2019 se již pokles zpomalil, **průměrný počet uchazečů oproti roku 2018 klesl o cca 3,8 tis. osob.**

Ve srovnání s Českou republikou ovšem situace v kraji stále není příznivá; **podíl nezaměstnaných** na obyvatelstvu 15-64 let je zde **dlouhodobě** oproti celostátnímu průměru o 0,6 až 0,9 procentního bodu **vyšší**. Průměrný podíl nezaměstnaných v Jihomoravském kraji dosáhl v roce 2019 hodnoty 3,4%, v ČR 2,8%.

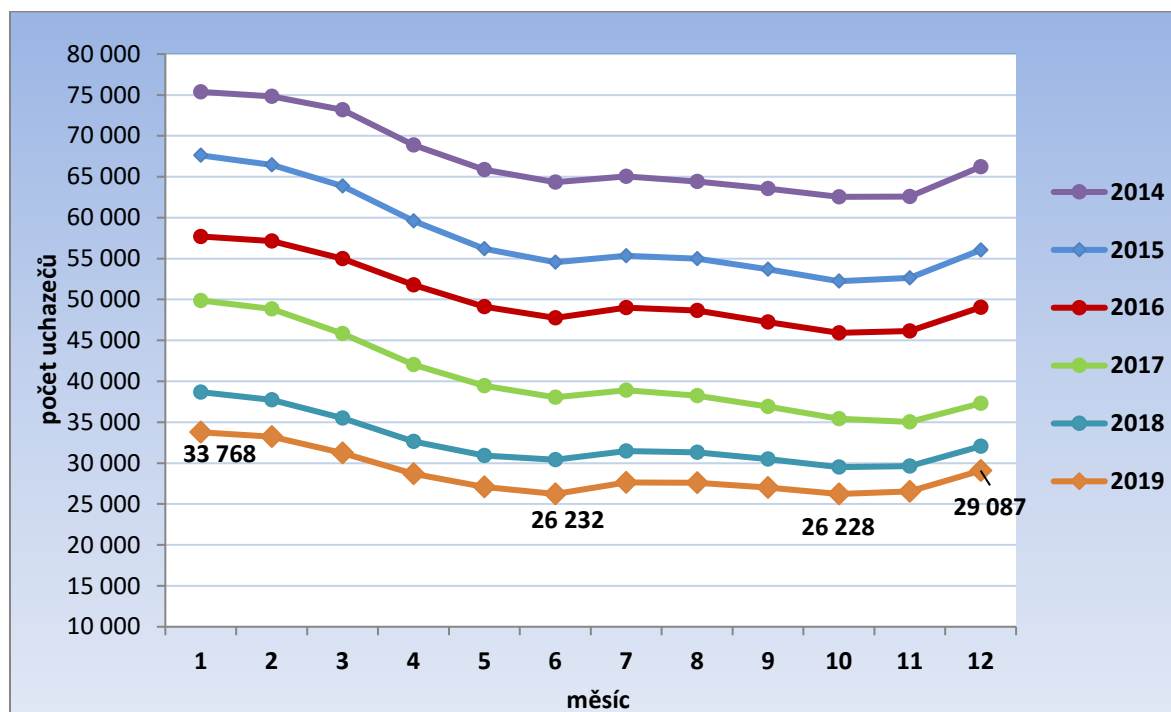
Obr. 5: Srovnání vývoje podílu nezaměstnaných v Jihomoravském kraji a v České republice v letech 2017 - 2019

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2019

2.1 Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2019

Vývoj nezaměstnanosti v roce 2019 měl obdobný průběh jako v předchozích letech, kdy nezaměstnanost po většinu roku klesala a výraznější sezónní nárůst se projevil až v posledním měsíci roku.

Křivka znázorňující vývoj počtu uchazečů o zaměstnání, se od roku 2014 vyvíjí souhlasně s nastoleným trendem. Po mírném nárůstu počtu nezaměstnaných v lednu 2019 (ve srovnání s prosincem 2018), kdy počet nezaměstnaných na počátku roku činil 33,8 tis. osob, docházelo v následujících měsících k jejich poklesu a ke konci května bylo v evidenci o 6,8 tis. osob méně než na začátku roku. V souladu s obvyklým sezónním vývojem došlo k stagnaci nezaměstnanosti během letních měsíců, ale již v září byl počet nezaměstnaných nižší než v květnu a během října a listopadu jejich počet klesl na 26,2, resp. 26,5 tis. osob. V prosinci 2019 opět došlo k navýšení tak, že bylo evidováno 29,1 tis. osob, což však bylo o 3,0 tis. méně než ve stejném období předchozího roku.

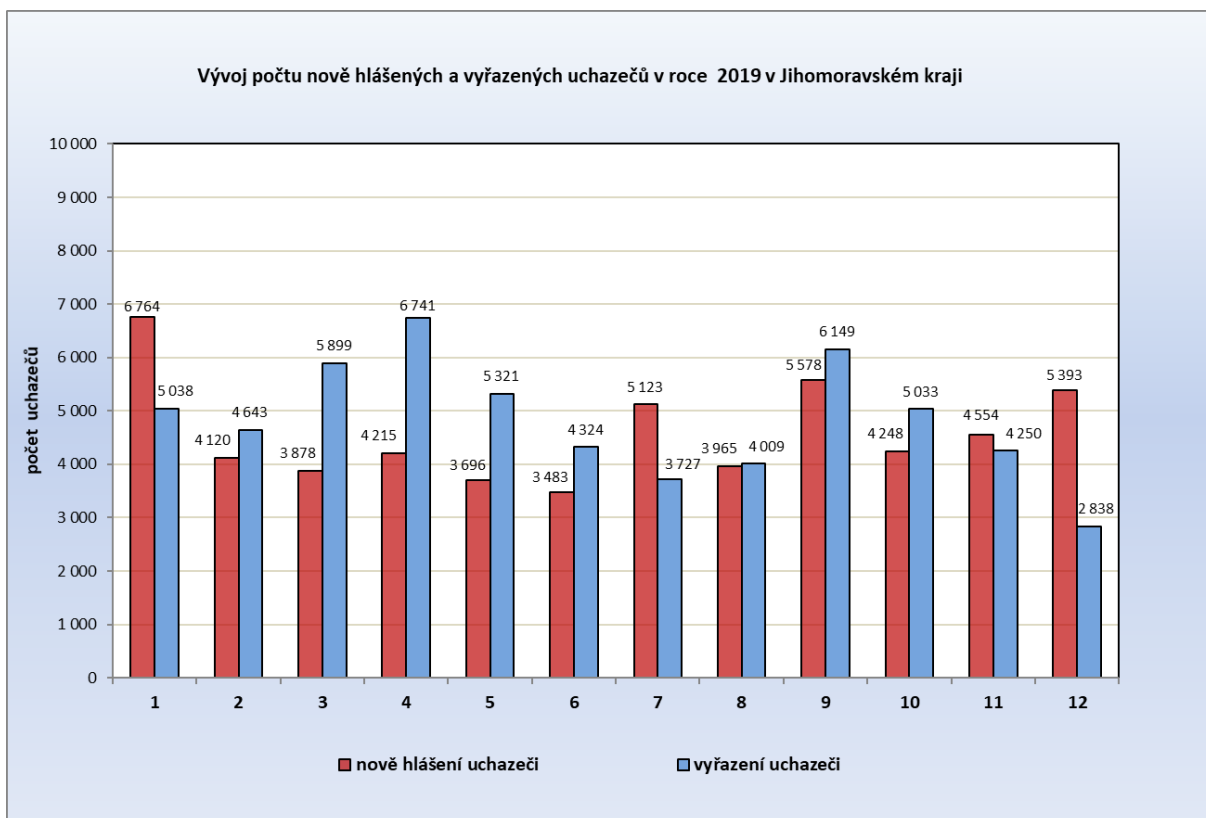

Obr. 6: Roční vývoj počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v letech 2014 - 2019

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2019

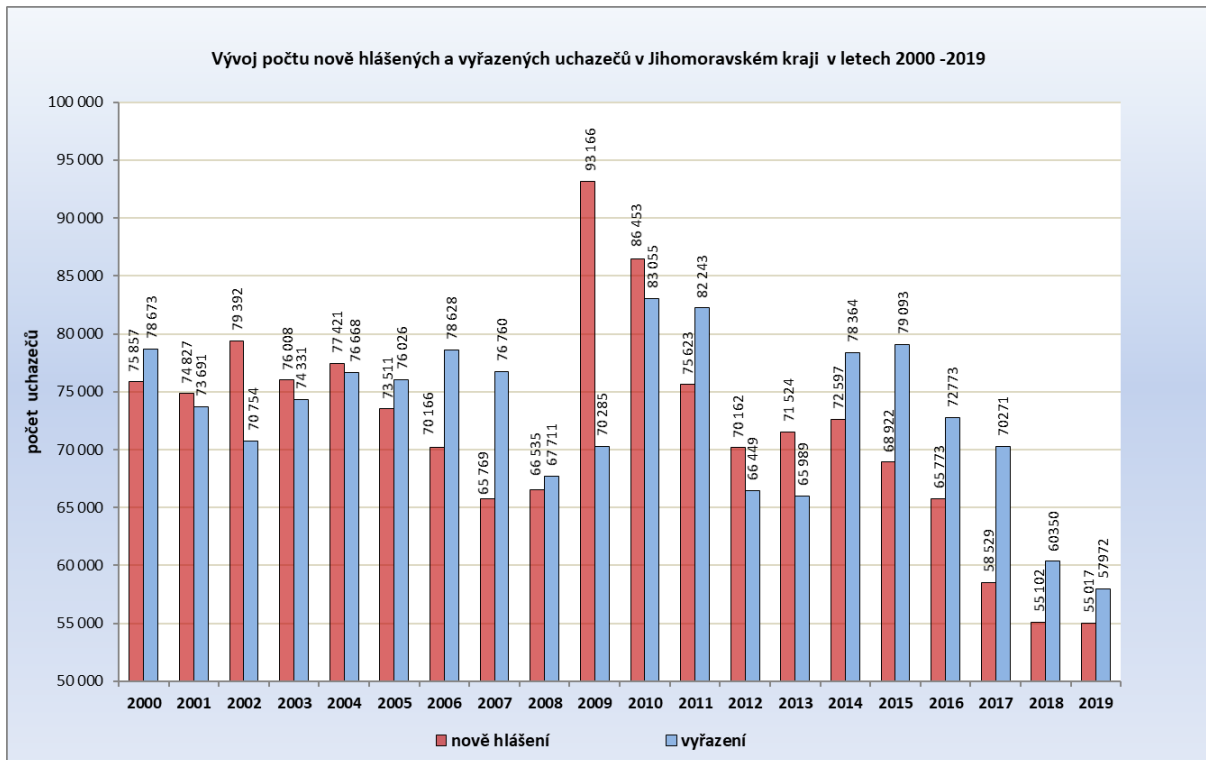
Významný pokles nezaměstnaných v jarních měsících byl způsoben kombinací vysokého počtu ukončených evidencí a zároveň nízkými počty nově příchozích uchazečů do evidence.

Výše zmíněná prázdninová stagnace počtu uchazečů je spojena částečně se vstupem absolventů na trh práce, částečně s ukončováním pracovních poměrů na dobu určitou ve školství, ale také s jistým útlumem aktivit a „odkládáním“ hledání pracovního místa po dobu prázdnin a dovolených na straně uchazečů i zaměstnavatelů. Již v srpnu začalo opět uchazečů ubývat a nejméně jsme jich zaznamenali v říjnu (to bylo evidováno 26 228 osob).

Obr. 7: Vývoj počtu nově hlášených a vyřazených uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v průběhu roku 2019

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2019

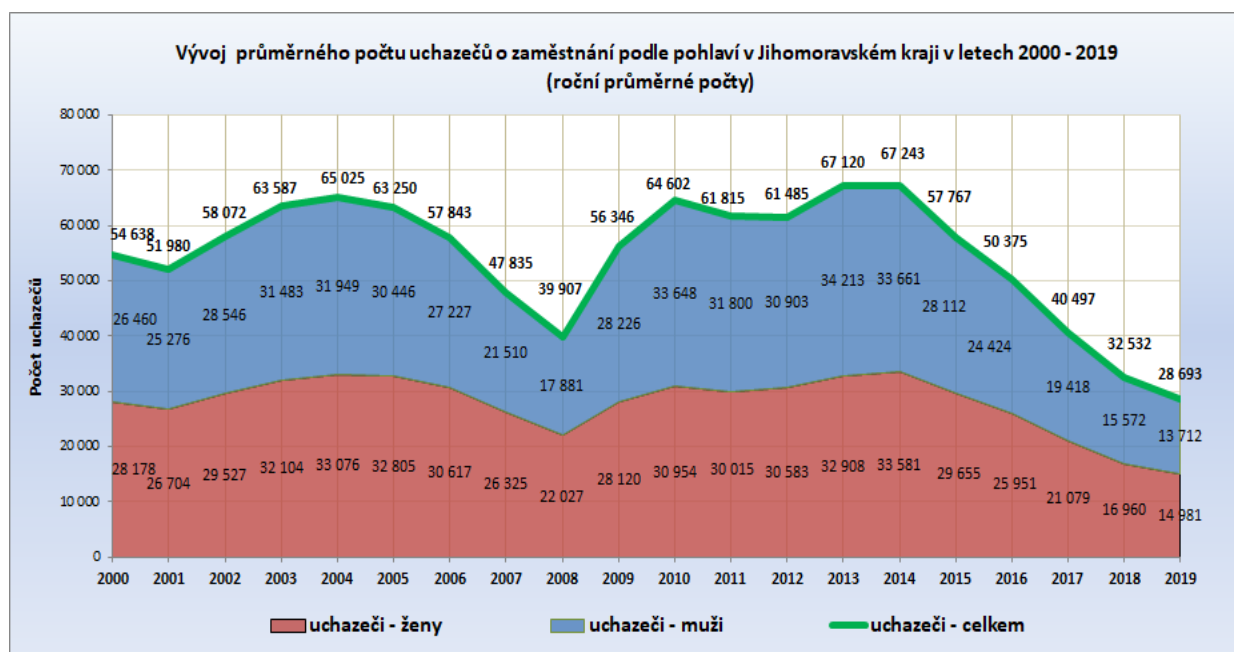
Obr. 8: Tok nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v letech 2000 - 2019

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2019

V září se jako obvykle zvýšil tok uchazečů spojený se vstupem absolventů na trh práce a oživením pracovního trhu po období prázdnin. Do evidence ÚP vstoupilo téměř 5,6 tis. nových uchazečů, ale zároveň uchazeči poměrně rychle evidenci opouštěli a nezaměstnanost, podobně jako v loňském roce, dále klesala. Ročního minima 26 228 evidovaných uchazečů bylo dosaženo v říjnu (k 31. 10. 2019). V závěru roku 2019 již nezaměstnanost v kraji rostla, avšak pouze srovnatelně s rokem 2018, kdy byl nárůst nejmenší od roku 2007. V průběhu roku 2019 se na úřadech práce Jihomoravského kraje nově zaregistrovalo 55,0 tis. uchazečů, naopak vyřazeno z evidence bylo 58,0 tis. osob.

V souvislosti s poklesem počtu evidovaných uchazečů poklesl v kraji i podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let, který se ze 3,9 % na konci roku 2018 snížil na 3,5 % v prosinci 2019. **V celoročním průměru pak podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let meziročně klesl ze 4,0% na 3,4%** (tj. **o 0,6 p.b.**; v rámci ČR klesl o 0,4 p.b.). Největší pokles zaznamenaly okresy Hodonín a Znojmo (o 0,7 p.b.), nejmenší okres Vyškov (o 0,3 p. b.).

Z hlediska pohlaví klesala nezaměstnanost žen i mužů v roce 2019 podobně, u mužů i žen se v meziročním průměru snížila o 0,5 p. b. – u mužů ze 4,0 % na 3,5 %, u žen z 4,5 % na 4,0 %. Podíl žen na celkovém počtu uchazečů meziročně mírně vzrostl na 52,2 %. K 31. 12. 2019 bylo na úřadech práce v Jihomoravském kraji evidováno 13 712 mužů a 14 592 žen.

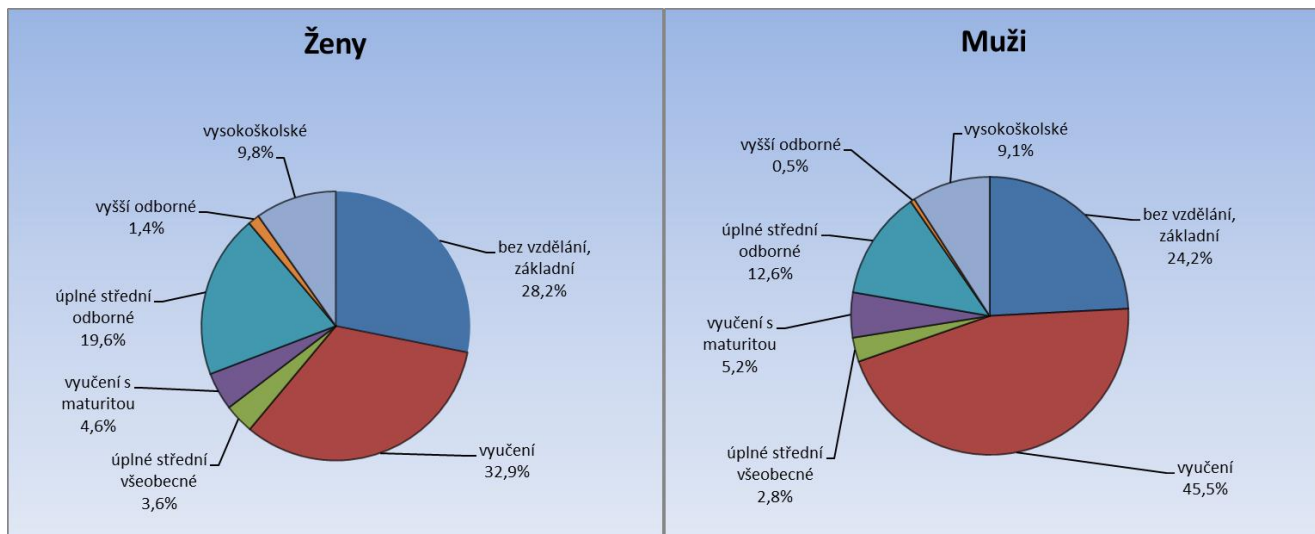

Obr. 9: Vývoj průměrného počtu uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji podle pohlaví v letech 2000 – 2019 (roční průměry)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2019

Z hlediska **kvalifikační struktury** jsou v Jihomoravském kraji nejpočetnější skupinou uchazečů o zaměstnání osoby s výučním listem (celkem 39,2 %), následují je uchazeči se základním vzděláním (26,2 %) a osoby se středním odborným vzděláním s maturitou

(16,2 %). Zastoupení jednotlivých kategorií je však u mužů a u žen rozdílné, jak je patrné z následujícího obrázku.

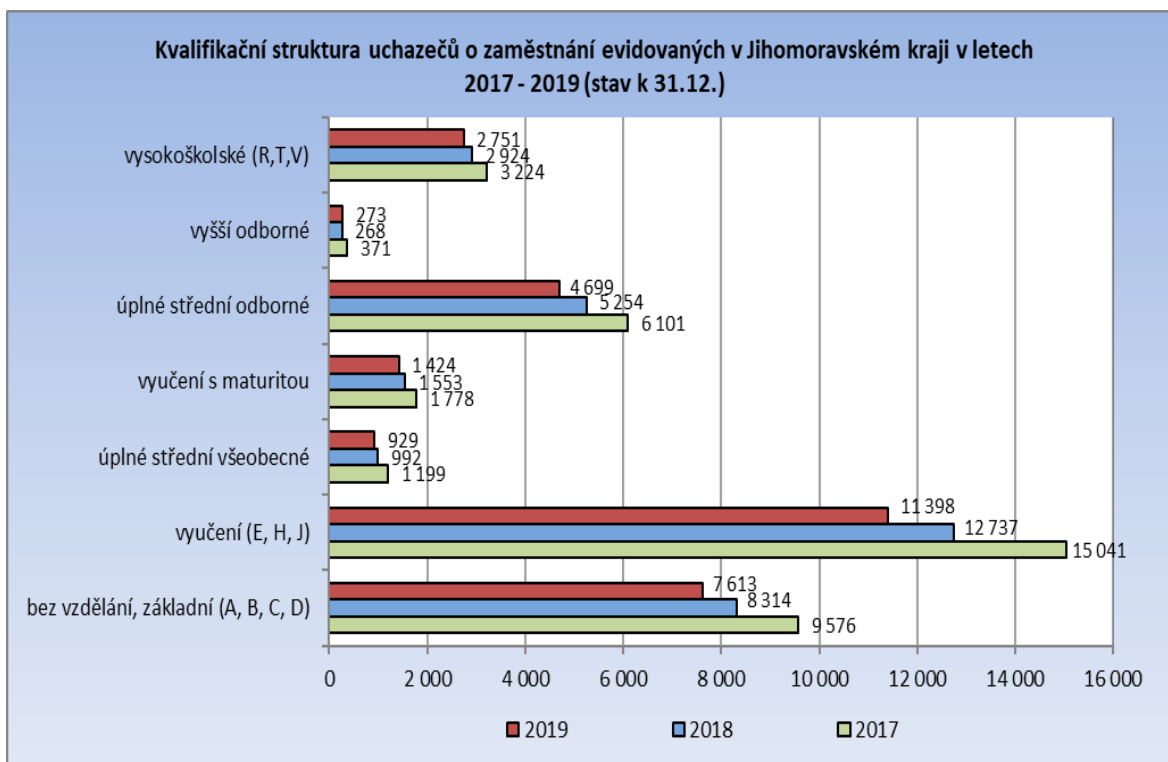

Obr. 10: Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2019

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2019

Zatímco mezi muži výrazně převažují vyučení, kteří tvoří téměř polovinu (45,5 %) všech uchazečů, kvalifikační struktura u žen je vyrovnanější a také celkově vyšší než u mužů. Střední vzdělání s maturitou má 27,8 % uchazeček - žen (u uchazečů - mužů jen 20,7 %) a také podíl uchazečů s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním je mezi ženami vyšší (11,2 %) než mezi muži (9,6 %).

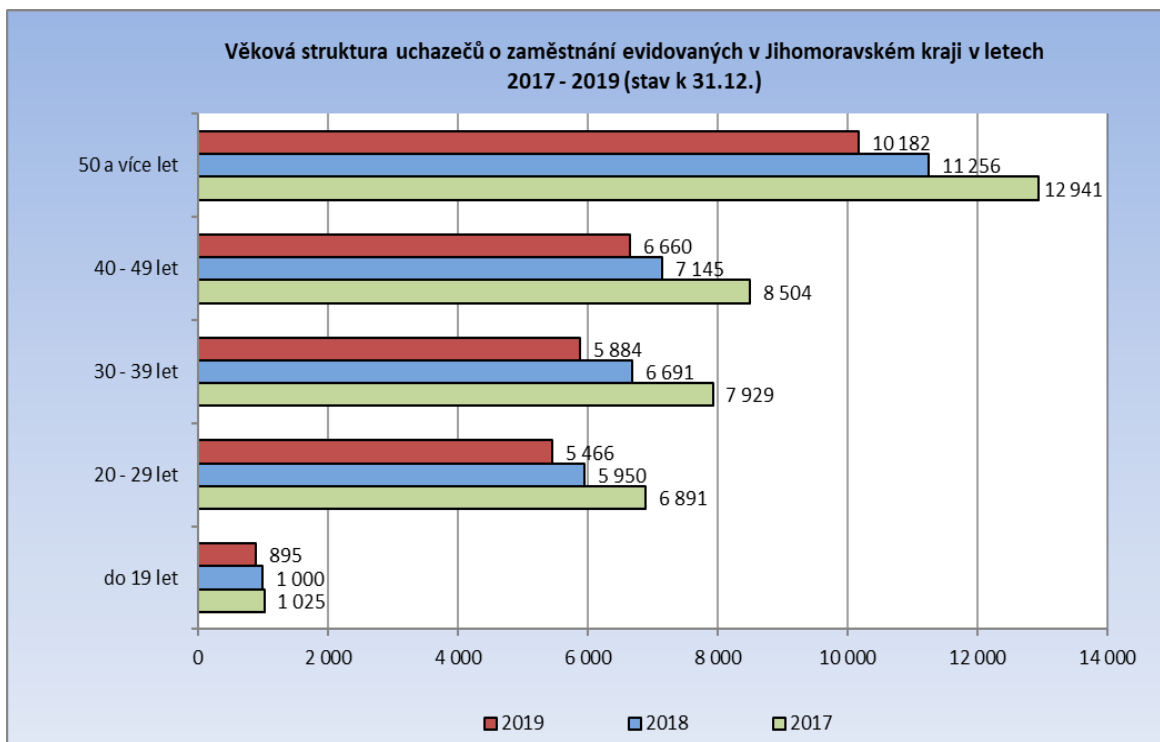
Meziročně v kraji poklesl počet evidovaných uchazečů o zaměstnání ve všech sledovaných vzdělanostních kategoriích (kromě vyššího odborného, kde byl však meziroční nárůst pouhých 5 uchazečů, tedy necelá 2 %). Absolutně nejvíce ubylo uchazečů **v nejpočetněji zastoupené kategorii „vyučení“**, v níž se počet uchazečů snížil o 1 339 osob, tj. o 10,5 % původního stavu (z 12 737 osob na konci roku 2018 na 11 398 osob k 31. 12. 2019). Počty uchazečů s úplným středním odborným vzděláním se meziročně snížily o 10,6 %, počty osob s úplným středním všeobecným vzděláním klesly o 6,4 %, u osob vyučených s maturitou došlo k meziročnímu poklesu o 8,3 %, u vysokoškoláků tento pokles činil 5,9 %, počty uchazečů se základním vzděláním klesly o 8,4 %.

Obr. 11: Kvalifikační struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji v letech 2017 – 2019 (stav k 31. 12. daného roku)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019

Z hlediska **věkové struktury** jsou nezaměstnaností nejvíce postiženou kategorií osoby ve věku nad 50 let, tyto uchazeči představují aktuálně 35,0 % uchazečů o zaměstnání.

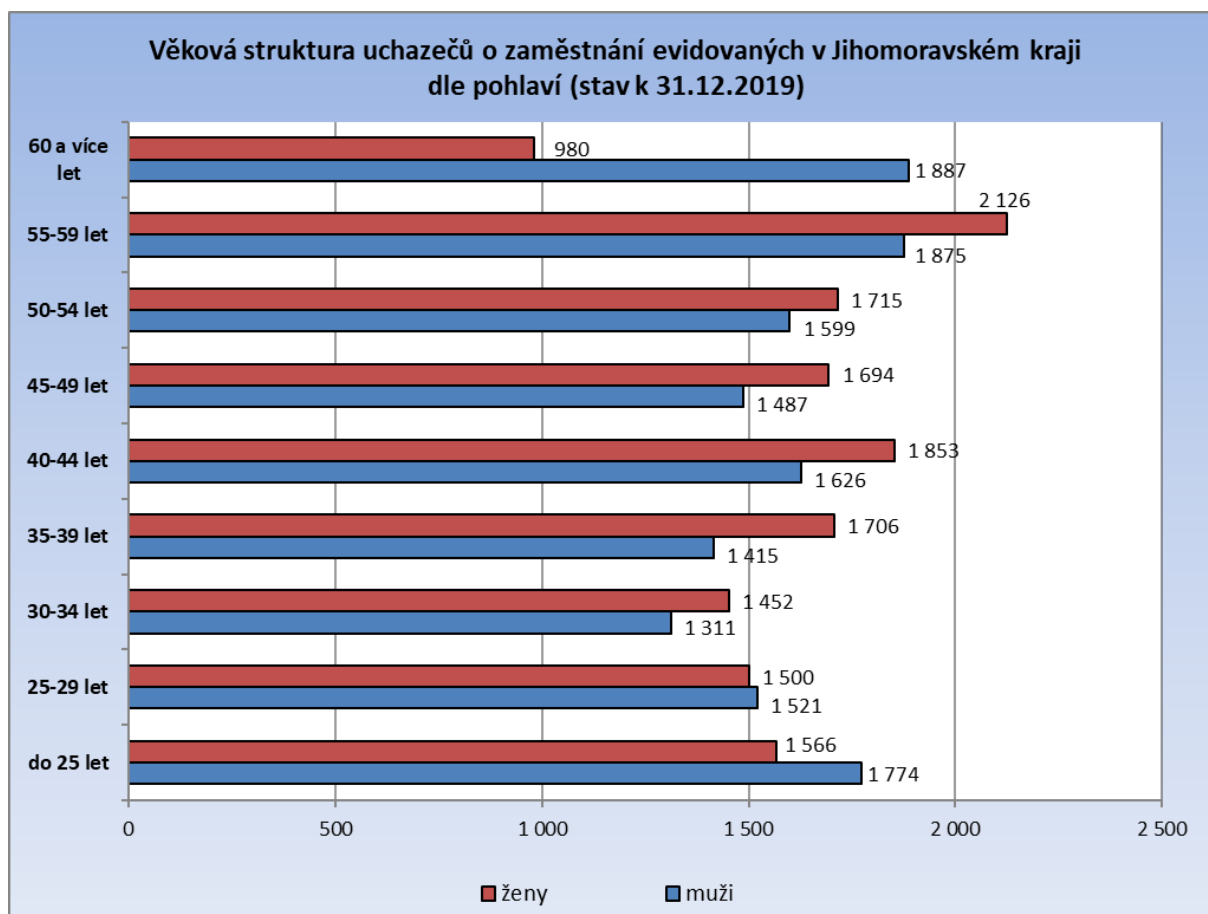

Obr. 12: Věková struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji v letech 2017 – 2019 (stav k 31. 12. daného roku)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019

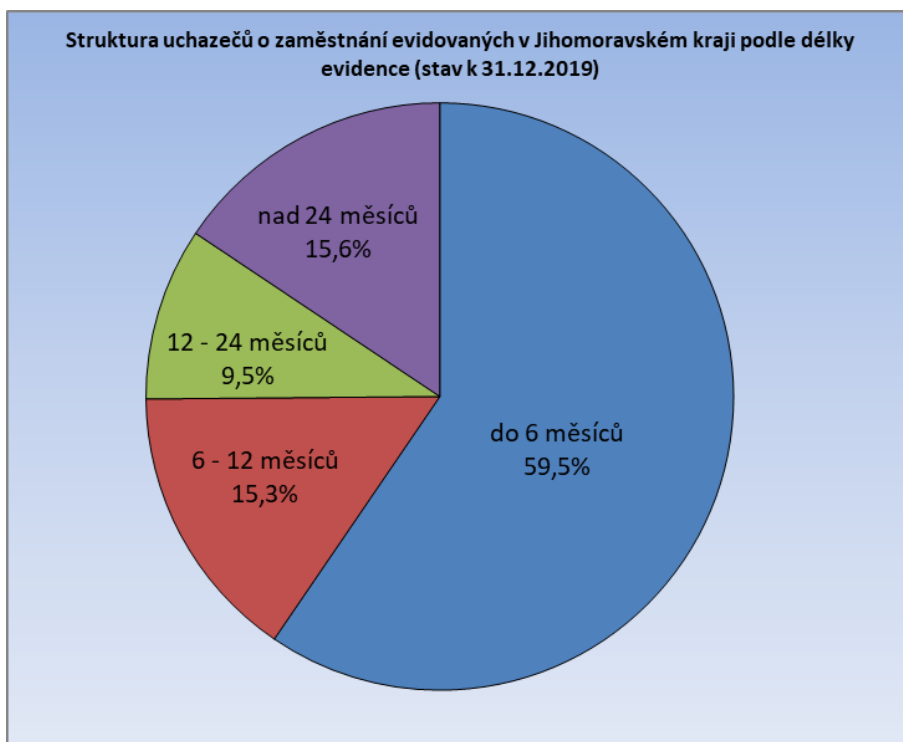
Ve struktuře nezaměstnaných dle věku jsou přítom zjevné genderové rozdíly, dané jak rozdílným věkem odchodu do důchodu pro jednotlivá pohlaví, tak omezeními žen na trhu práce v období péče o děti a rodinu. Zatímco v kategoriích do 25 let a nad 60 let převažují muži, ve věkové kategorii 25 – 29 let se situace obrací a ženy převažují ve všech zbývajících kategoriích, nejvýrazněji ve věku mezi 35 a 45 lety.

Meziročně se v kraji snížil počet nezaměstnaných ve všech věkových kategoriích, nejmenší meziroční pokles byl zaznamenán v kategorii do 19 let, kde se počet nezaměstnaných snížil o 105 osob. Nejvýznamněji v roce 2019 poklesl počet evidovaných uchazečů ve věkových kategoriích 30 – 34 let a 35 – 39 let, kde se jejich počet oproti roku 2018 snížil o 12,1, resp. 12,0 %. U věkových kategorií do 25 let a 50 a více let došlo k poklesu v rozmezí od 8,7 % do 10,7 %. Nejmenší pokles byl zaznamenán v kategorii uchazečů od 45 do 49 let, a to o 4,5 %. Dominantní postavení stejně jako v předchozím roce má skupina osob starších 50 let, jejíž podíl na úhrnné nezaměstnanosti k 31. 12. 2019 dosáhl 35,0 %. Druhá nejpočetnější je věková kategorie 40 - 49 let, která zahrnuje 22,9 % všech UoZ. Skupina 30 – 39 let se na celkovém počtu uchazečů podílí 20,2 %. Věková kategorie 20 – 29 let tvoří 18,8 % uchazečů a 3,1 % připadají na uchazeče do 20 let. Meziročně se průměrný věk nezaměstnaných v Jihomoravském kraji nezměnil, k datu 31. 12. 2019 dosáhl hodnoty 42,7 let.

Obr. 13: Věková struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji dle pohlaví (stav k 31. 12. 2019)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019

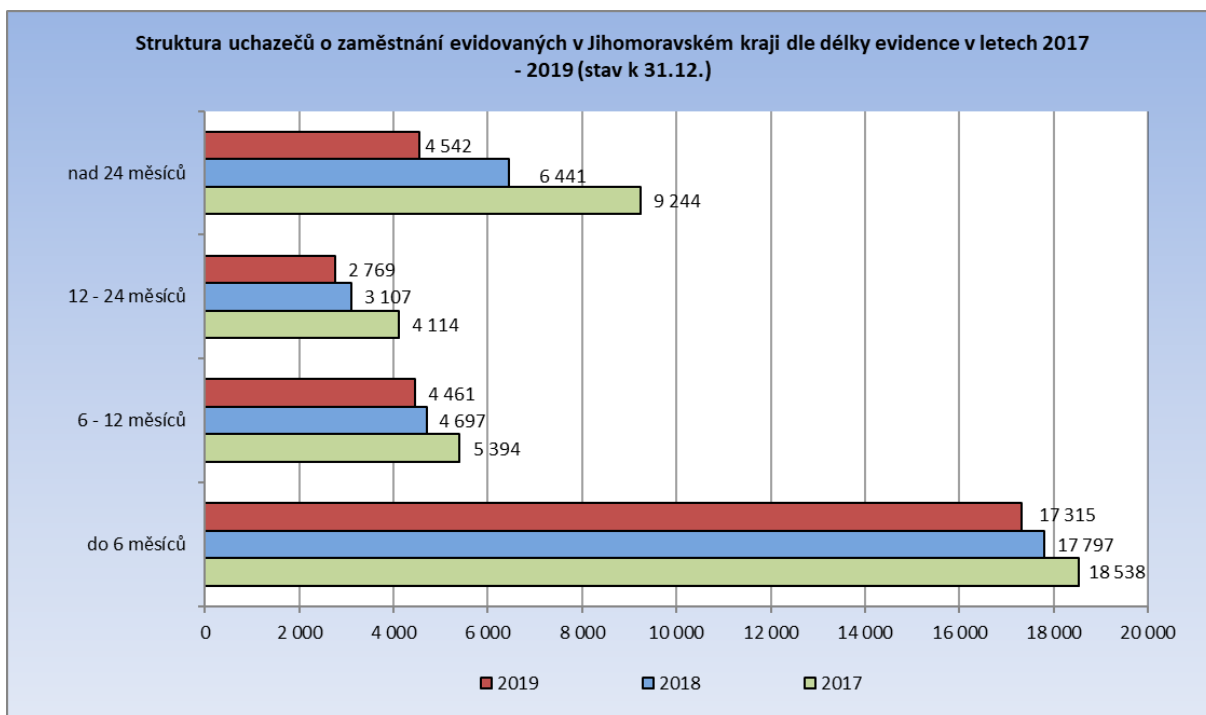
Obr. 14: Struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji podle délky evidence (stav k 31. 12. 2019)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019

Kromě celkového poklesu nezaměstnanosti se v roce 2019 zlepšila v kraji jako celku i **struktura evidovaných uchazečů dle délky evidence**. Počet dlouhodobě evidovaných uchazečů (nad 12 měsíců) klesl o 23,4 % (o 2 237 osob), a to zejména díky intenzivnímu uplatňování nástrojů APZ. Podíl dlouhodobě evidovaných uchazečů (nad 12 měsíců) se tak v kraji snížil z 29,8 % na 25,1 %, což v kontextu s celkovým poklesem úrovně nezaměstnanosti lze hodnotit jako výsledek pozitivní, neboť v obdobích ekonomického růstu a poklesu celkové úrovně nezaměstnanosti podíl těchto skupin uchazečů v evidenci zpravidla narůstá.

Za uplynulý rok došlo k poklesu dlouhodobé nezaměstnanosti také v krajském městě. Brno-město má stále nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných ze všech okresů v Jihomoravském kraji, avšak meziročně zde došlo k poklesu tohoto podílu o 4,6 p. b. (ze 36,8 % na 32,2 %). Tento meziroční pokles je srovnatelný s poklesem na krajské úrovni a menší než pokles celorepublikový. Důvodem vysokého podílu dlouhodobě nezaměstnaných v okrese Brno- město jsou především podmínky velkoměsta (zejména větší možnosti čerpání sociálních dávek a nelegální práce), které umožňují setrvávat uchazečům ve „chtěné“ nezaměstnanosti. V ostatních okresech Jihomoravského kraje meziročně klesl počet dlouhodobě nezaměstnaných cca o pětinu (v okresech Břeclav cca o sedminu a v okrese Hodonín přibližně o čtvrtinu).

Celokrajský ukazatel průměrné délky evidence se proti roku 2018 snížil na hodnotu 532 dní a stále se pohybuje nad průměrem ČR (465 dnů).

Obr. 15: Struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji dle délky evidence v letech 2017 – 2019 (stav k 31. 12. daného roku)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019

2.2 Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji

Úroveň nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji je v současné době výrazně regionálně diferencovaná. K 31. 12. 2019 byl rozdíl mezi okresem s nejnižší (Vyškov 2,0 %) a nejvyšší nezaměstnaností (Znojmo, 5,2 %) 3,2 p. b.

Okres Vyškov patří k okresům s nejnižší nezaměstnaností v rámci celé ČR, a úroveň nezaměstnanosti se zde již blíží přirozené míře. Také v okresech Blansko a Brno-venkov je nezaměstnanost pod celorepublikovým průměrem. Naopak výrazně **nadprůměrná úroveň nezaměstnanosti** je v příhraničních okresech **Znojmo** a **Hodonín**, a také v krajském městě (okres **Brno-město**) je stále nad průměrem ČR i kraje.

Důvody vysoké nezaměstnanosti v okresech Znojmo a Hodonín jsou jednak geografické (vzdálenost od center, horší dopravní dostupnost a tudíž malá atraktivita pro investory), jednak historicko-ekonomické (tradičně vyšší podíl zemědělské výroby, rozpad navazujícího zpracovatelského průmyslu po r. 1989, absence významných zaměstnavatelů). U okresu Hodonín navíc hraje roli geografická blízkost Slovenska umožňující denní pracovní dojížděku, což dále zvyšuje konkurenci na místním pracovním trhu.

Pro oba okresy je charakteristický výrazný sezónní vývoj zaměstnanosti, který je v případě okresu Znojmo umocňován i sezónním pracovním uplatněním v sousedním Rakousku. Avšak i v těchto okresech jsou již zaměstnavatelé nuceni řešit potřebu sezónních pracovníků importem zahraniční pracovní síly, která - na rozdíl od domácích uchazečů – je ochotna akceptovat minimální mzdu a často fyzicky náročné pracovní podmínky.

V případě krajského města pak úroveň nezaměstnanosti ovlivňuje faktorů více.

- Významně je propojený trh práce mezi městem a jeho zázemím, v důsledku čehož pracovní síla dojíždějící do města zdařile konkuruje místní pracovní síle.
- Relativně vysoký je podíl cizinců na trhu práce. Geografická blízkost Slovenska přitahuje tamější pracovní sílu. Absolventi VŠ pak často po studiu zůstávají pracovat v Brně.
- Velký počet studentů studujících na zdejších vysokých školách již při studiu pracuje formou brigád, zejména v obchodě a ve službách, a opět tak konkurují místní pracovní síle.
- Je zde výrazná koncentrace osob sociálně vyloučených, které ztratily nebo ani nikdy neměly pracovní návyky.
- Specifické podmínky a anonymita velkoměsta, umožňují setrvávat ve „chtěné“ nezaměstnanosti (možnosti nelegální práce, vysoký podíl nájemního bydlení podporující snadný přístup k sociálním dávkám)

Lze říci, že **nezaměstnanost je v současné době** vedle objektivních důvodů v příhraničních regionech **podmíněna především poměrem nabízených, resp. dosažitelných legálních pracovních příjmů k úrovni sociálních dávek.**

Základní příčinou nezaměstnanosti v případech, které nejsou objektivně podmíněny (zdravotní či jiné handicapy) je v současné době nesoulad mezi výší sociálních dávek a

potenciální výší mezd, kterou by v průměru uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR obdrželi, pokud by pracovali. Pro velkou část nezaměstnaných je z ekonomického hlediska výhodnější pobírat v nečinnosti sociální dávky než pracovat v (legálním) pracovním poměru za mzdu/plat. Nezaměstnaní se tedy chovají v zásadě ekonomicky a je nutno poznamenat, že administrativními zásahy je velmi obtížné s ekonomickými zákonitostmi takového povahy bojovat.

2.3 Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji

Vzhledem k velikosti sídel, geografické poloze, dopravní obslužnosti a s tím spojené odlišně atraktivitě pro zaměstnavatele (rozložení průmyslu a zemědělství) vykazují okresy rozdílnou nezaměstnanost.

Dle administrativního členění se území Jihomoravského kraje člení na 7 okresů, na 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a na 35 obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Celkem se v kraji nachází 673 obcí, z nichž 49 má statut města. Jediné z nich - krajské město Brno - je statutárním městem. Z hlediska vnitřní struktury ÚP zahrnuje krajská pobočka v Brně celkem 20 tzv. kontaktních pracovišť.

Tab. 7: Charakteristika okresů Jihomoravského kraje k 31. 12. 2019

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Volná pracovní místa	Počet uchazečů na 1 volné místo	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Blansko	1 948	1 017	931	110	791	2,5	2,6
Brno-město	10 235	4 758	5 477	429	10 947	0,9	3,7
Brno-venkov	3 735	1 864	1 871	182	8 365	0,4	2,4
Břeclav	2 751	1 426	1 325	169	1 685	1,6	3,4
Hodonín	5 145	2 803	2 342	241	1 937	2,7	4,7
Vyškov	1 321	655	666	66	1 932	0,7	2
Znojmo	3 952	1 972	1 980	170	1 492	2,6	5,2
Jihomoravský kraj	29 087	14 495	14 592	1 367	27 149	1,1	3,5
Česká republika	215 532	106 814	108 718	9 729	340 957	0,6	2,9

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2019

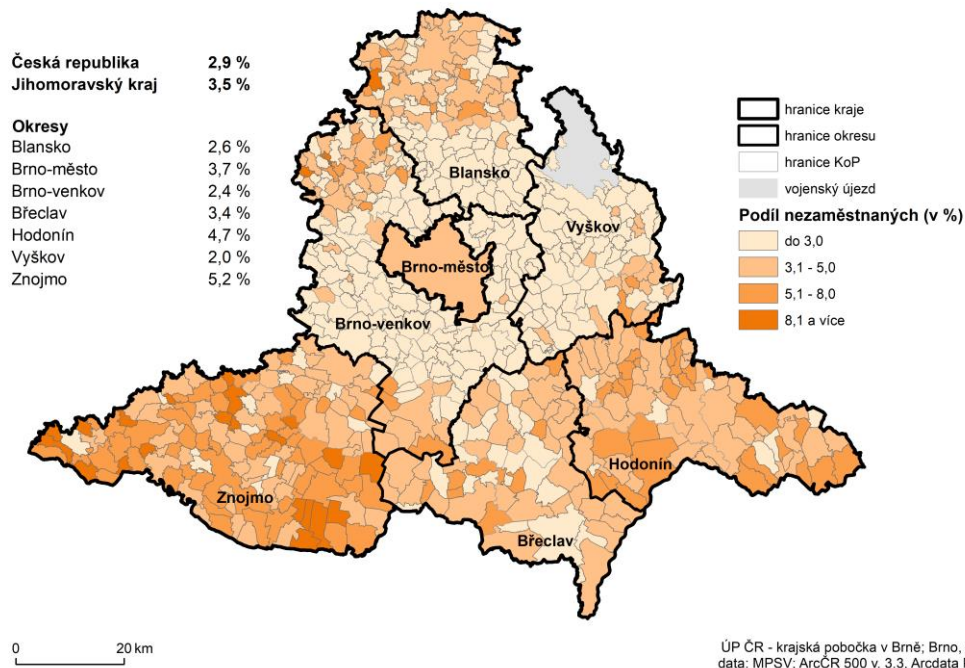
Úroveň nezaměstnanosti ve venkovských okresech kraje je významně ovlivňována průběhem sezónních prací v zemědělství, stavebnictví a cestovním ruchu, což se promítá do celkového vývoje nezaměstnanosti v průběhu roku na úrovni celého kraje. Nejvyšší nezaměstnanost je zaznamenávána v zimních měsících, v roce 2019 v lednu (4,1 %). Naopak nejnižší hodnota byla zjištěna v letošním roce v červnu, říjnu a listopadu (3,1 %). Nejvýrazněji se tyto sezónní výkyvy projevují v okrese Znojmo, kde vedle významného podílu zaměstnanosti v místní zemědělské výrobě hraje roli i příhraniční sezónní zaměstnanost v sousedním Rakousku.

Dále v textu uváděné údaje se (pokud není uvedeno jinak) vztahují k 31. 12. 2019.

Vzhledem ke konstrukci ukazatele úrovně nezaměstnanosti (podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15-64 let) není jeho vypovídací hodnota zejména na úrovni malých obcí vždy zcela objektivní, přesto však jistý obraz o územním rozložení nezaměstnanosti podává (viz obr. 16, podrobněji popsáno v rámci jednotlivých okresů). Srovnání na úrovni okresů znázorňuje obr. 17.

PODÍL NEZAMĚŠTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET

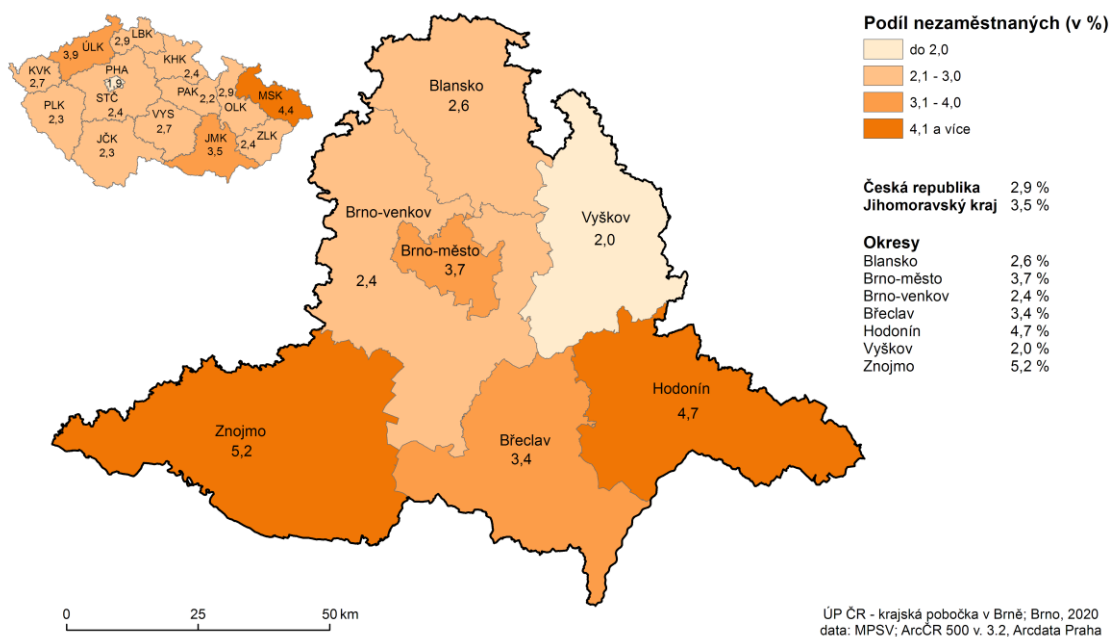
v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2019

Obr. 16: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 v obcích Jihomoravského kraje (stav k 31. 12. 2019)

PODÍL NEZAMĚŠTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET

v Jihomoravském kraji ke 31.12. 2019

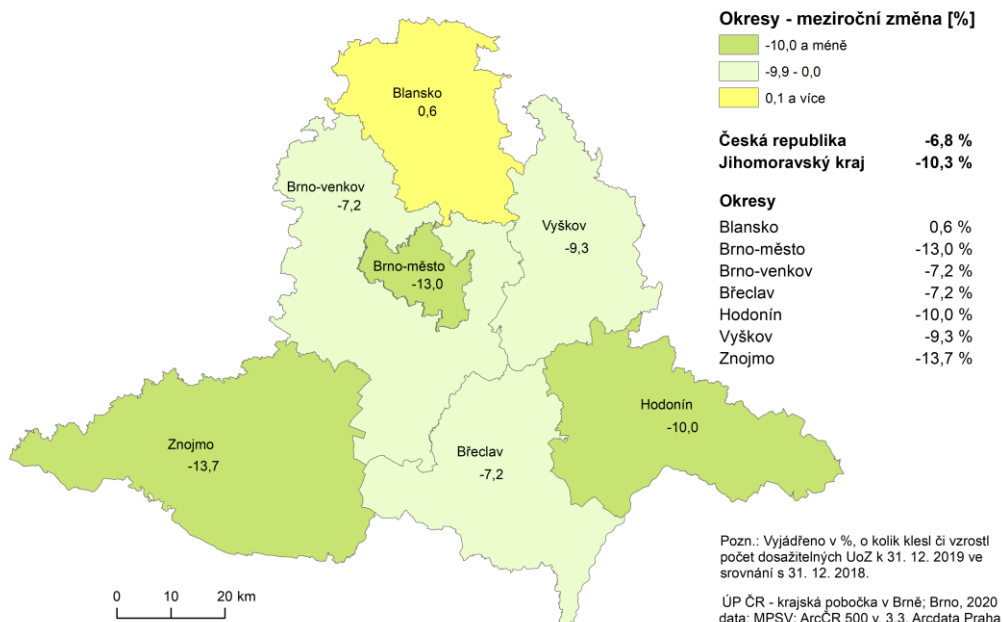
Obr. 17: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje (stav k 31. 12. 2019)

Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2019 byl zaznamenán v obci Lubnice (16,7 %), v obci Rudlice (15,8 %) a v obci Újezd (13,0 %) na Znojemsku. Naopak nulová nezaměstnanost byla zaznamenána ve vojenském újezdu Březina na Vyškovsku (0,0 %) a v obcích Dlouhá Lhota (0,0 %), Hlína (0,0 %), Ledce (0,0 %), Lhota u Olešnice (0,0 %), Lubě (0,0 %), Lubné (0,0 %), Nelepeč-Žernůvka (0,0 %), Říkonín (0,0 %), Tasovice (0,0 %), Zálesná Zhoř (0,0 %), Závist (0,0 %) a Zhoř (0,0 %).

Následující kartogram vyjadřuje meziroční změnu (2018 – 2019) počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje, kdy došlo ve většině okresů s výjimkou okresu Blansko k poklesu evidovaných uchazečů. Zaměříme-li se na správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (tedy mikroregiony) k poklesu evidovaných uchazečů (vyjma vojenského újezdu Březina na Vyškovsku, kde je změna nulová, neboť zde nebyli a nejsou evidováni žádní uchazeči) došlo ve všech obvodech kromě správních obvodů obcí s rozšířenou působností Adamov, Boskovice, Ivanovice na Hané, Klobouky u Brna, Velká nad Veličkou a Velké Opatovice. V těchto správních obvodech se však jedná o nárůst v rámci jednotek procent (Boskovice a Klobouky u Brna nárůst ztelnější cca 10 %). K nejmenšímu poklesu (uváděnému v %) počtu uchazečů došlo v okresech Brno-venkov a Břeclav (-7,2 %). Naopak nejvýraznější úbytek uchazečů v evidenci zaznamenal okres Brno-město (-13,0 %) a Znojmo (-13,7 %). Z hlediska úrovně celého kraje došlo k meziročnímu poklesu dosažitelných uchazečů o zaměstnání o 10,3 % (v rámci celé ČR o 6,8 %).

MEZIROČNÍ ZMĚNA POČTU UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ

v okresech Jihomoravského kraje (změna mezi 2018 a 2019 - údaje k 31. 12.)

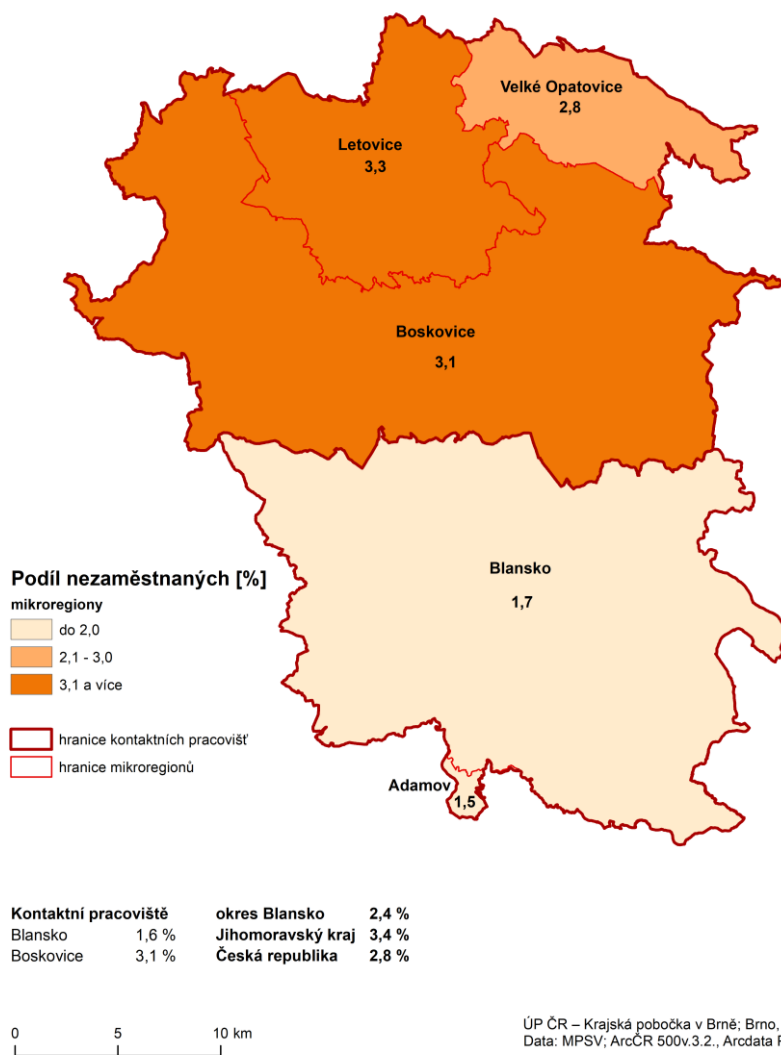

Obr. 18: Meziroční změna počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v letech 2018 – 2019 (stav k 31. 12.) - vyjádřeno v %

Okres Blansko

Okres Blansko je okresem s dlouhodobě druhou až třetí nejnižší úrovní nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji (v roce 2019 hodnoty podílu nezaměstnaných osob na stejné úrovni s okresem Brno - venkov). Podíl nezaměstnaných osob se dlouhodobě pohybuje nejen pod celokrajským, ale i pod celorepublikovým průměrem. V roce 2019 dosáhl průměrné roční hodnoty 2,4 % (krajský průměr byl 3,4 %, celorepublikový 2,8 %).

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena dvěma kontaktními pracovišti: v Blansku a Boskovicích.

Obr. 19: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Blansko (průměr za rok 2019)

Silné stránky okresu

- staletá tradice strojírenské výroby
- existence nově vybudovaných průmyslových zón
- kvalifikovaná pracovní síla
- dobrá vzdělanostní úroveň
- dobrá silniční i železniční dostupnost regionu
- atraktivní oblast z hlediska rozvoje cestovního a turistického ruchu

Slabé stránky okresu

- omezená nabídka volných pracovních míst
- podprůměrná úroveň mezd
- přetíženost silnice 1. tř. č. 43
- špatná silniční dostupnost mikroregionu Adamov, Kunštát a Olešnice

Tab. 8: Charakteristika mikroregionů v okrese Blansko k 31. 12. 2019

Území	Počet nezaměstnaných			Absolvent i škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst . [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Adamov	46	21	25	2	10	30	1,3
Blansko	642	332	310	43	167	307	1,7
Boskovice	862	461	401	46	178	260	3,5
Letovice	255	139	116	14	53	118	3,4
Velké Opatovice	126	58	68	4	29	39	3,2
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	17	6	11	1	1	37	-
Okres Blansko	1 948	1 017	931	110	438	791	2,6

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2019

Adamovsko

Kdysi průmyslové centrum Jihomoravského kraje. ADAST zaměstnával přes 5 tisíc zaměstnanců. Tiskařské stroje se značkou vyvážel podnik do 30 zemí. Po pádu komunismu nebyly schopny kvalitou konkurovat nejmodernějším polygrafickým strojům, což znamenalo konec výroby. Stejně dopadla i rozsáhlá přísně utajovaná vojenská výroba protitankových střel Tandem. K 31. 12. 2019 bylo v celém mikroregionu evidováno 46 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 1,3 %, což je nejnižší hodnota podílu nezaměstnaných osob v rámci kraje. Nejvýznamnější zaměstnavatel je společnost Adast Systems, a.s. a společnost Tenza cast, a.s.

Blanensko

Mikroregion Blansko má průmyslový charakter. Svou polohou je součástí brněnské průmyslové aglomerace. Převažujícím odvětvím se stala tradicí je zde strojírenství, následováno textilní výrobou, elektrotechnickým, potravinářským a dřevozpracujícím průmyslem. Nejvýznamnější průmyslové podniky regionu jsou rozmístěny převážně ve význačných sídlech, v těsné blízkosti železniční tratě Brno - Česká Třebová. V Blansku jsou to například firmy ČKD Blansko Holding, a.s., ERNST LEOPOLD s.r.o. a PYROTEK CZ, s.r.o. V Ráječku sídlí výrobce elektrických rozvodných a kontrolních zařízení společnost Tyco Fire & Security Czech Republic s.r.o. Největším zaměstnavatelem je však v roce 2019 Nemocnice Blansko. K 31. 12. 2019 bylo v celém mikroregionu evidováno 642 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 1,7 %, což je v rámci kraje hned po Adamovsku, Rousínovsku a Ivančicku čtvrtá nejnižší hodnota.

Boskovicko

Jedná se o mikroregion, v němž se vzájemně výrazně ovlivňuje průmyslové centrum regionu (Boskovice) a jeho venkovské zázemí, a v jehož zaměstnanecké struktuře je výrazně zastoupeno zemědělství. V mikroregionu je mnohem více rozvinuto živnostenské podnikání než v jiných částech okresu. Specifickou částí mikroregionu je oblast Olešnicka. Hlavním důvodem je omezené množství pracovních příležitostí (sezónní práce zejména v zemědělství), chybějící infrastruktura a velké vzdálenosti (k vyjížděcí za prací) do průmyslových center. K 31. 12. 2019 bylo v celém mikroregionu evidováno 862 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 3,5 %. K významným zaměstnavatelům patří Minerva Boskovice, a.s., NOVIBRA Boskovice s.r.o., Nemocnice Boskovice, Jednota Boskovice, ITAB Shop Concept CZ, a.s. a společnost ALPS Electric Czech, s.r.o. v Sebranicích.

Letovicko

Letovicko je průmyslový mikroregion s částečným podílem zemědělství na celkové zaměstnanosti. K významným zaměstnavatelům patří firmy Letovické strojírny, s.r.o, Tylex Letovice a.s., LETOPLAST s.r.o., Ledeko a.s. Sídlí zde i množství menších firem. Větší část regionu má dobré dopravní spojení jak po silnici, tak i po železnici, problémovou oblastí se špatnou dopravní dostupností je však oblast Kunštátu s převažujícím zemědělským charakterem a absencí nových podnikatelských aktivit. K největším zaměstnavatelům patří Nemocnice Letovice, p. o. K 31. 12. 2019 bylo v uvedeném mikroregionu evidováno 255 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,4 %.

Velkoopatovicko

Jedná se o průmyslově - zemědělský region s jediným dominantním zaměstnavatelem (tím je společnost P–D Refractories CZ a.s.) a několika menšími – VOS zemědělců, a.s., GERBRICH s.r.o. a příspěvkovou organizací Paprsek. K 31. 12. 2019 bylo v tomto mikroregionu evidováno celkem 126 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 3,2.

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu k 31. 12. 2019 je znázorněn v kartogramu viz Příl. 1.

Okres Brno-město

Město Brno je správním, ekonomickým a kulturním centrem Jihomoravského kraje. Zaměstnanost ve městě je rozložena do širokého spektra odvětví, přičemž žádné z nich nemá na trhu práce dominantní postavení. Největší zaměstnavatelé ve městě vyvíjejí činnost v odvětvích terciární sféry (nemocnice, vysoké školy, dopravní organizace). V důsledku vysokého počtu pracovníků ve veřejné správě (úřady, policie, soudy), školství, zdravotnictví a sociální péči je podíl státu na zaměstnanosti ve městě značný. Takto vázaná pracovní síla je stabilní a méně ohrožena nezaměstnaností, což je při výrazných turbulencích na trhu práce pokládáno za značnou výhodu.

Úroveň nezaměstnanosti v krajském městě se však dlouhodobě pohybuje nad celorepublikovým, a v posledních sedmi letech dokonce i nad celokrajským průměrem.

V roce 2019 dosáhl podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15-64 let průměrné roční hodnoty 4,0 % (kraj 3,4 %, ČR 2,8 %).

Tento stav je podmíněn několika faktory. Jednak je pracovní trh města úzce provázán s jeho zázemím, kdy z okolních okresů denně do města dojíždí za prací cca 60 tis. osob a zdařile tak konkuruje místní pracovní síle, ale zejména je zde výrazná koncentrace osob sociálně vyloučených, které ztratily nebo ani nikdy neměly pracovní návyky. Specifické podmínky a anonymita velkoměsta pak umožňují setrvávat ve „chtěné“ nezaměstnanosti (možnosti nelegální práce, vysoký podíl nájemního bydlení podporující snadný přístup k sociálním dávkám)

Významnou roli hraje i relativně vysoký je i podíl cizinců na trhu práce. Geografická blízkost Slovenska přitahuje tamější pracovní sílu. Také velký počet studentů studujících na zdejších vysokých školách již při studiu pracuje formou brigád, zejména v obchodě a ve službách, a absolventi VŠ pak často po studiu zůstávají pracovat v Brně.

Silné stránky okresu

- rozsáhlý pracovní potenciál
- kvalitní střední, vyšší a vysoké školství
- kvalifikovaná pracovní síla
- kvalitní infrastruktura pro rozvoj inovativního podnikání a klastrů
- možnost využití vědeckovýzkumného potenciálu města Brna
- rozvoj průmyslových zón

Slabé stránky okresu

- nepříznivá demografická struktura obyvatel města
- vysoká koncentrace osob ohrožených sociální exkluzí a jejich slabá motivace k pracovnímu uplatnění

Tab. 9: Charakteristika okresu Brno-město k 31. 12. 2019

Území	Počet nezaměstnaných			Absolvent i škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst . [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Okres Brno-město	10 235	4 758	5 477	429	1 179	10 947	3,7

Pramen: MPSV,ČR, GIS Prostorová analýza, 2019

V roce 2019 bylo v Brně průměrně měsíčně evidováno celkem 10 187 volných pracovních míst. Ke konci roku 2019 bylo však cca 90 % míst nabízených pro cizince. Statisticky se o každé z nabízených volných pracovních míst ucházelo v průměru 1,1 nezaměstnaných. Aktuální průměr celé ČR za rok 2019 dosahuje 0,6 nezaměstnaných osob na jedno volné pracovní místo.

V jihomoravské metropoli získávají díky zahraničním investicím na převaze pracovní místa vyžadující vyšší kvalifikaci. Není proto překvapením skutečnost, že odvětvím, které v

období krize navýšilo nejvíce zaměstnanost, bylo odvětví informačních a komunikačních činností.

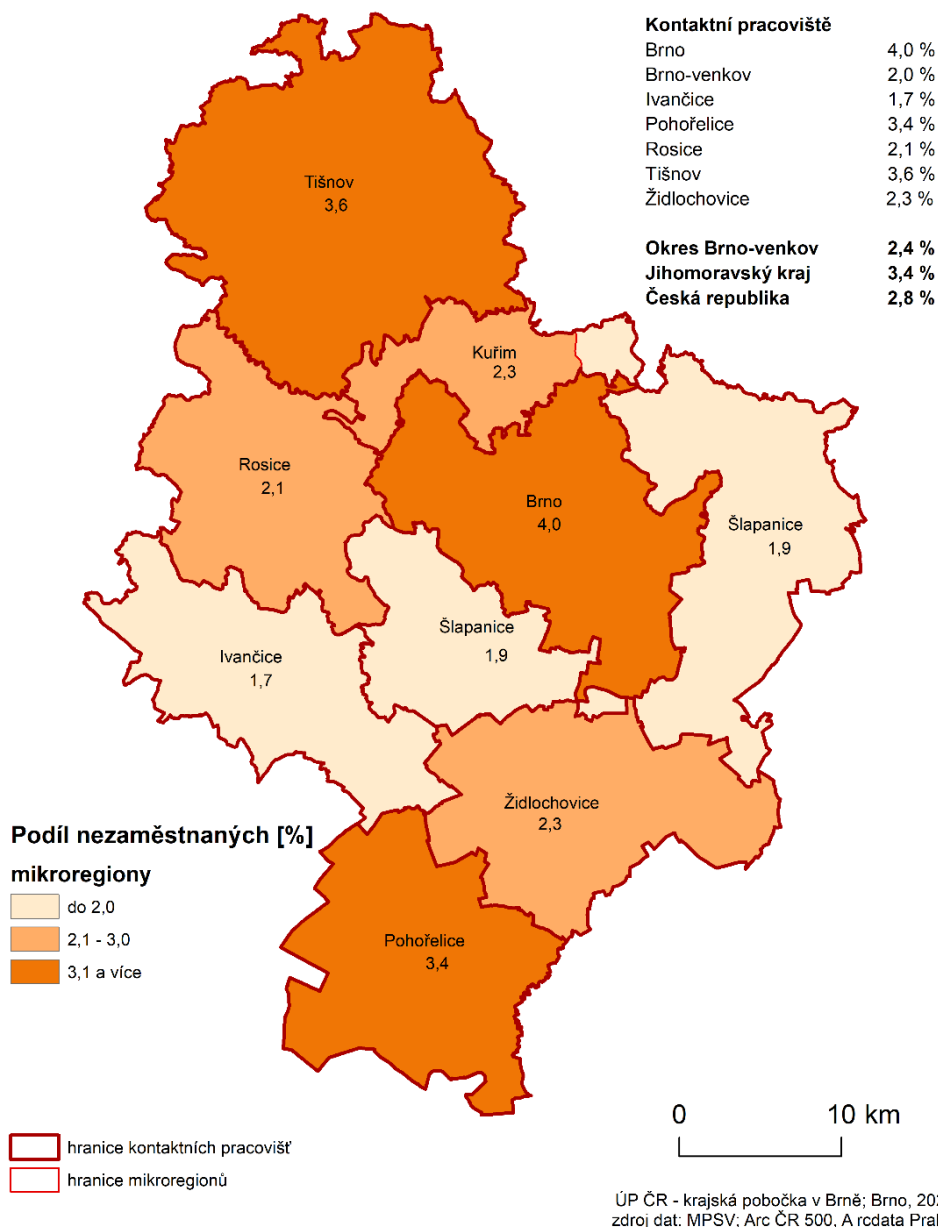
V brněnských průmyslových zónách rostl počet zaměstnaných i v období krize. V největší zóně Černovická terasa pracuje cca 8 tisíc zaměstnanců, jsou zde lokalizovány např. firmy ABB, Ademco CZ, DAIDO METAL CZECH, Daikin Device Czech Republic, FERMAT CZ Honeywell, Thermo Fisher Scientific Brno a další. V Technologickém parku Brno je již zaměstnáno kolem 7 tis. osob. Zde má na nárůstu počtu zaměstnanců největší podíl společnost IBM Global Services Delivery Center Czech Republic. Brněnské centrum IBM se zaměřuje na podporu databázového a systémového programového vybavení. Kromě tohoto zaměstnavatele je v CTP Brno lokalizováno dalších 20 zaměstnavatelů mezi nimi např. Red Hat Czech, Zebra Technologies CZ s.r.o., Y Soft Corporation, Vodafone Czech Republic, MANN & HUMMEL (CZ). Navíc, díky své výhodné poloze v sousedství kampusu Vysokého učení technického v Brně a výzkumných center CEITEC (Středoevropský technologický institut) a AdMaS (Advanced Materials, Structures and Technologies) nabízí prostor parku zdejším zaměstnavatelům výhody nejen v podobě vysoce kvalifikované pracovní síly „na dosah ruky“, ale také příležitosti ke spolupráci na rozvojových a výzkumných projektech ať už s univerzitou tak i s výše uvedenými výzkumnými centry. Mnoho firem přesídluje do areálu Univerzitního kampusu Masarykovy univerzity v Bohunicích. Nejrychleji rostoucí firma je zde Kiwi.com s.r.o., která se zabývá cestovním ruchem a AT&T Global Network Services Czech Republic s.r.o., zabývající se telekomunikačními službami.

Okres Brno-venkov

Okres je tvořen nejbližším zázemím krajského města. Má průmyslový charakter, dříve relativně vysoký podíl zaměstnaných v zemědělství v posledních letech neustále klesá. Díky své poloze má okres Brno-venkov značnou intenzitu dopravy. Silniční doprava (dálnice Brno-Praha-Bratislava-Ostrava) i železniční trasy zákonitě procházejí jeho územím a tím kladně ovlivňují hospodářství i rozvoj podnikatelských aktivit.

Úroveň nezaměstnanosti má okres dlouhodobě pod celorepublikovým průměrem a až do roku 2013 měl i nejnižší nezaměstnanost v kraji (nyní druhý nejnižší po okrese Vyškov a na stejné úrovni jako okres Blansko). Okres těží ze své geografické polohy. Jednak velká část obyvatel dojíždí za prací do krajského města Brna, jednak řada investorů využila výhodné polohy těsně za hranicemi města a okres díky tomu disponuje i relativně vysokým počtem nabízených volných pracovních míst. V roce 2019 dosáhl podíl nezaměstnaných průměrné roční hodnoty 2,4 % (krajský průměr byl 3,4 %, celorepublikový 2,8 %). Počet uchazečů na jedno nahlášené pracovní místo na konci roku 2019 byl 0,4 osoby na 1 nahlášené pracovní místo, což je nejnižší hodnota v rámci celého Jihomoravského kraje a je i velmi příznivá z hlediska celorepublikového srovnání (počet uchazečů na 1 VPM v rámci ČR byl ke konci roku 2019 0,6 osob).

Úřad práce Brno-venkov sídlí v Brně. Detašovaná pracoviště jsou již umístěna ve městech okresu Brno-venkov (Ivančice, Pohořelice, Rosice, Tišnov a Židlochovice).

Obr. 20: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Brno-město a Brno venkov (průměr za rok 2019)

Silné stránky okresu

- rozmach průmyslových zón
- významné podnikatelské subjekty se zahraničním kapitálem na území okresu
- značný počet kvalifikované pracovní síly
- nižší cena pozemků oproti městu Brnu, což také ovlivňuje vstup zahraničních investorů
- významná tranzitní funkce okresu
- dobrá dopravní dostupnost obyvatel okresu do krajského centra Brna
- sousedství s univerzitním městem Brnem, které je rovněž sídlem řady středních a vyšších odborných škol, tedy dostatečná kapacita škol v dojíždčkové vzdálenosti

Slabé stránky okresu

- dlouhodobě podprůměrná úroveň mezd
- nedostatečná mobilita pracovní síly
- nerovnoměrné rozložení pracovních příležitostí na okrese
- větší vliv sezónní zaměstnanosti na trh práce

Tab. 10: Charakteristika mikroregionů v okrese Brno-venkov k 31. 12. 2019

Území	Počet nezaměstnaných		Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]	
	celkem	v tom					
		muži					ženy
Ivančice	330	160	170	13	85	611	1,6
Kuřim	375	196	179	15	75	948	2,3
Pohořelice	360	175	185	16	86	1090	3,5
Rosice	386	203	183	27	64	433	2,1
Šlapanice	928	431	497	47	132	1962	1,9
Tišnov	728	389	339	34	213	426	3,5
Židlochovice	495	249	246	23	83	546	2,2
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	133	61	72	7	17	2349	-
Okres Brno-venkov	3 735	1 864	1 871	182	755	8 365	2,4

Pramen: MPSV,ČR, GIS Prostorová analýza, 2019

Okres Brno-venkov se skládá z následujících mikroregionů:

Ivančicko

Ivančicko je průmyslově - zemědělským regionem, který byl stejně jako sousední region Rosicko v minulosti postižen útlumem hornictví. K tomu se přidává dlouhodobě horší dopravní obslužnost, zejména málo intenzivní napojení na Brno a malý počet významnějších zaměstnavatelů. Nemalý vliv na stav nezaměstnanosti v tomto regionu má i sousedství s okresy Znojmo a Třebíč, což jsou okresy s vyšší podílem nezaměstnaných osob než okres Brno-venkov. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem byla v roce 2019 Nemocnice Ivančice. V Oslavanech je významný zaměstnavatel společnost Metaldyne Oslavany spol. s r.o. a Strojírna Oslavany, spol. s r.o. K 31. 12. 2019 bylo v celém mikroregionu evidováno 330 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 1,6 %, což je třetí nejnižší hodnota v rámci kraje.

Kuřimsko

Naopak Kuřimsko je průmyslovým regionem s jednou z nižších úrovní nezaměstnanosti v kraji. Na trhu práce se kladně projevuje přítomnost většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a dobré dopravní spojení s Brnem. V Kuřimi sídlí nejvýznamnější zaměstnavatel v okrese Brno-venkov, společnost Tyco Electronics Czech (výrobce elektrosoučástí pro automobilový průmysl). Ve Veverské Bítýšce sídlí výrobce zdravotnických a hygienických výrobků společnost HARTMANN - RICO a.s. Dalším významným zaměstnavatelem v mikroregionu je akciová společnost Slévárna Kuřim a

výrobce nástrojových brusek společnost Walter s.r.o. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 375 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 2,3 %.

Pohořelicko

Pohořelicko má průmyslově - zemědělský charakter i proto, že se jedná o vinařskou oblast. Pro zaměstnanost na území mikroregionu mělo významnou roli vybudování průmyslové zóny Pohořelice - Dolní Štignary. Tato skutečnost kladně ovlivňuje situaci na trhu práce v celém regionu, i přesto je však tento mikroregion spolu s Tišnovskem oblastí s nejvyšší nezaměstnaností v okrese Brno-venkov. Mezi významné zaměstnavatele patří firmy DHL Supply Chain s.r.o, papírenský výrobce CPI Moravia Books s.r.o. a francouzská společnost zabývající se lisováním a svařováním kovových dílů pro automobilový průmysl s. n. o. p. cz. V Branišovicích sídlí spediční společnost Cross Speed s.r.o. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 360 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,5 %.

Rosicko

Rosicko bylo v minulosti charakteristické především těžbou černého uhlí v Rosicko-oslavanské pánvi. Těžba však byla na počátku 90. let shledána nerentabilní a doly byly v roce 1992 uzavřeny. Těžební průmysl ustoupil do pozadí a v současnosti jsou největšími zaměstnavateli autobusový dopravce ADOSA a.s. a výrobce zdravotnických potřeb Panep s.r.o. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 386 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 2,1 %.

Šlapanicko

Šlapanicko je regionem s velmi nízkou nezaměstnaností. Na trhu práce se kladně projevuje přítomnost většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a dobré dopravní spojení s Brnem. V roce 1996 byla založena v Modřicích průmyslová zóna CTP Project Incest, ve které mají sídlo nejvýznamnější zaměstnavatelé regionu, ale i Jihomoravského kraje. Mezi významné zaměstnavatele v Modřicích patří následující společnosti: IFE-CR, IMI Norgren, akciová společnost Vodňanská drůbež a Kovolit, a.s. Mezi další významné zaměstnavatele regionu patří JULI Motorenwerk, s.r.o se sídlem v Moravanech a společnost Českomoravský cement, a.s. se sídlem v Mokrá-Horákov. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 928 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 1,9 %.

Tišnovsko

Tišnovsko je průmyslovým regionem, který dříve patřil v rámci okresu Brno-venkov k oblastem s nižší nezaměstnaností. Na trhu práce se kladně projevuje přítomnost většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a dobré dopravní spojení s městem Brnem. Situace v mikroregionu se zhoršila od roku 2005, kdy bylo k tomuto mikroregionu přiřazeno 24 převážně menších obcí s vyšší mírou nezaměstnanosti z okresu Žďár nad Sázavou. Z významných zaměstnavatelů v okrese, kteří v tomto mikroregionu působí, lze uvést firmy: Siemens Electric Machines s.r.o. v Drásově, ČSAD Tišnov s.r.o. v Tišnově, Steinhauser s.r.o. v Tišnově. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 728 uchazečů

o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,5 %, čímž je tento mikroregion spolu s Pohořelickem oblastí s nejvyšší nezaměstnaností v okrese Brno-venkov.

Židlochovicko

K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 495 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 2,2 %. Nejvýznamnější zaměstnavatel je výrobce pekárenských a cukrárenských výrobků společnost Karlova pekárna s.r.o. se sídlem v Židlochovicích.

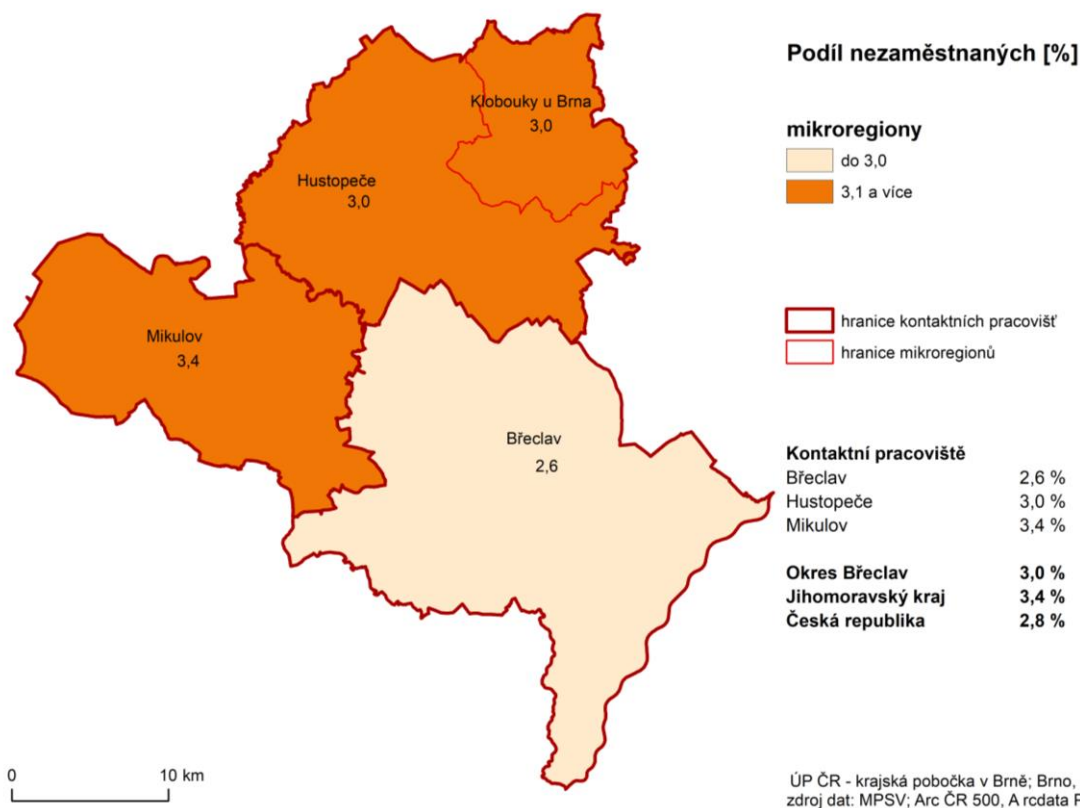
Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31. 12. 2019 je znázorněn v kartogramu viz Příl. 2.

Okres Břeclav

Okres má průmyslově-zemědělský charakter, dříve poměrně významný podíl zemědělské výroby na hospodářství okresu se však postupně snižuje. Nezaměstnanost zde v minulosti bývala vždy nad průměrem ČR a tvrdě se zde projevil i dopad hospodářské krize v letech 2009-2010, kdy drobní subdodavatelé zahraničních firem přišli o zakázky. Okres má však relativně výhodnou polohu při hlavních dopravních tazích do Rakouska a na Slovensko, což se v poslední době příznivě odráží v rozvoji podnikatelských aktivit a nabídce pracovních míst.

Od roku 2015 se nezaměstnanost v okrese výrazně snížila. Průměrný podíl nezaměstnaných osob za rok 2019 dosáhl hodnoty 3,0 % a dostal se tak pod krajský průměr. Na konci roku 2019 bylo v okrese Břeclav evidováno celkem 1 685 volných pracovních míst. O každé z nich se tedy ucházelo 1,6 nezaměstnaných osob.

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti – Břeclav, Hustopeče a Mikulov.

Obr. 21: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Břeclav (průměr za rok 2019)

Silné stránky okresu

- fungující spolupráce mezi obcemi (mikroregiony)
- existence nově vybudovaných průmyslových zón
- významný podíl malého a středního podnikání
- tradice vinařství a ovocnářství

Slabé stránky okresu

- nesoulad mezi profesní kvalifikační strukturou nabídky a poptávky na trhu práce
- nízká kvalifikace pracovních sil
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- nedostatečná dopravní síť a dopravní dostupnost mezi malými obcemi

Tab. 11: Charakteristika mikroregionů v okrese Břeclav k 31. 12. 2019

Území	Počet nezaměstnaných			Absolvent i škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst- . [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Břeclav	1 329	674	655	88	194	690	3,1
Hustopeče	640	349	291	44	115	275	3,2
Mikulov	568	289	279	19	98	560	3,9
Klobouky u Brna	202	110	92	17	34	107	4,1
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	12	4	8	1	3	53	-
Okres Břeclav	2 751	1 426	1 325	169	444	1685	3,4

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2019

Břeclavsko

Z hlediska odvětví poskytuje nejvíce pracovních míst v okrese odvětví obchodu, dále pak zpracovatelský průmysl a odvětví stavebnictví. Největší průmyslový podnik břeclavského regionu s více než polovinou produkce určenou pro export akciová společnost Gumotex, která zaměstnávala v roce 2018 okolo 1 tisíce pracovníků, se v roce 2019 rozštěpila a převedla většinu svých zaměstnanců na nástupnické firmy GUMOTEX, Automotive Břeclav s.r.o., zabývající se výrobou plastových a gumárenských výrobků pro osobní automobily a autopříslušenství a GUMOTEX coating. s.r.o., vyrábějící plastové a pryžové výrobky. Dalším významným zaměstnavatelem regionu je Nemocnice Břeclav, výrobce sanitární techniky Alca plast, dále pak výrobce výtahů a eskalátorů OTIS, či společnost BORS Břeclav zabývající se automobilovou dopravou. Zaměstnavatelé ze zemědělských firem a družstev řeší situaci na trhu práce se zaměstnanci tak, že je vždy ke konci roku propouštějí, posílají na úřad práce a s příchodem jarních měsíců je opětovně přijímají do zaměstnání na sezónní zemědělské práce. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 1 329 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,1 %.

Hustopečsko

Hustopečsko má průmyslově - zemědělský charakter. Vzhledem ke geografické poloze regionu a dojezdovým vzdálenostem je v mikroregionu silná i vrstva živnostníků zabývajících se prvovýrobou a službami. Nejvýznamnějšími zaměstnavateli regionu jsou SIGNUM, spol. s r.o. vyrábějící ocelové konstrukce a MOSS logistics s.r.o. zabývající se automobilovou dopravou. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 640 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 3,2 %.

Kloboucko

K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 202 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,1 %. Kloboucko je oblast se zemědělským charakterem, významná část obyvatel dojíždí za prací do Brna. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem je výrobce plastových oken PRAMOS, a.s.

Mikulovsko

Mikulovsko má vzhledem ke specifickému postavení v rámci okresu Břeclav tradičně jednu z nejvyšších nezaměstnaností. Tato situace je dána i tím, že jde o region s relativně významnou zaměstnaností v odvětví zemědělství, což se odráží v zaměření podnikatelských aktivit. Vzhledem k přírodním podmínkám je v regionu rozšířené pěstování vinné révy a její následné zpracování. Na tuto oblast podnikání je úzce navázána i agroturistika, další aktivity v oblasti cestovního ruchu a rozvoj služeb s ním spojených. Ve výše uvedených případech však jde převážně o sezonní aktivity, které významně ovlivňují nezaměstnanost pouze v některých obdobích kalendářního roku. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem je rakouská společnost na výrobu kabelů a kabelových svazků Gebauer a Griller Kabeltechnik. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 568 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 3,9 %.

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31. 12. 2019 je znázorněn v kartogramu viz Příl. 3.

Okres Hodonín

Okres Hodonín patří úrovni nezaměstnanosti k nejvíce postiženým okresům v rámci celé ČR. Do roku 2014 byl okresem s nejvyšší průměrnou hodnotou podílu nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji, až v roce 2015 byl „předstížen“ okresem Znojmo. V roce 2019 dosáhl podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15-64 let průměrné roční hodnoty 4,4 % (kraj 3,4 %, ČR 2,8 %), což je devátá nejvyšší úroveň nezaměstnanosti v rámci ČR.

Okres Hodonín je zároveň charakterizován relativně vysokým počtem uchazečů na jedno pracovní místo, na konci roku 2019 tento poměr činil 2,7 osob, což je vysoko nad krajským (1,1) i celorepublikovým průměrem (0,6). Tato situace je dána zejména historickým vývojem, kdy zde po roce 1989 zanikla řada významných zaměstnavatelů a v současné době investoři nejvíce o tuto oblast příliš velký zájem díky okrajové poloze regionu. Nezanedbatelným faktorem je také poměrně vysoký počet občanů Slovenska na místním pracovním trhu, kteří využívají možnosti denní dojížděky a konkurují tak domácí pracovní síle. Úroveň nezaměstnanosti v okrese Hodonín je také výrazně ovlivňována průběhem sezónních prací v zemědělství. Nejvíce volných míst bývá proto hlášeno v letních měsících.

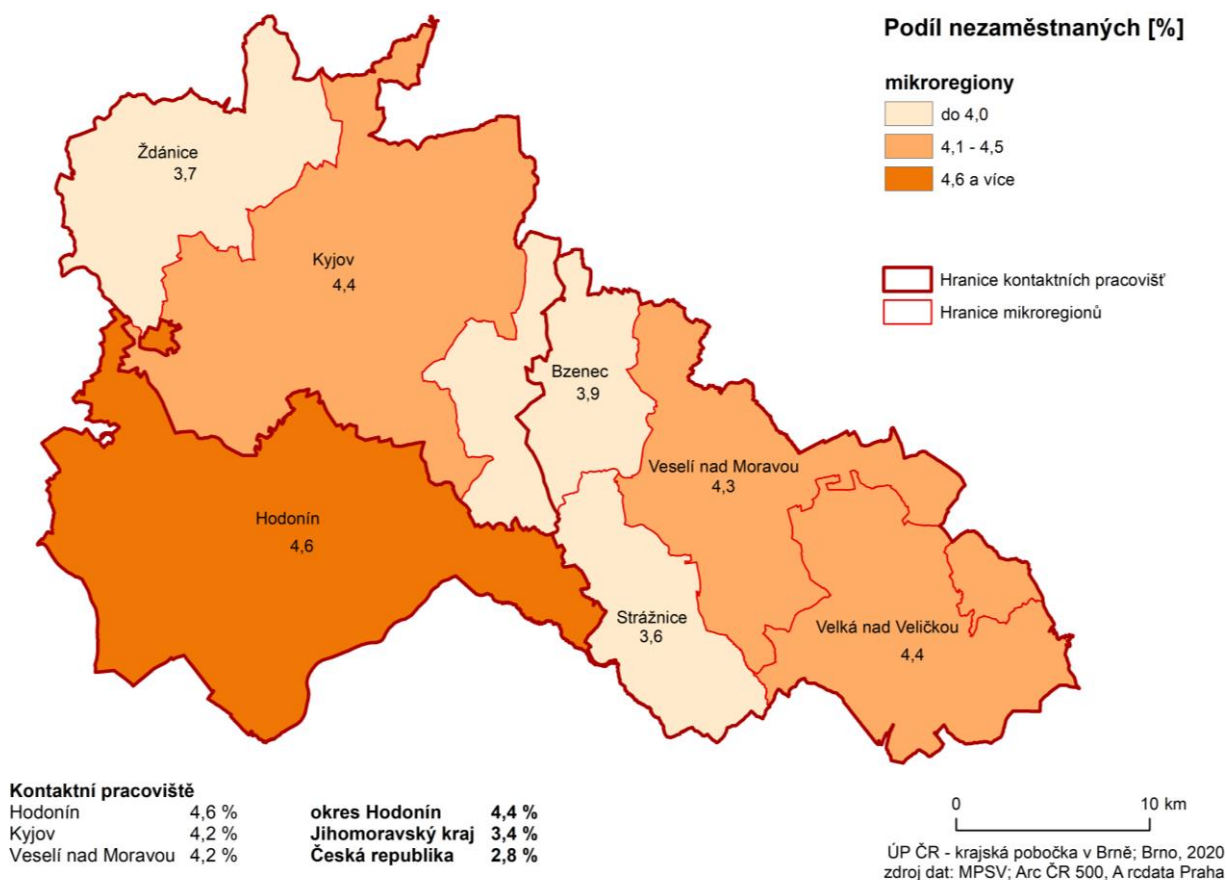
Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti: v Hodoníně, Kyjově a ve Veselí nad Moravou.

Silné stránky okresu

- blízkost dálnice D2 a hustá síť dopravní infrastruktury (ovšem jen pro část území)
- vysoká podpora zvyšování zaměstnanosti z národních i evropských zdrojů
- příhodné podmínky pro zemědělství
- tradice průmyslové výroby

Slabé stránky okresu

- okrajová příhraniční poloha regionu a horší dopravní dostupnost části území
- nadprůměrná nezaměstnanost
- na rozlohu okresu atypicky vysoký počet obyvatel, a tudíž i vysoká pracovní síla, pro kterou v periferním regionu republiky trh práce negeneruje dostatek pracovních příležitostí
- sezónnost trhu práce
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- nízká úroveň mezd

Obr. 22: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Hodonín (průměr za rok 2019)

Tab. 12: Charakteristika mikroregionů v okrese Hodonín k 31. 12. 2019

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Bzenec	361	205	156	18	91	376	4,0
Hodonín	2 159	1182	977	99	370	726	5,0
Kyjov	1 136	602	534	50	233	229	4,5
Strážnice	227	126	101	14	42	120	4,4
Veselí nad Moravou	712	384	328	34	146	185	4,4
Velká nad Veličkou	276	160	116	15	72	253	4,9
Ždánice	238	127	111	9	45	19	3,9
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	36	17	19	2	2	29	-
Okres Hodonín	5 145	2 803	2 342	241	1 001	1937	4,7

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2019

Bzenecko

V mikroregionu Bzenecka je soustředěno několik středně velkých i velkých firem. Největší zaměstnavatelem je výrobce automobilových konektorů společnost AVX Czech Republic, která je zároveň druhým největším zaměstnavatelem okresu. Mezi významné zaměstnavatele v mikroregionu patří konzervářská společnost PIKA a.s., výrobce plastových výrobků společnost WMW-Production, s.r.o. a výrobce zahradního kovového nábytku společnost UNIKOV Steel. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 361 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,0 %.

Hodonínsko

Hodonínsko je průmyslový mikroregion s významnou zemědělskou produkcí a vysokou hustotou zalidnění. Pro sídelní strukturu je typický častý výskyt městysů a velkých obcí s několika tisíci obyvateli. Hodonínsko bylo ze všech regionů v okrese nejvíce postiženo restrukturalizací hospodářství. V Hodoníně a okolí byla v minulosti nezvykle vysoká koncentrace zaměstnavatelů s několika stovkami, příp. i více než tisícem zaměstnanců. Tyto podniky však během poměrně krátké doby buď zanikly, nebo prošly radikálním snížením stavů zaměstnanců a do dnešní doby za ně nevznikla adekvátní náhrada vytvořením obdobného počtu volných míst v jiných odvětvích. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Hodonín patří společnost VAG s.r.o., Jednota spotřební družstvo Hodonín, Nemocnice TGM Hodonín, Delimax, a.s. Groz-Beckert Czech s.r.o., The Candy Plus Sweet Factory, s.r.o. a MND Drilling&Services, a.s. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 2 159 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 5,0 %, což je nejvyšší hodnota v rámci celého okresu Hodonín a zároveň čtvrtá nejvyšší hodnota v rámci Jihomoravského kraje (po mikroregionech Vranovska, Hrušovanska a Znojemska v okrese Znojmo).

Kyjovsko

Kyjovsko je průmyslově - zemědělský region vyplňující severní část okresu. Většina ekonomických aktivit je soustředěna do osy Kyjov - Bzenec podél hlavní silnice protínající

tento region. Na území mikroregionu se nachází obce, kde podíl nezaměstnaných osob je více než 7 % (Ostrovánky, Mouchnice a Stavěšice). Nejvýznamnějším zaměstnavatelem v mikroregionu je Nemocnice Kyjov. Významným zaměstnavatelem je také společnost Vetropack Moravia Glass, a.s. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 1 136 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,5 %.

Strážnicko

Strážnicko je mikroregionem s relativně významným zastoupením zemědělství. Význam zemědělství je však v posledních letech menší, než tomu bývalo dříve. Ekonomickým centrem je město Strážnice. Sídli zde největší podniky. Jedním z největších zaměstnavatelů je zemědělský podnik Žerotín, a.s., který sídlí ve Strážnici. V mikroregionu se nachází pouze 3 obce – Radějov, Strážnice, Tvarožná Lhota. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 227 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,4 %.

Veselsko

Veselí nad Moravou je průmyslový mikroregion s relativně významným zastoupením zemědělství. Mikroregion se nachází ve východní části okresu, do něhož zasahuje horská část Bílých Karpat. Jako výhoda se projevuje existující přirozená spádovost obcí na sousední hospodářsky silnější Uherskohradištsko. Na Veselsku je většina hospodářských aktivit soustředěna do samotného města Veselí nad Moravou a do dvou významnějších sídel – do Moravského Písku a Blatnice pod Svatým Antonínkem. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Veselsko patří společnost FERROMET a.s. (z hutní skupiny Z-Group), STIVAL Automotive s.r.o., výrobce obráběcích strojů Siempelkamp CZ s.r.o. a EUROTEC, k. s. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 712 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,4 %.

Veličsko

Veličsko je mikroregionem ležící v nejvýchodnější části okresu Hodonín, do něhož zasahuje horská část Bílých Karpat. Veličsko díky své odlehlosti a částečně i velké závislosti na jednom zaměstnavateli (KORDÁRNA Plus a.s.), mívá spolu s Hodonínem a Veselskem v rámci okresu největší problémy s nezaměstnaností. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 276 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,9 %.

Ždánicko

Nejnižší nezaměstnanost v rámci okresu vykazuje mikroregion Ždánicko. Tato situace je z větší míry způsobena vyjížděnou pracovní síly do města Brna. Občané z tohoto mikroregionu tradičně ve velké míře denně dojíždějí za prací do krajského města. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 238 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 3,9 %. Nejvýznamnější zaměstnavatelé regionu jsou společnosti NAREX Ždánice a STAR TECHNIK, s.r.o.

Důvody vysokého podílu nezaměstnaných ve výše uvedených regionech okresu Hodonín lze nejspíše spatřovat v jejich relativně významném zastoupení zemědělství ve struktuře národního hospodářství – toto provází víceméně všechny výše uváděné mikroregiony.

Dalším důvodem je značný úbytek pracovních příležitostí v souvislosti s restrukturalizací hospodářských odvětví sahající do devadesátých let minulého století, a to především ve spádových centrech – Kyjově a zejména Hodoníně, kam byli obyvatelé z mikroregionů léta zvyklí dojíždět za prací.

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31. 12. 2019 je znázorněn v kartogramu viz Příl. 4.

Okres Vyškov

Okres Vyškov je nejmenším okresem kraje a zároveň okresem s nejnižší hodnotou podílu nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji v posledních šesti letech. Podíl nezaměstnaných osob se trvale pohybuje výrazně pod celokrajským i pod celorepublikovým průměrem. V roce 2019 dosáhl průměrné roční hodnoty 2,0 % (krajský průměr byl 3,4 %, celorepublikový 2,8 %).

Okres těží z blízkosti a dobré dopravní dostupnosti Brna, kam řada obyvatel za prací dojíždí, a také z výhodné polohy na křížení hlavních dopravních tahů na Ostravu a na Zlín, která přilákala řadu investorů. Díky tomu je v okrese nabízeno poměrně velké množství pracovních míst. Počet uchazečů na jedno pracovní místo dosahoval na konci roku 2019 hodnoty 0,7 osob.

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti: v Bučovicích, Slavkově a Vyškově.

Silné stránky okresu

- ve struktuře zaměstnavatelů nepřevažuje výrazně jeden obor
- na zaměstnanosti v okrese Vyškov se podílejí především drobné a středně velké firmy
- výborná poloha okresu, kterým prochází páteřní komunikace D1

Slabé stránky okresu

- poměrně nízká úroveň mezd

Kontaktní pracoviště

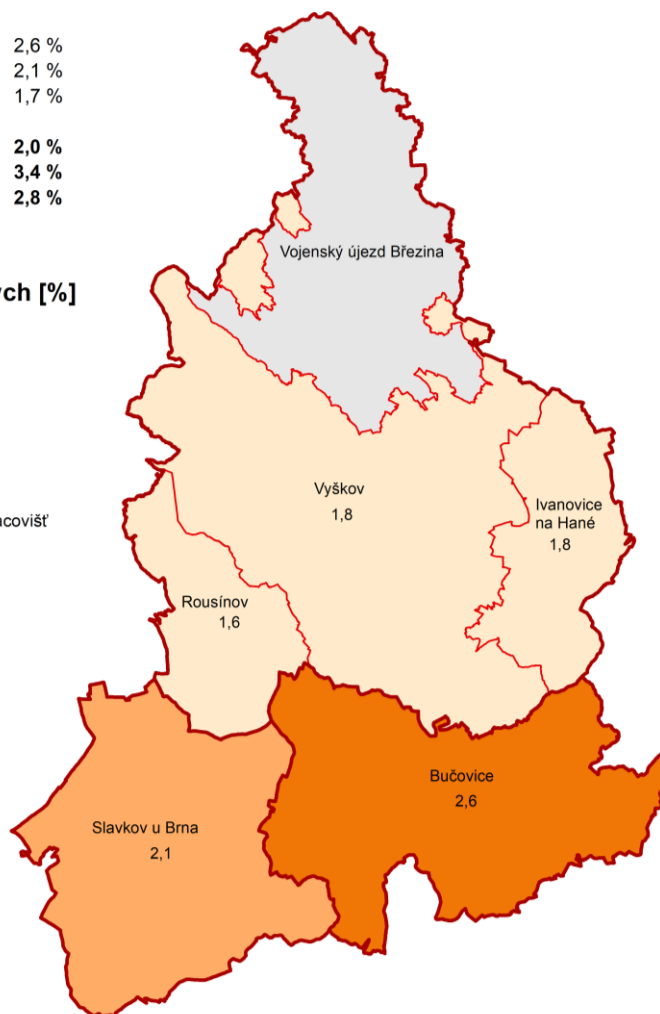
Bučovice	2,6 %
Slavkov u Brna	2,1 %
Vyškov	1,7 %

Okres Vyškov	2,0 %
Jihomoravský kraj	3,4 %
Česká republika	2,8 %

Podíl nezaměstnaných [%]
mikroregiony

	do 2,0
	2,1 - 2,5
	2,6 a více

	hranice kontaktních pracovišť
	hranice mikroregionů
	vojenský újezd

ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2020
zdroj dat: MPSV; Arc ČR 500, A rcdata Praha

0 10 km

Obr. 23: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 let v okrese Vyškov (průměr za rok 2019)

Tab. 13: Charakteristika mikroregionů v okrese Vyškov k 31. 12. 2019

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Bučovice	294	148	146	16	54	193	2,6
Ivanovice na Hané	84	48	36	3	20	143	2,0
Rousínov	100	46	54	2	26	393	1,5
Slavkov u Brna	341	154	187	16	61	470	2,2
Vyškov	495	255	240	29	112	606	1,8
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	7	4	3	0	1	127	-
Okres Vyškov	1 321	655	666	66	274	1932	2,0

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2019

Bučovicko

Je jediným dlouhodobě problematickým mikroregionem okresu. Za hlavní příčinu tohoto stavu je možno označit minimum středních a velkých zaměstnavatelských subjektů v této části okresu a dále pak kvalifikační strukturu uchazečů o zaměstnání. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 294 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,6 %. Významným zaměstnavatelem v této části okresu je textilní výrobce DINA – HITEX, spol. s r.o. v Bučovicích. Další významní zaměstnavatelé sídlí v průmyslové zóně v Brankovicích, a to výrobce bezpečnostních komponentů do automobilů EMS-PATVAG s.r.o. a případně výrobce lahůdek společnost KOKR BRANKOVICE, s.r.o.

Ivanovicko

K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 84 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,0 %. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu patří výrobce veterinárních výrobků společnost Bioveta, a.s, dalším významným zaměstnavatelem mikroregionu je výrobce komponentů do motorových vozidel společnost Fischer automotive systems s.r.o.

Rousínovsko

Hospodářské aktivity na území mikroregionu Rousínov jsou do značné míry podmíněny charakterem a socioekonomickými podmínkami zdejšího území. V mikroregionu má sídlo vedle malých a středních firem (tj. podniku do 250 pracovníků) i jeden větší podnik. V mikroregionu totiž sídlí nejvýznamnější zaměstnavatel okresu Vyškov, výrobce výherních automatů a herních systémů – firma European Data Project (EDP), která v posledních letech zaměstnávala přes tisíc pracovníků, v roce 2019 jejich počet mírně poklesl (v Rousínově má výrobní závod, sídlí v Komořanech u Vyškova). Dalším důvodem nízké nezaměstnanosti mikroregionu je jeho dobrá poloha v rámci Jihomoravského kraje. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 100 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 1,5 % (tj. druhá nejnižší hodnota v rámci Jihomoravského kraje).

Slavkovsko

Slavkovsko je průmyslový mikroregion s relativně výrazným zastoupením zemědělství. Mikroregion se nachází v jižní části vyškovského okresu. Většina ekonomických aktivit je soustředěna do města Slavkov u Brna. Na stabilizaci zaměstnanosti se i nadále podílejí společnost Lohmann & Rauscher, s.r.o., LIKO-S, a.s., PEGAS - GONDA s.r.o., Devro s.r.o., ViskoTeepak, s.r.o. a EMP s.r.o. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 341 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,2 %.

Vyškovsko

Největším zaměstnavatelským subjektem na Vyškovsku je již výše zmíněná společnost European Data Project s.r.o. v Komořanech. K největším zaměstnavatelům v okrese Vyškov v nevýrobní sféře stále patří Nemocnice s poliklinikou ve Vyškově a Ministerstvo obrany ČR – vojenské útvary se sídlem ve Vyškově - Dědicích. V mikroregionu Vyškov se nachází několik průmyslových zón. Ve městě Vyškov se nacházejí tři průmyslové zóny, kde mají svá sídla následující společnosti: Lear Corporation Czech Republic s.r.o., Fritzmeier

s.r.o., HESTEGO a. s., BKR ČR s.r.o, STAEG, spol. s r.o., Böttcher ČR, k. s., SMC Industrial Automation CZ, s.r.o. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 495 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 1,8 %.

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31. 12. 2019 je znázorněn v kartogramu viz Příl. 5.

Okres Znojmo

Okres Znojmo byl v roce 2019 okresem s nejvyšší hodnotou podílu nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji (roční průměr 4,8 %), a zároveň šestou nejvyšší úrovní nezaměstnanosti mezi okresy ČR. Patří dlouhodobě mezi nezaměstnaností nejvíce postižené okresy zejména díky své geografické vzdálenosti od významných center a nedostatečné dopravní infrastruktuře, která limituje možnosti denní dojížděky za prací.

Trh práce v okrese Znojmo je nevyvážený a má výrazně sezónní charakter s velkými výkyvy v zaměstnanosti. V regionu je nedostatek větších zaměstnavatelů a v ekonomice a zaměstnanosti hraje stále významnou roli zemědělská výroba a navazující zpracovatelský průmysl. Průmysl je koncentrován do Znojma a jeho blízkého okolí. Nedostatek pracovních příležitostí je zejména v okrajových mikroregionech Vranovska a Hrušovanska, kde se rovněž nejvíce projevuje sezónnost. Řada místních občanů vyjíždí za prací do blízkého Rakouska, ale v převážné míře se jedná pouze o pomocné sezónní práce v zemědělství a ve službách. V důsledku toho patří okres Znojmo k okresům s nejvyššími sezónními výkyvy v úrovni zaměstnanosti resp. nezaměstnanosti v rámci celé ČR. Počet uchazečů na jedno nahlášené pracovní místo v okrese Znojmo dosahoval k 31. 12. 2019 hodnoty 2,6 osob.

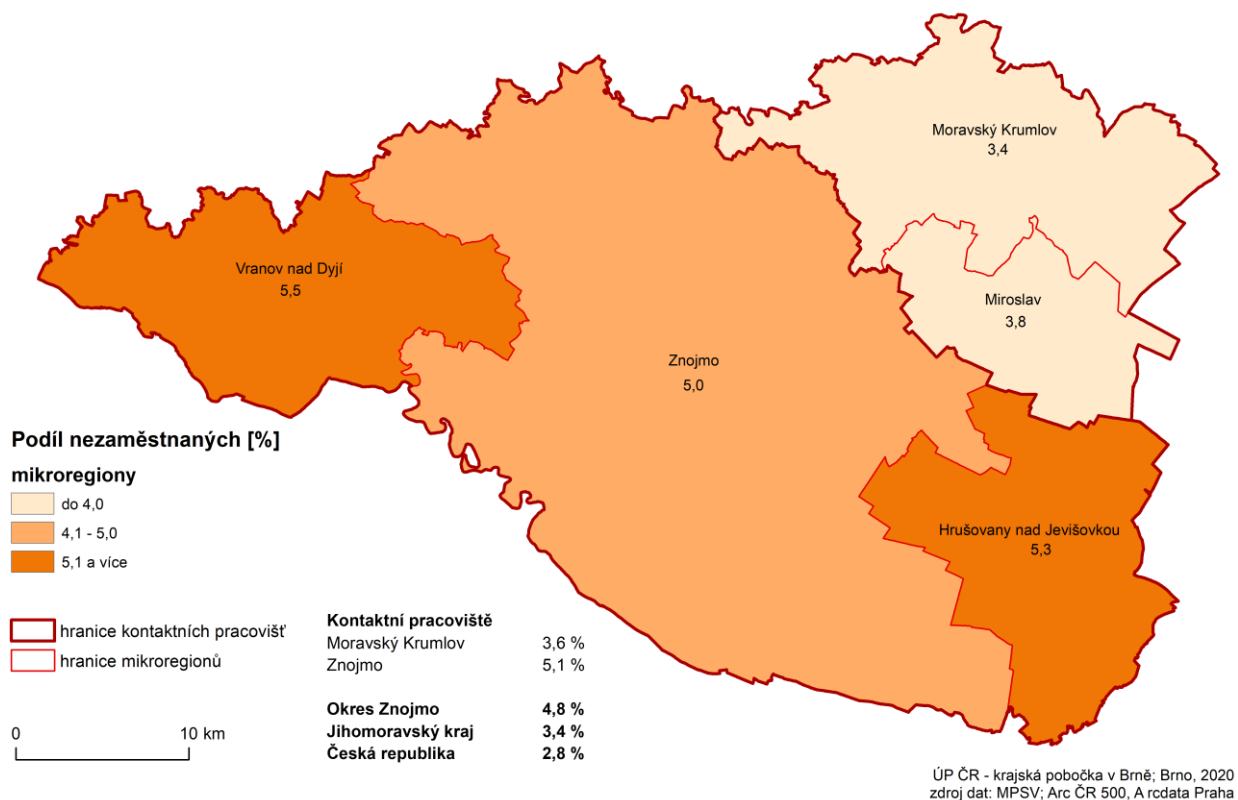
Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena čtyřmi kontaktními pracovišti: v Hrušovanech nad Jevišovkou, Moravském Krumlově, Vranově nad Dyjí a Znojmě.

Silné stránky okresu

- sousedství s Rakouskem

Slabé stránky okresu

- geografická vzdálenost od větších center
- špatná dopravní infrastruktura a špatná dostupnost velké části regionu
- sezónnost trhu práce
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- nadprůměrná nezaměstnanost

Obr. 24: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Znojmo (průměr za rok 2019)

Tab. 14: Charakteristika mikroregionů v okrese Znojmo k 31. 12. 2019

Území	Počet nezaměstnaných		Absolvent i škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst- . [%]	
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Hrušovany nad Jevišovkou	472	230	242	17	48	171	6,0
Miroslav	200	109	91	15	20	102	4,0
Moravský Krumlov	393	184	209	14	62	79	3,8
Vranov nad Dyjí	232	99	133	5	29	26	6,8
Znojmo	2 635	1339	1 296	117	295	1075	5,2
<i>uchazeči z jiných okresů</i>	20	11	9	2	1	39	-
Okres Znojmo	3 952	1 972	1 980	170	455	1492	5,2

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2019

Hrušovansko

Region Hrušovany nad Jevišovkou patří v rámci kraje k nejproblémovějším. Dopravní obslužnost je nedostatečná, zvláště v okrajových oblastech, které jsou odkázány na silniční dopravu. Ta je vzhledem k velkým vzdálenostem mezi obcemi neefektivní a přepravci ji trvale redukuje. Velkou výhodou je doprava železniční, neboť mikroregionem prochází trať

Znojmo-Břeclav a Znojmo-Brno. Ve srovnání s Vranovskem je zde situace po transformaci zemědělství příznivější. Bývalý Státní statek Znojmo (dříve největší zaměstnavatel okresu) se rozpadl na řadu nových zemědělských subjektů, které zaměstnaly značnou část uvolněných pracovníků. Hlavním odvětvím regionu je zemědělství, které ovlivňuje svou sezonností také místní průmysl, orientovaný na zpracování zemědělských produktů – tj. průmysl cukrovarnický a konzervářský. S produkcí je úzce spjata také činnost přepravních společností. Jedním z největších zaměstnavatelů mikroregionu jsou např. Moravskoslezské cukrovary a.s. v Hrušovanech nad Jevišovkou, které zaměstnávají v době sezony až 300 zaměstnanců (stálých zaměstnanců je cca 180) a firma VAPAS a.s., Hrušovany nad Jevišovkou. V menší míře je v regionu zastoupen průmysl stavebních hmot, dřevozpracující, kovoobráběcí a elektro průmysl. V současnosti dochází k navýšení stálých pracovních míst.

Díky své poloze blízkosti rakouských hranic roste v regionu podíl soukromých firem, jejichž předmětem podnikání je obchod, služby a pohostinství čerpající z potenciálu zahraniční klientely. Řada místních občanů vyjíždí za prací do blízkého Rakouska. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 472 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob, který byl druhý nejvyšší v rámci okresu (i kraje), dosáhl hodnoty 6,0 %.

Mirotlavsko

Malý region při hlavní dopravní komunikaci spojující Znojmo s Brnem. Poměrně výhodná dopravní poloha umožňující dojíždět za prací do krajského města i do větších hospodářských center okresu Brno-venkov (např. Ivančice, Pohořelice) způsobuje, že nezaměstnanost je v tomto mikroregionu na okresní poměry nízká, je dokonce nižší než na vlastním Znojmsku. K datu 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 200 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 4,0 %.

Moravskokrumlovsko

Nejnižší nezaměstnanost v rámci okresu Znojmo má mikroregion Moravský Krumlov. K 31. 12. 2019 zde bylo evidováno celkem 393 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 3,8 %. Moravský Krumlov je po okresním městě druhým nejvýznamnějším hospodářským centrem okresu. Ve městě samotném však ubývá pracovních příležitostí. Nedaří se přivést investory, kteří by vytvořili nová pracovní místa. Významnou roli hraje sousedství regionu s okresem Brno-venkov a rovněž i možnost dojíždět ze severních částí regionu za prací do Brna. Nejvýznamnější zaměstnavatel je spotřební družstvo Jednota Moravský Krumlov. Dalším důležitým zaměstnavatelem je výrobce netkaných textilií RETEX a.s. a výrobní závod společnosti PBS INDUSTRY, a.s.

Vranovsko

V mikroregionu Vranovsko se na trhu práce výrazně projevuje vliv sezónnosti, v důsledku čehož je podíl nezaměstnaných osob v letních měsících až o polovinu nižší než v měsících zimních. Jedná se o trvale problémovou část okresu. V jižní části regionu se rozkládá Národní park Podyjí, který svými striktními ochrannými předpisy neumožňuje rozvoj dalšího průmyslu ani podnikání v této oblasti. Trh práce je jednostranně orientován na zemědělství, lesnictví a v letním období i na cestovní ruch v oblasti Vranovské přehrad. Nově vytvářené pracovní příležitosti jsou až na malé výjimky pouze sezónního charakteru.

V oblasti není rozvinut téměř žádný průmysl. Pracovní příležitosti v sousedním regionu Rakouska jsou většinou krátkodobého sezónního charakteru. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 232 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 6,8 %. Jedná se o mikroregion, v němž je v rámci Jihomoravského kraje úroveň nezaměstnanosti nejvyšší. V rámci obcí Jihomoravského kraje leží na Vranovsku deset obcí, ve kterých je podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2019 vyšší než 10 % (Jaroslavice, Litobratřice, Lubnice, Rudlice, Stálky, Uherčice, Újezd, Vevčice, Vysočany a Zálesí), přičemž v obci Lubnice podíl nezaměstnaných osob dosahuje 16,7 %.

Znojensko

I přes vysokou nezaměstnanost je Znojensko mikroregionem s nejvyšší hospodářskou a sociální úrovní v rámci okresu. Tato je ovlivňována zejména městem Znojmem, které představuje přirozené centrum regionu s nejvíce pracovními příležitostmi v průmyslu, stavebnictví, obchodě i ve službách. Velká přednost pro budoucí rozvoj této části okresu spočívá v jeho výhodné poloze na příjezdu do České republiky. Ze své polohy, zejména z pohledu mezinárodního, může znojenský region do budoucna více získávat. Jedná se především o pracovní příležitosti ve službách a cestovním ruchu zaměřené z velké části na zahraniční klientelu. Mnoho pracovních míst již v příhraniční části regionu vzniklo; řada podnikatelských aktivit je zaměřena na poskytování služeb zejména rakouským občanům. K 31. 12. 2019 bylo v mikroregionu evidováno celkem 2 635 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 5,2 %. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Znojmo patří společnost SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o., Nemocnice Znojmo, LAUFEN CZ, Nevoga s.r.o., EGSTON SYSTEM ELECTRONIC, spol. s r.o. a TAMURA-EUROPE LIMITED, o. s.

Společným znakem mikroregionu Znojensko je především sezonnost prací, a to téměř ve všech odvětvích výrobního i nevýrobního charakteru. Nedochozí k příchodu nových investorů, kteří by mohli pozitivně ovlivnit míru nezaměstnanosti. Některé obce se potýkají s nedostatečnou dopravní obslužností – lidé nemohou migrovat za prací do větších měst, popř. do sousedních regionů. Osoby samostatně podnikající vytvářejí pracovní místa především pro svou osobu a mnohdy pouze na sezonu. Vliv na rozdílnost ve výši nezaměstnanosti pak mají také VPP, která jsou uzavírána v mikroregionu Znojenska sice v hojně míře, nicméně se jedná opět především o místa sezonní.

Nejhorší situace na trhu práce je v oblasti ležící východně a jihovýchodně od města Znojma (okolí obce Jaroslavice). Jedná se oblast s převažující zemědělskou produkcí a převažujícím sezonním zaměstnáním. Částečně jsou obyvatelé zaměstnáváni v mikroregionu Hrušovany nad Jevišovkou, s níž tato oblast sousedí. I zde jsou především zemědělské popř. stavební činnosti vykonávány v době sezony. Velký podíl na zaměstnanosti v této lokalitě má bezprostřední blízkost hranic, kdy se opět jedná o práci po dobu sezony.

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu k 31. 12. 2019 je znázorněn v kartogramu viz Příl. 6.

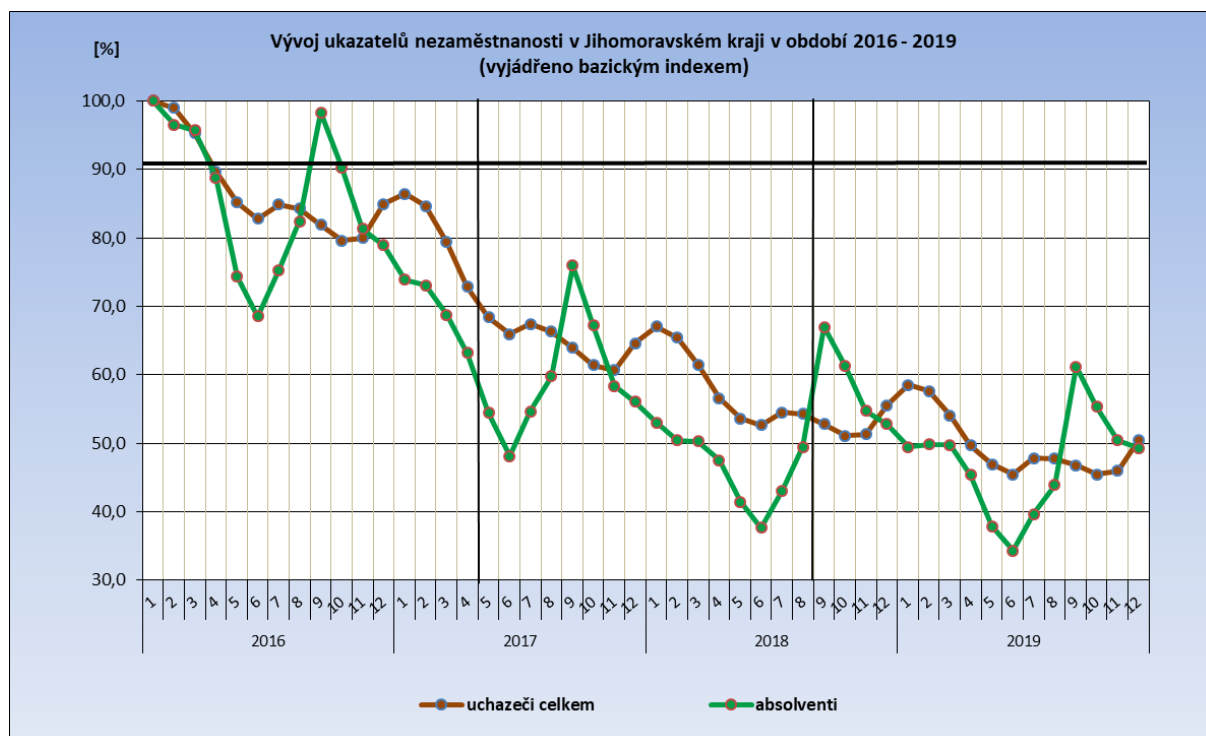
3 Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti

3.1 Problémové skupiny

K dlouhodobě obtížně umístitelným skupinám osob v Jihomoravském kraji vždy patřily osoby starší 50-ti let, dlouhodobě nezaměstnaní, nekvalifikovaní, zdravotně postižení a částečně také absolventi škol a mladiství. Tyto skupiny se mnohdy vzájemně prolínají a většina problémových uchazečů tak náleží k více skupinám současně.

Absolventi a mladiství

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání tvořili v Jihomoravském kraji na konci roku 2019 absolventi škol a mladiství 4,7 % (1 367 osob), tento podíl byl o 0,2 % vyšší než celorepublikový průměr. Z hlediska absolutního počtu došlo meziročně k poklesu počtu absolventů a mladistvých (o 97 osob, tj. o 6,6 % jejich stavu ke konci roku 2018). Průměrný roční podíl absolventů a mladistvých na celkovém počtu uchazečů byl v roce 2019 4,6 %, což je o 0,3 p. b. více než v roce 2018.

Obr. 25: Vývoj ukazatelů nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v období 2016 – 2019 (vyjádřeno bazickým indexem)

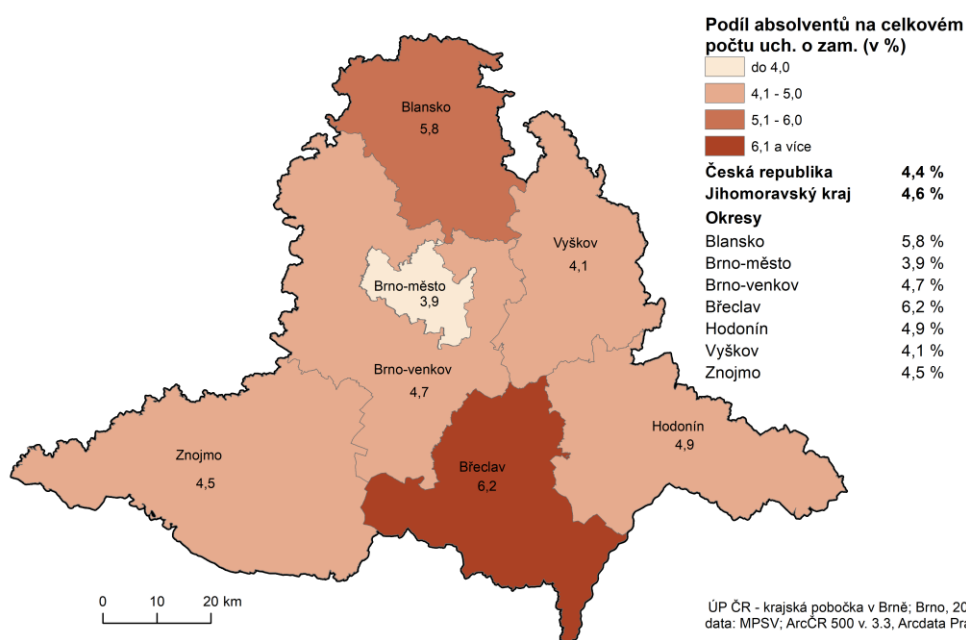
Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2019

V současné době se s uplatnitelností potýkají zejména absolventi bez jasné profesní profilace a bez dostatečných IT dovedností či jazykových znalostí, případně absolventi oborů, kterých školy produkují násobně více, než je trh práce schopen absorbovat. Absolventi s technickým zaměřením nemívají s uplatnitelností problémy, absolventi humanitních oborů hledají uplatnění obtížněji.

Z regionálního hlediska byl v roce 2019, měřeno celkovým počtem, absolutně nejnižší počet absolventů evidován v okrese Vyškov (55 osob), nejvíce jich logicky bylo v Brně-městě (417 osob). Z hlediska relativního podílu absolventů na celkovém počtu uchazečů je však situace rozdílná, neboť nejnižší průměrnou roční hodnotu vykazoval okres Brno-město (3,9 %), naopak nejvyšší Břeclav (6,2 %). V případě okresu Brno-město má na nízkém podílu absolventů mezi uchazeči o zaměstnání rovněž vliv rostoucí počet společností zaměřených na poskytování strategických služeb, které často přijímají i osoby bez praxe (administrativní pracovníky, programátory, účetní).

PODÍL ABSOLVENTŮ NA CELKOVÉM POČTU UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ

v Jihomoravském kraji v roce 2019 (roční průměr)

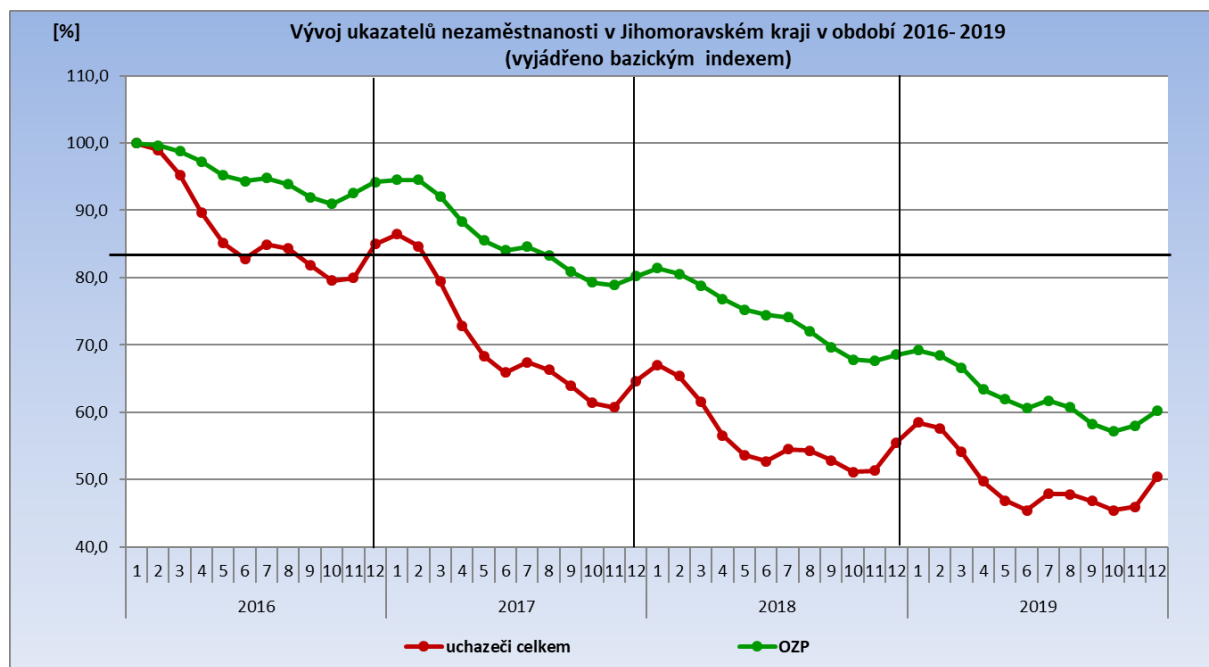
Obr. 26: Podíl absolventů na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v roce 2019

Uplatnění mladých lidí na trhu práce se stále více dostává do popředí zájmu široké odborné veřejnosti ve všech evropských zemích. Známa skutečnost, že úroveň vzdělání je rozhodující pro uplatnění na trhu práce, se potvrzuje i u mladé generace vstupující na pracovní trh. Získání přinejmenším středního vzdělání s maturitou či v posledních letech i vysokoškolského vzdělání, se stává standardem pro mladé lidi. Bohužel však tento tlak na masové zvyšování kvalifikační úrovně s sebou na straně druhé přináší i snížení nároků na účastníky vzdělávání a tím také pokles výsledné kvality dosaženého vzdělání.

Zaměstnavatelé si pak často oprávněně stěžují na současnou úroveň absolventů, a to jak středních, tak vysokých škol.

Osoby se ZP

Počet uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením (dále OZP) se v předchozích letech v Jihomoravském kraji příliš neměnil, pohyboval se kolem 7 tis. osob, avšak během roku 2017 se začal tento stav snižovat. Tento trend pokračoval i v roce 2018 a 2019 a na konci prosince 2019 bylo registrováno 4 546 uchazečů se zdravotním postižením, což bylo o 629 osob méně než před rokem. Jejich podíl na celkové nezaměstnanosti však vzhledem k celkovému poklesu úrovně nezaměstnanosti meziročně poklesl pouze lehce na 15,6 %.

Obr. 27: Vývoj ukazatelů nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v období 2016 - 2019 (vyjádřeno bazickým indexem)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2019

Z hlediska absolutního počtu osob je cca čtvrtina OZP koncentrována do okresu Brno-město (25,9 %). Vysoký počet uchazečů se zdravotním postižením je také lokalizován v okrese Hodonín (22,0 %). Naopak nejméně osob z této skupiny je evidováno v okrese Vyškov (6,0 %).

Z hlediska podílu na celkové nezaměstnanosti je v případě osob se zdravotním postižením situace v jednotlivých okresech víceméně vyrovnaná. Výjimkou jsou okresy Brno-město a Znojmo, kde je lokalizován nejnižší podíl uchazečů OZP (11,5 %). Nejvyšší podíl je pak v okresech Blansko (22,5 %) a Vyškov (20,7 %). Hodnota tohoto podílu za celý Jihomoravský kraj byla na konci roku 2019 15,6 % (na úrovni celé ČR tvoří OZP taktéž 15,6 % všech uchazečů o zaměstnání).

Mezi osobami se zdravotním postižením je na úřadech práce v JMK nejvíce evidováno osob invalidních v I. stupni invalidity (59,5 %). Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o osoby

s lehčími formami postižení, lze jim při cílené pomoci místo na trhu práce nalézt. Druhou významnou skupinou jsou invalidní osoby náležející do II. stupně invalidity (29,4 %). Ve struktuře osob se zdravotním postižením lze zaznamenat i některé odlišnosti ve zdravotním omezení podle pohlaví.

Tab. 15: Struktura OZP podle stupně zdravotního postižení v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2019

Území	Uchazeči OZP								
	celkem	ženy v %	muži v %	z toho osoba invalidní			z toho osoba zdrav. postižená		
				I. stupeň invalidity	II. stupeň invalidity	III. stupeň invalidity	plně invalidní	částečně invalidní	zdravotně znevýhodněná
Blansko	438	52,3	47,7	293	128	1	0	0	16
Brno-město	1179	54,0	46,0	636	307	3	0	0	233
Brno-venkov	755	51,3	48,7	456	256	0	0	0	43
Břeclav	444	47,1	52,9	281	117	0	0	0	46
Hodonín	1001	46,2	53,8	631	322	1	0	0	47
Vyškov	274	48,5	51,5	150	83	0	0	0	41
Znojmo	455	47,0	53,0	259	123	1	0	0	72
Jihomoravský kraj	4546	50,0	50,0	2706	1336	6	0	0	498

Pramen: Databáze OKpráce, ÚP ČR, 2019

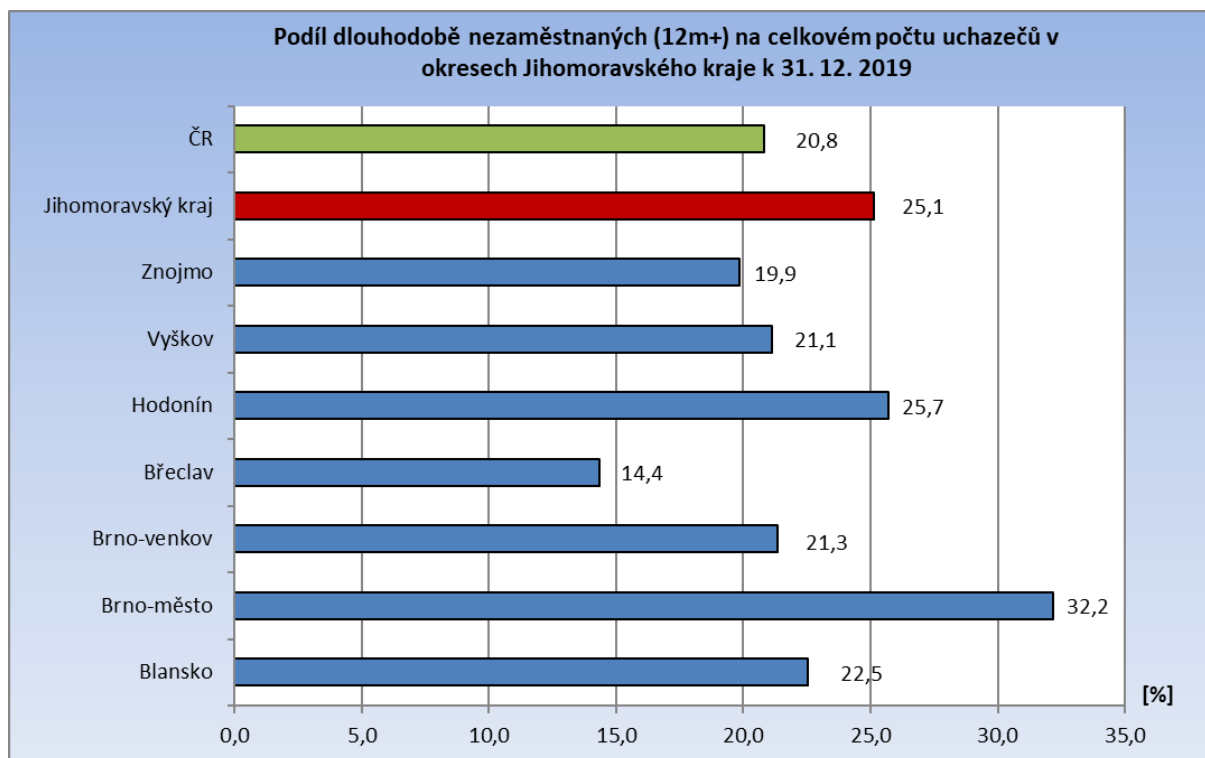
Z hlediska profesního uplatnění nachází osoby se zdravotním postižením práci v jednoduchých pracovních činnostech, které nejsou náročné fyzicky, mentálně ani smyslově. Mezi typy vhodných činností pro osoby s tělesným postižením se obecně řadí lehké či středně těžké manuální práce jakými jsou například: lepení papírových výrobků, zhotovení obalových materiálů, manipulace s nejrůznějšími materiály, měření a vyměřování, kreslení a zakreslování, stříhání, šití, rýsování, řezání a pilování různých materiálů, práce s ručním nářadím, montáž a demontáž různých součástí, popř. obsluha mechanických strojů, apod.

Uplatnění zdravotně handicapovaných uchazečů na trhu práce v Jihomoravském kraji je v současné době obtížné především z „kvalifikačních“ a osobních důvodů na straně uchazečů. Velká část těchto uchazečů má pouze základní vzdělání, což v kombinaci se zdravotním handicapem znamená, že na trhu práce jsou uplatnitelní jen stěží. Podpora ze strany státu, a to nejen finanční (§ 78 zákona o zaměstnanosti či zvýhodnění dodavatelů zaměstnávajících více než 50 % OZP dle § 38 zákona 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek) vytváří pro zaměstnávání OZP podmínky více než dobré a představuje pro řadu zaměstnavatelů významnou motivaci k rozvoji podnikání v této oblasti. Je však otázkou nakolik je tato masivní podpora (§ 78) skutečně efektivní – přestože totiž vynakládané prostředky na podporu zaměstnávání OZP prudce rostou, počet OZP v evidenci Úřadu práce se výrazněji nemění.

Dlouhodobě nezaměstnaní s délkou evidence nad 12 měsíců

Meziročně se podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů v Jihomoravském kraji snížil, a to z 29,8 % (ve 4. čtvrtletí 2018) na 25,1 % (ve 4. čtvrtletí 2019). V posledních letech můžeme sledovat postupné snižování tohoto podílu, v roce 2018 podíl dlouhodobě nezaměstnaných dosáhl hodnot, které jsme mohli pozorovat před nástupem hospodářské krize (pro porovnání: ve 4. čtvrtletí 2008 činil v kraji podíl dlouhodobě nezaměstnaných 30,3 %) a v roce 2019 dochází k dalšímu snižování. Nezaměstnaností delší než 12 měsíců jsou postiženy především osoby ve věku nad 50 let, dále uchazeči se základním vzděláním a osoby se zdravotním omezením.

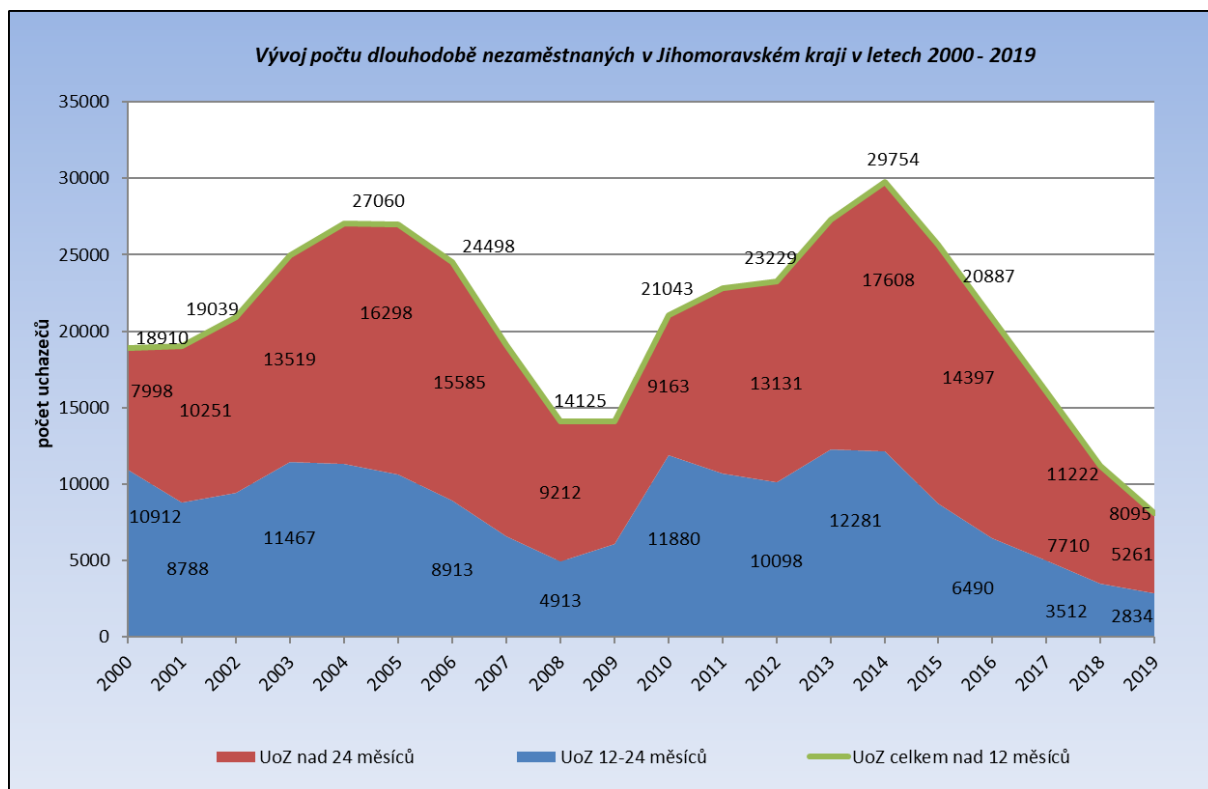
Téměř dvě třetiny ze všech dlouhodobě nezaměstnaných jsou navíc v evidenci úřadu práce déle než dva roky (jedná se průměrně o cca 5300 osob z celkového počtu 8 095 osob dlouhodobě nezaměstnaných, tedy o 64,9 %). Více než třetina těchto osob již přesáhla věk 50 let, třetina má pouze základní vzdělání, mnoho jich navíc současně spadá do některé z dalších ohrožených skupin na trhu práce (OZP, osoby pečující o děti do 15 let). Tito lidé se, často ne vlastní vinou, „vydělili ze společnosti“ a k možnosti najít nové pracovní uplatnění bývají často skeptičtí. S hledáním zaměstnání mívají negativní zkušenosti – zaměstnavatelé je často již předem považují za osoby nezaměstnatelné. Faktem ovšem zůstává, že část z nich o pracovní uplatnění příliš nestojí a v evidenci úřadu práce setrvává pouze z důvodů možnosti žádat o sociální dávky, což potvrzují počty dlouhodobě nezaměstnaných v okrese Brno – město v porovnání s počty z ostatních okresů Jihomoravského kraje. V okrese Brno – město je dlouhodobě nezaměstnaných 32,2 %, v ostatních okresech se jejich počet pohybuje okolo 21 %. V okrese Brno – město je mezi dlouhodobě nezaměstnanými pouze 35 % uchazečů nad 55 let a jenom 23 % OZP. Naopak počet uchazečů se základním nebo nižším vzděláním mezi dlouhodobě nezaměstnanými je v Brně-městě nadprůměrný (44,5 %) a podobně je na tom i procentuální zastoupení uchazečů s exekucemi (35,4 %). Ve všech ostatních okresech je situace odlišná. Počet uchazečů nad 55 let se v ostatních okresech průměrně pohybuje okolo 43 % a počet uchazečů OZP kolem 42 %. Dlouhodobě nezaměstnaní se základním nebo nižším vzděláním jsou v ostatních okresech průměrně zastoupeni 29 % a uchazeči s exekucí pouze s 17 %. Na těchto výrazných rozdílech mezi okresem Brno-město a zbytkem okresů Jihomoravského kraje lze vidět, že dlouhodobá nezaměstnanost je především problémem sociálním, na jehož řešení běžné nástroje aktivní politiky zaměstnanosti nestačí.

Obr. 28: Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12m+) na celkovém počtu uchazečů v okresech Jihomoravského kraje k 31. 12. 2019

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019

Z regionálního hlediska je k 31. 12. 2019, měřeno celkovým počtem, absolutně nejnižší počet osob dlouhodobě nezaměstnaných evidován v okrese Vyškov (279 osob), nejvíce jich je ve městě Brně (3 293 osob). Z hlediska podílu dlouhodobě nezaměstnaných osob na celkovém počtu uchazečů nejnižší hodnotu vykazuje okres Břeclav (14,4 %), nejvyšší okres Brno-město (32,2 %). Podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Brně poměrně významně převyšuje hodnotu na úrovni Jihomoravského kraje (25,1 %), dokonce je o 11,4 p. b. vyšší než celorepubliková úroveň (20,8 %). Tato situace je poměrně alarmující, neboť téměř každý třetí uchazeč je v Brně evidován déle než 1 rok (konkrétně 32,2 %). Uchazeči v evidenci ÚP déle než 2 roky tvoří cca pětinu všech nezaměstnaných v Brně (20,9 %). V Brně je takto vysoká úroveň dlouhodobé nezaměstnanosti do značné míry důsledkem koncentrace sociálně vyloučených osob na straně jedné, a na straně druhé v podmínkách velkoměsta většími možnostmi setrávat ve „chtěné“ nezaměstnanosti.

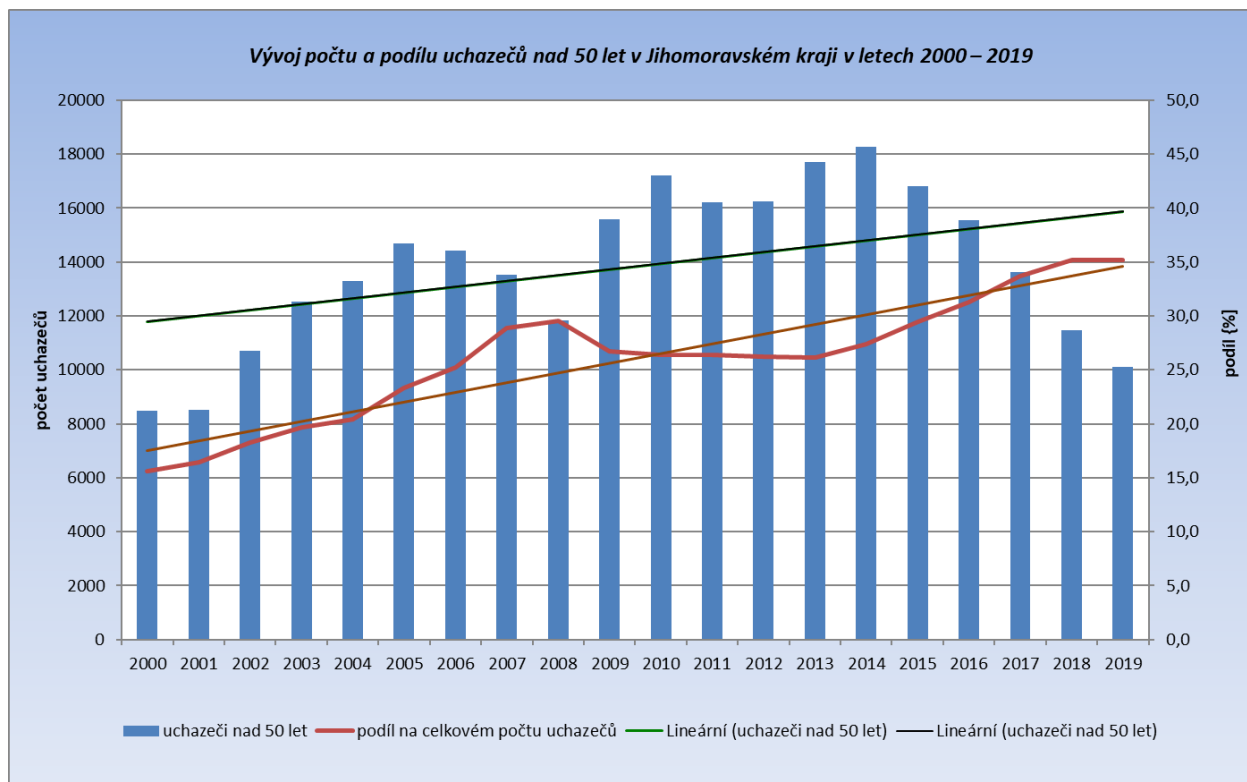
Obr. 29: Vývoj počtu dlouhodobě nezaměstnaných v Jihomoravském kraji v letech 2000 - 2019

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019

Díky příznivému vývoji ekonomiky a poklesu celkové nezaměstnanosti v průběhu posledních šesti let, kdy celkový počet uchazečů oproti 1. čtvrtletí 2014 klesl v Jihomoravském kraji téměř na třetinu, je příznivý i vývoj v oblasti dlouhodobě nezaměstnanosti. Počet dlouhodobě nezaměstnaných klesl oproti 1. čtvrtletí 2014 na konci roku 2018 přibližně na čtvrtinu. Ve skupině uchazečů, kteří jsou evidováni déle, než dva roky je pokles oproti 1. čtvrtletí 2014 taktéž cca na čtvrtinu, v této skupině však počet nezaměstnaných dokonce ještě během celého roku 2014 rostl a postupně začal klesat až v roce 2015.

Skupina osob nad 50 let

Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání ve věku nad 50 let vzrostl od roku 2000 do roku 2015 v Jihomoravském kraji na téměř dvojnásobek, v posledních letech však dochází k postupnému poklesu evidovaných uchazečů v této kategorii. Vzhledem k úbytku celkového počtu uchazečů však relativní zastoupení této kategorie na celkovém počtu uchazečů roste. Celkový trend můžeme vidět v následujícím grafu. V roce 2002, kdy byl celkový počet uchazečů nad 50 let obdobný jako nyní a celkový počet uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji dosahoval téměř 60 tis. osob, byl podíl této skupiny 18,2 %, nyní (rok 2019) představují 35,2 % všech uchazečů (jedná se o průměrné roční hodnoty).

Obr. 30: Vývoj počtu a podílu uchazečů nad 50 let v Jihomoravském kraji v letech 2000 – 2019
 Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019

Tato skupina zároveň vykazuje **nižší úroveň kvalifikace** (ke konci prosince 2019 má cca čtvrtina uchazečů nad 50 let pouze základní vzdělání a téměř polovina je vyučena), jejich dosažená kvalifikace navíc již často neodpovídá požadavkům současného trhu práce. Uplatnění osob starších 50-ti let se výrazně snižuje také v souvislosti se zdravotním omezením. Právě kombinace zdravotního omezení spolu s vyšším věkem a nedostatečnou kvalifikací vede ke skutečnosti, že tyto osoby velmi obtížně hledají uplatnění. Zároveň často mají negativní zkušenosti s přístupem zaměstnavatelů, kteří na volném trhu práce upřednostňují mladší věkové kategorie. To vede k postupné rezignaci a ztrátě motivace hledat nové zaměstnání.

Cílená podpora Úřadu práce při zaměstnávání těchto uchazečů je přitom ze strany zaměstnavatelů přijímána velmi pozitivně. Pro posílení možností APZ proto realizuje Krajská pobočka v Brně i Regionální individuální projekty zaměřené na tuto skupinu osob. V období 2016-2022 probíhá realizace projektu „50 PLUS v Jihomoravském kraji“, který je zaměřen na uchazeče ve věku nad 50 let, kteří jsou v evidenci déle než 5 měsíců a jeho hlavním cílem je pomoc klientům z cílové skupiny v jejich návratu na trh práce a získat kvalitní a dlouhodobé zaměstnání. Od začátku realizace projektu bylo zařazeno 1 835 uchazečů, v roce 2019 vstoupilo do projektu 271 klientů.

Z hlediska detailní věkové struktury je nejvíce osob evidováno ve věkové kategorii 55 – 59 let (39,3 %) a stále roste podíl uchazečů ve věkové skupině nad 60 let (ke konci roku 2019 podíl této věkové skupiny činil 28,2 %, což je o 0,3 p. b. více než v prosinci 2018). S ohledem na současnou věkovou hranici odchodu do důchodu se však jeví jako reálné

motivovat k návratu na trh práce spíše uchazeče z věkových kategorií 50 – 59 let u žen a u mužů 50 – 59 let. Ve věkové kategorii nad 60 let lze již zaznamenat menší snahu si práci hledat; tyto osoby z převážné části zůstávají na úřadech práce evidovány až do dosažení jejich důchodového věku, nebo využívají možnost odejít do předčasného důchodu.

Nekvalifikovaní uchazeči

Meziročně se počet uchazečů se základním vzděláním (včetně kategorie „bez vzdělání“) snížil v Jihomoravském kraji o 702 osob, tedy o 8,5 % jejich stavu v prosinci 2018. V evidenci poboček úřadu práce v Jihomoravském kraji bylo na konci prosince 2019 registrováno celkem 7 603 uchazečů se základním vzděláním. Podíl této skupiny nezaměstnaných na počtu všech evidovaných činil koncem roku 2019 26,1 %, což bylo o 0,2 p. b. více než v prosinci 2018. Šance najít pracovní uplatnění pro tyto uchazeče není v Jihomoravském kraji příliš dobrá, počty těchto uchazečů díky příznivé situaci na trhu práce sice klesají, avšak ne takovým tempem jako celkový počet uchazečů v Jihomoravském kraji, což vede k postupnému zvyšování podílu uchazečů se základním vzděláním na celkovém počtu UoZ. Situace v kraji je však o něco příznivější, než v rámci celé ČR, kde podíl nekvalifikovaných uchazečů činil ke konci roku 2019 30,3 % a byl tak o 4,2 p. b. vyšší.

Problémem této skupiny osob je často také jejich nízká motivace pracovat. Na trhu práce se tyto pracovníci neshodnou umístit, pomoc úřadů práce proto spočívá i v možnosti nabídnout jim umístění např. prostřednictvím veřejně prospěšných prací (VPP). Důležitá je rovněž organizace rekvalifikačních kurzů či podpora zaměstnavatelů při přijetí a zaškolení těchto uchazečů o zaměstnání.

Z regionálního hlediska je k 31. 12. 2019, měřeno celkovým počtem, absolutně nejnižší počet nekvalifikovaných osob evidován v okrese Vyškov (304 osob), nejvíce jich je ve městě Brně (3 430 osob). Z hlediska podílu nekvalifikovaných osob na celkovém počtu uchazečů nejnižší hodnoty vykazují okresy Brno – venkov (18,7 %) a Blansko (19,7 %), naopak nejvyšší okres Brno-město (33,5 %).

Tato skupina se do značné míry prolíná s výše popsanými skupinami dlouhodobě nezaměstnaných, uchazečů nad 50 let a OZP.

Osoby pečující o děti do 15 let

Výraznému zvýšení zaměstnanosti těchto uchazečů brání, stejně jako v minulosti, nízký počet jednosměnných pracovních míst a míst na zkrácený úvazek, chybějící možnost zabezpečit péči o děti formou finančně nenáročných služeb, či v rámci rodin. Rodiče vracející se z mateřské dovolené zaměstnavatelé přirovnávají k absolventům. Navíc se obávají časté nemocnosti dětí a s tím spojené absence rodiče na pracovišti. K 31. 12. 2019 bylo v evidenci ÚP v Jihomoravském kraji vedeno **4 893 takovýchto osob**.

Tab. 16: Uchazeči o zaměstnání pečující o dítě ve věku do 15 let (stav k 31. 12. 2019)

Území	Počet UoZ pečujících o dítě ve věku do 15 let			Doba evidence			Doba evidence (v %)		
	celkem	v tom		do 12 měsíců	12 - 24 měsíců	nad 24 měsíců	do 12 měsíců	12 - 24 měsíců	nad 24 měsíců
		muži	ženy						
Blansko	363	93	270	294	42	27	81,0%	11,6%	7,4%
Brno-město	1984	205	1779	1259	267	458	63,5%	13,5%	23,1%
Brno-venkov	587	32	555	451	65	71	76,8%	11,1%	12,1%
Břeclav	352	5	347	302	22	28	85,8%	6,3%	8,0%
Hodonín	703	39	664	476	89	138	67,7%	12,7%	19,6%
Vyškov	227	5	222	177	23	27	78,0%	10,1%	11,9%
Znojmo	677	88	589	495	93	89	73,1%	13,7%	13,1%
Jihomoravský kraj	4893	467	4426	3454	601	838	70,6%	12,3%	17,1%

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2019

Tuto skupinu tvoří převážně ženy (90,5%). Z hlediska detailní věkové struktury je nejvíce osob evidováno ve věkové kategorii 30 – 44 let. Co se týče úrovně kvalifikace, počet jedinců se základním vzděláním, vyučením a maturitou je podobný. Počet vysokoškoláku je v této skupině výrazně menší, jelikož tyto osoby často mohou kombinovat péči o děti s prací, nejen díky většímu finančnímu ohodnocení, ale i díky flexibilitě pracovní doby. Dosažená kvalifikace často po dlouhé neaktivitě, způsobené péčí o děti, již neodpovídá požadavkům současného trhu práce. Z pohledu doby délky evidence, jsou nejvíc zastoupenou skupinou uchazeči do 12 měsíců. Téměř pětina uchazečů, je evidována více než 24 měsíců (viz. Tab. 19).

3.2 Problémové regiony

Nepříznivá situace na trhu práce je dlouhodobě zaznamenávána v příhraničních periferních regionech na jihu kraje. Problémové oblasti v Jihomoravském kraji jsou dislokovány přes téměř celé území okresu Hodonín (mikroregiony Hodonín, Kyjov, Strážnice, Velká nad Veličkou a Veselí nad Moravou) a přes téměř celé území okresu Znojmo (mikroregiony Hrušovany nad Jevišovkou, Vranov nad Dyjí a Znojmo). Tyto regiony jsou dlouhodobě nad celokrajským průměrem hodnot podílu nezaměstnaných osob.

Tab. 20: Problémové mikroregiony s nadprůměrnou nezaměstnaností v Jihomoravském kraji (stav k 31. 12. 2019)

Mikroregion	Podíl nezaměst. [%]	Počet nezaměstnaných			Průměrný roční podíl nezaměst. [%]	Okres
		celkem	v tom			
			muži	ženy		
Vranov nad Dyjí	6,8	232	99	133	5,5	Znojmo
Hrušovany nad Jevišovkou	6,0	472	230	242	5,3	Znojmo
Znojmo	5,2	2 635	1339	1 296	5,0	Znojmo
Hodonín	5,0	2159	1182	977	4,6	Hodonín
Velká nad Veličkou	4,9	276	160	116	4,4	Hodonín
Kyjov	4,5	1136	602	534	4,4	Hodonín
Strážnice	4,4	227	126	101	3,6	Hodonín
Veselí nad Moravou	4,4	712	384	328	4,3	Hodonín

Pramen: MPSV, ČR, GIS Prostorová analýza, 2019

Podrobnější charakteristika jednotlivých mikroregionů je uvedena v kapitole 2.2.

4 Cizinci na trhu práce

Ke dni 31. 12. 2019 bylo na kontaktních pracovištích **Úřadu práce ČR** v Jihomoravském kraji **registrováno 64,4 tis. pracovníků ze zahraničí**. Kromě toho bylo živnostenskými úřady v kraji registrováno dalších 7,5 tis. cizinců, kteří soukromě podnikají. **Celkem se tedy na trhu práce v Jihomoravském kraji legálně pohybovalo téměř 72 tis. cizinců.**

Tab. 21: Počet cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2019

	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	JMK
Cizinci registrovaní Úřadem práce	1 813	42 613	9 397	4 902	2 828	1 476	1 335	64 364
<i>z toho</i>								
<i>Informace - občané EU/EHP a Švýcarska</i>	1 222	29 063	5 235	3 810	2 324	987	847	43 488
<i>Informace - cizinci třetích zemí</i>	414	9 175	1 512	382	159	269	261	12 172
<i>Zaměstnanecké karty</i>	158	3 896	962	347	243	168	145	5 919
<i>Modré karty</i>	1	24	2	2	0	0	1	30
<i>Pracovní povolení</i>	18	455	1 686	361	102	52	81	2 755
Cizinci registrovaní Živnostenskými úřady	290	4 554	770	535	472	397	509	7 527
Celkem	2 103	47 167	10 167	5 437	3 300	1 873	1 844	71 891

Pramen: Statistiky OK Práce 2019, statistika živnostenského podnikání MPO 2019

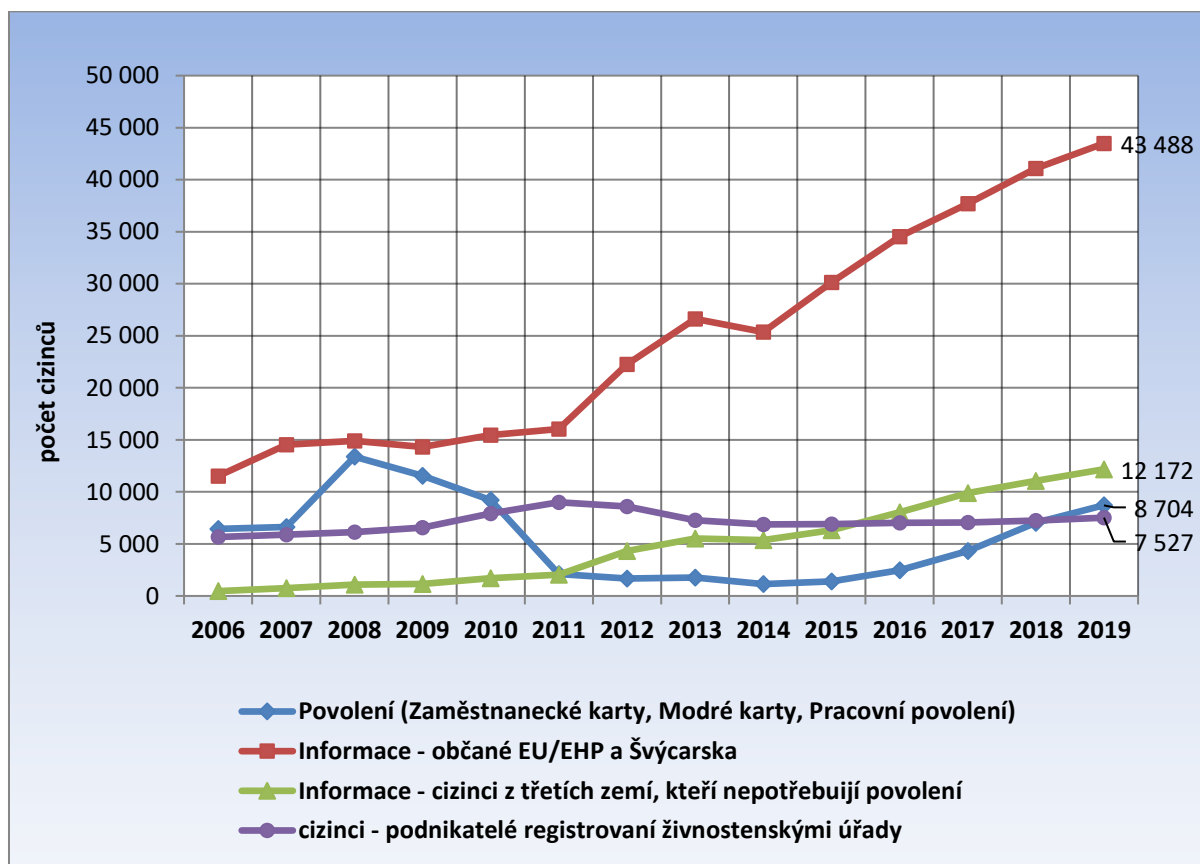
Celkový počet cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji od roku 2011 rychle roste, a to především díky zvyšujícím se počtům pracovníků ze zemí EU. Od roku 2015 - v souvislosti s růstem ekonomiky a snižující se celkovou nezaměstnaností však rychle roste i poptávka po zahraniční pracovní síle ze třetích zemí. Meziročně (ve srovnání s koncem roku 2018) došlo k nárůstu celkového počtu cizinců v kraji o 5,5 tis. pracovníků, přičemž počet cizinců-podnikatelů evidovaných živnostenskými úřady vzrostl o 299 osob (o 4%) a počet zaměstnaných cizinců se meziročně navýšil o 5 218 osob (tj. o 9 %). Téměř polovina tohoto nárůstu připadala na občany EU, avšak relativně nejrychleji se zvyšoval počet cizinců z třetích zemí (počet zaměstnaneckých karet vzrostl o třetinu).

Struktura cizinců působících na trhu práce v Jihomoravském kraji doznala od nástupu hospodářské krize v roce 2008 výrazných změn. Zatímco v roce 2008, těsně před nástupem hospodářské krize, byl počet pracovníků ze zemí EU a cizinců ze třetích zemí téměř vyrovnaný, v současné době **dvě třetiny cizinců evidovaných úřady práce (tedy cizinců v postavení zaměstnanců) v Jihomoravském kraji představují občané EU/EHP** (ke konci roku 2019 tento podíl činil 67,6 %).

Obr. 31: Vývoj celkového počtu cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji v letech 2006-2019

Pramen: Statistiky OK Práce 2019, statistika živnostenského podnikání MPO 2019

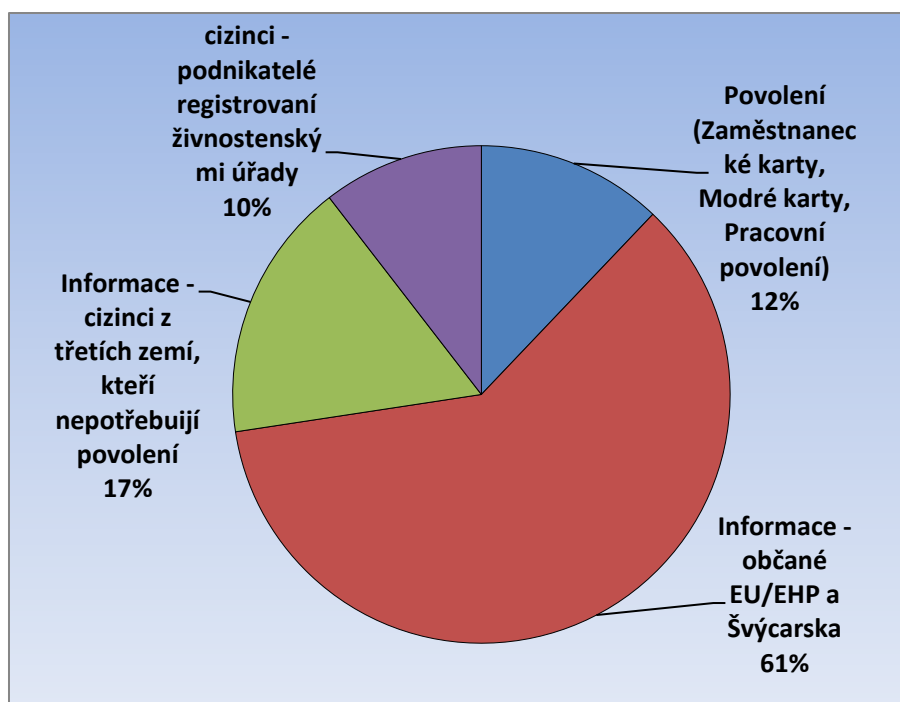
Obr. 32: Vývoj počtu cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji v letech 2006 - 2019 podle typu registrace

Pramen: Statistiky OK Práce 2019, statistika živnostenského podnikání MPO 2019

Pokračující ekonomický růst a rostoucí poptávka po pracovní síle v kombinaci s nízkou úrovní nezaměstnanosti v ČR (v rámci EU) podnítily další přísun zahraniční pracovní síly. Zároveň roste i počet cizinců z třetích zemí, kteří nepotřebují pracovní povolení či zaměstnaneckou kartu (získali trvalý pobyt, jsou rodinnými příslušníky občana EU apod.). Takže ačkoli počet cizinců působících na trhu práce v kraji na základě pracovního povolení či zaměstnanecké karty zatím neosáhl rekordních hodnot z roku 2008, v celkovém součtu již počet cizinců z třetích zemí hodnoty z roku 2008 převýšil (v roce 2008 to bylo 14 470 osob, na konci roku 2019 již 20 876 osob).

Pokud jde o **počty živnostníků**, tak po dočasném nárůstu jejich počtu v letech 2009-2011 se jejich stavy postupně vrací k hodnotám z let předkrizových. Nárůst počtu cizinců - podnikatelů v letech 2009-2011 byl důsledkem restriktivních opatření Úřadu práce v oblasti vydávání pracovních povolení. Část cizinců, jimž bylo odmítnuto standardní pracovní povolení, řešila situaci založením vlastní živnosti. Bylo to však zřejmě pouze dočasné řešení, protože po roce 2011 počet těchto živností postupně opět klesá na úroveň roku 2009. Více než třetinu celkového počtu představují Slováci (2 654 osob – 35,3 %), 20,7 % Ukrajinci (1 555 osob), a 17,4 % Vietnamci (1 310 osob). Občané těchto tří států tedy tvoří téměř tři čtvrtiny cizinců registrovaných živnostenskými úřady. Zastoupení dalších jednotlivých států dosahuje maximálně dvou procent a jedná se vesměs o sousední státy a země bývalého východního bloku (Rumuni 2,3 %, Poláci, Bulhaři a Rusové 1,7 %, Rakušané 1,6 %, i Maďaři 1,5% a Němci 1,4%). V posledních dvou letech však - pravděpodobně v souvislosti s řešením očekávaných důsledků brexitu - narostl podíl občanů Velké Británie, a to na 1,8 %.

Podíl cizinců na celkovém počtu podnikatelů je v Jihomoravském kraji nižší (3,4%), než je republikový průměr (4,6%), a jejich národnostní struktura je ovlivněna zejména geografickou blízkostí Slovenska. Zatímco v průměru ČR tvoří Slováci 20,3% podnikatelů - cizinců, v Jihomoravském kraji je to 35,3% a v okrese Hodonín přes 50% (52,5%).

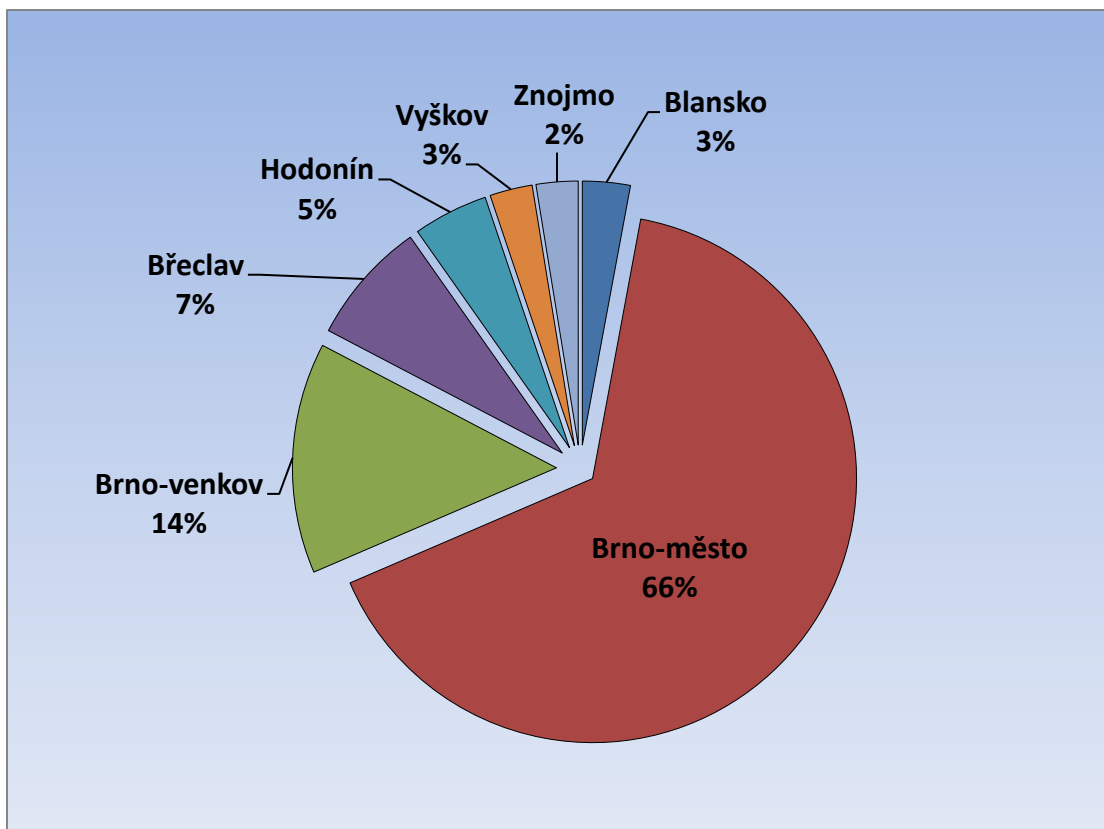
Obr. 33: Cizinci na trhu práce v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2019 dle typu registrace

Pramen: Statistiky OK Práce 2019, statistika živnostenského podnikání MPO 2019

Vedle rostoucího počtu cizinců ze zemí EU/EHP **roste trvale také počet cizinců z třetích zemí, kteří pracovní povolení nepotřebují**. Právě do této kategorie totiž (díky splnění zákonných podmínek pro trvalý pobyt) přechází část cizinců, působilých zde dříve na standardní pracovní povolení. S velkou pravděpodobností také značná část těch, kteří situaci po roce 2009 řešili založením živnosti, zažádala později o trvalé pobyty a živnostenské oprávnění nyní již k legalizaci pobytu nepotřebují.

Jediným segmentem pracovního trhu, který v oblasti zahraniční zaměstnanosti může Úřad práce regulovat či ovlivňovat, je vydávání pracovních povolení a zaměstnaneckých karet, které v současné době představují cca 12% cizinců na trhu práce v kraji. V případě pracovních povolení došlo od roku 2011 ze strany Úřadu práce k výraznému omezení vydávání těchto povolení pro nekvalifikovanou pracovní sílu. V posledních letech však poptávka po této pracovní síle opět rychle roste. Není to však pouze důsledek nedostatku pracovní síly. Pro zaměstnavatele je atraktivní zaměstnávat zahraniční pracovníky, kteří jsou ochotni, na rozdíl od českých uchazečů, přistoupit na často fyzicky namáhavou práci a nabízené nízké (obvykle minimální) mzdy. Značnou roli samozřejmě hraje nezáměr a nechuť českých uchazečů o zaměstnání pracovat na těchto finančně (a často i fyzicky) neatraktivních pozicích, přestože odpovídají jejich kvalifikační úrovni.

Vzhledem ke zdlouhavému administrativnímu procesu při vydávání zaměstnaneckých karet (v gesci ministerstva vnitra) výrazně roste počet krátkodobých povolení k zaměstnání vydávaných Úřadem práce. Zaměstnavatelé se tak snaží překlenout období do doby vyřízení zaměstnanecké karty.

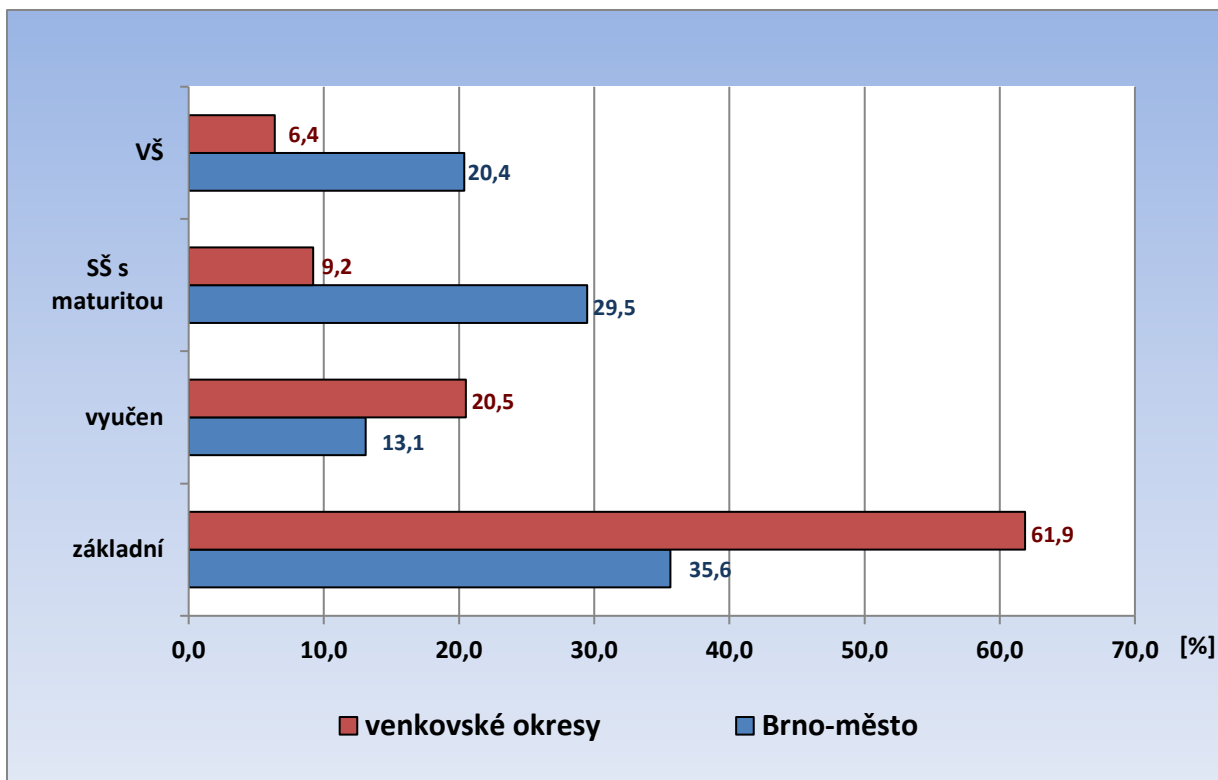

Obr. 34: Podíl jednotlivých okresů v Jihomoravském kraji na celkovém počtu cizinců (včetně podnikatelů) k 31. 12. 2019

Pramen: Statistiky OKPráce, 2019

Téměř dvě třetiny všech cizinců působících v kraji jsou koncentrovány do krajského města. Zahraniční zaměstnanost je v Jihomoravském kraji relativně vysoká mimo jiné i díky vysokému počtu občanů Slovenska, kteří zde pracují téměř ve všech odvětvích národního hospodářství. Je to dáno jak geografickou blízkostí Slovenska, tak tím, že v Brně Slováci často zůstávají pracovat po ukončení studia. Brno navíc nabízí velký počet pracovních příležitostí v nadnárodních společnostech, které sem umístily svá mezinárodní centra a požadují kvalifikovanou a hlavně dobře jazykově vybavenou pracovní sílu. Na tyto pozice pak směřují jak cizinci ze západní Evropy, tak i kvalifikovaná pracovní síla ze třetích zemí.

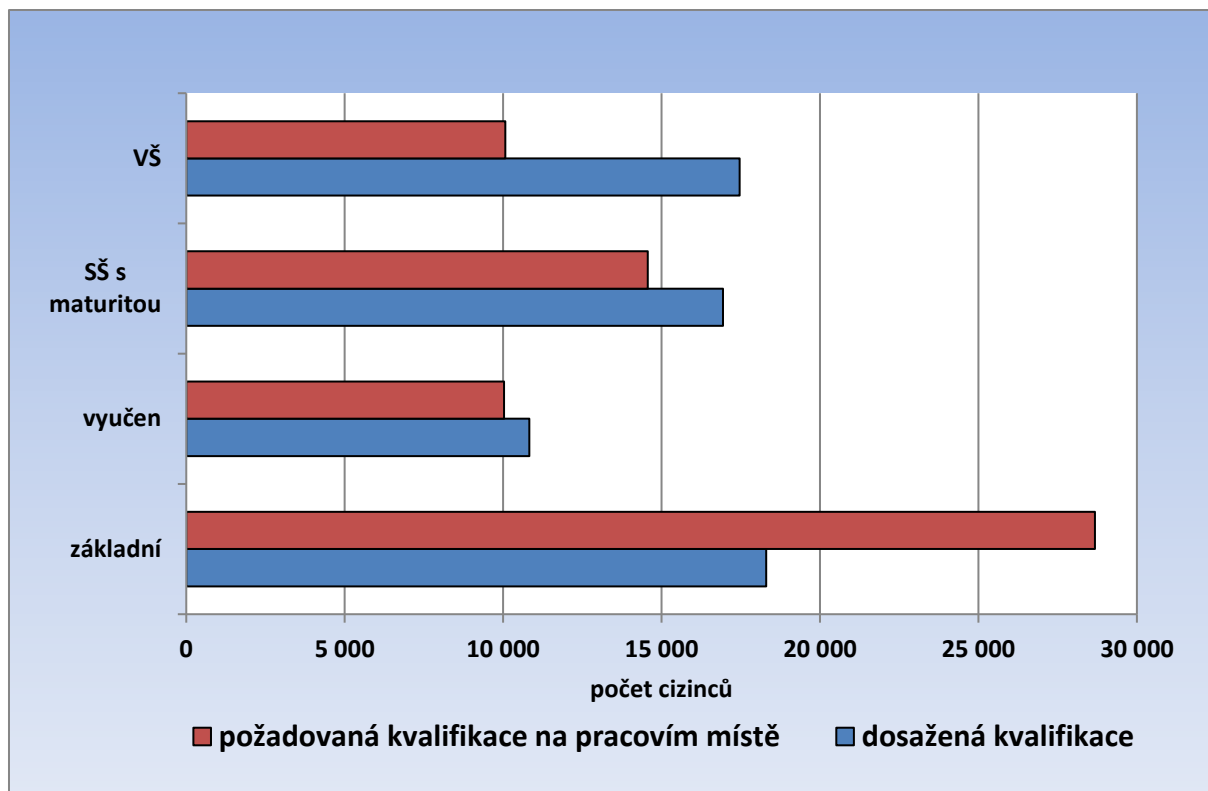
Ve venkovských okresech kraje je zastoupení cizinců výrazně nižší, ačkoli postupně se i zde jejich počet zvyšuje. Rozdílná je i jejich struktura. Zatímco v Brně převažují cizinci na pracovních místech vyžadujících maturitní a vysokoškolské vzdělání (pracovní pozice pro vysokoškolsky v současnosti tvoří pětinu všech míst obsazených cizinci v Brně), ve venkovských okresech převažují naopak místa pro vyučené či nekvalifikované (4/5 míst). Cizinci zde pracují nejčastěji v dělnických profesích ve zpracovatelském průmyslu a ve stavebnictví a často také jako sezónní dělníci v zemědělství. Řada cizinců však pracuje na méně kvalifikovaných pozicích, než jaké je jejich skutečně dosažené vzdělání, reálná kvalifikační struktura cizinců je tedy lepší (v Brně městě má např. vysokoškolské vzdělání 35% cizinců), Jak výrazné jsou disproporce mezi kvalifikační strukturou míst v Brně a ve venkovských okresech a mezi kvalifikační strukturou míst a skutečnou kvalifikací cizinců ukazují následující grafy.

Obr. 35: Kvalifikační struktura pracovních míst obsazených cizinci v Brně-městě a ve venkovských okresech Jihomoravského kraje k 31. 12. 2019

Pramen: Statistiky OKPráce, 2019

Kvalifikační struktura cizinců dle jim dosaženého vzdělání je v současné době poměrně vyrovnaná, 29 % cizinců má základní vzdělání, 17 % jsou vyučení, maturitní vzdělání má 27 % a 27% má vzdělání vysokoškolské. **Z hlediska nároků na pracovní sílu však již opět v současné době dominuje poptávka po méně kvalifikované pracovní síle.** Téměř polovina pracovních míst v současné době obsazených cizinci (45%) nevyžaduje odbornou kvalifikaci.

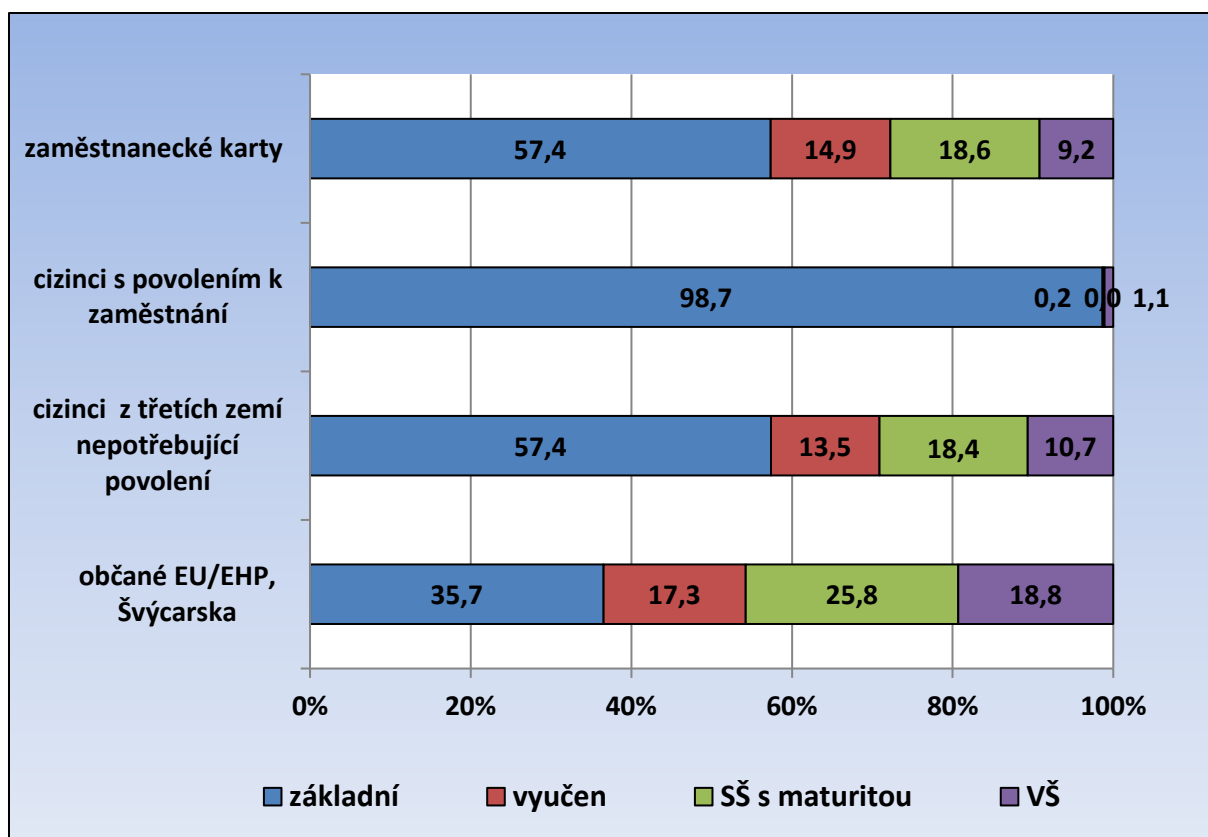
Obr. 36: Kvalifikační struktura cizinců v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2019 podle požadované kvalifikace na pracovním místě a cizincem skutečně dosaženého stupně kvalifikace.

Pramen: Statistiky OKPráce, 2019

Rozdíly v kvalifikační struktuře cizinců jsou jak regionální, jak již bylo uvedeno výše, tak z hlediska typu registrace. Jak je zřejmé z následujícího grafu, **na pracovní povolení sem přichází zejména nekvalifikovaná pracovní síla** (sezónní zemědělstí dělníci a málo kvalifikovaní dělníci ve stavebnictví a zpracovatelském průmyslu). **Největší změna v posledních třech letech nastala ve struktuře skupiny cizinců, kteří mají zaměstnanecké karty.** Vysoká poptávka po pracovní síle, kterou domácí pracovní trh není schopen uspokojit, stupňuje požadavky na import pracovní síly ze zahraničí. Zatímco ještě v roce 2016 využívala zaměstnanecké karty většinou pracovní síla vysoce kvalifikovaná (odborníci v IT, manažeři, učitelé cizích jazyků), nyní již i v této skupině převládá pracovní síla nekvalifikovaná.

Struktura pracovní síly ze zemí Evropské unie je naopak poměrně vyrovnaná, což je dáno především vysokým zastoupením Slováků, kteří pracují téměř ve všech oborech. Ale i v této skupině začíná oproti předchozím letům převládat pracovní síla nekvalifikovaná.

Výrazně se také v posledních letech mění **struktura cizinců ze třetích zemí,** kteří nepotřebují pracovní povolení. Dříve se jednalo většinou o vysoce kvalifikovanou pracovní sílu (studenti, vědečtí pracovníci), v současnosti již převažují cizinci se základním vzděláním, neboť mnoho cizinců, kteří sem přišli pracovat na dělnické pozice na pracovní povolení, získalo trvalý pobyt.

Obr. 36: Kvalifikační struktura pracovních míst obsazených cizinci k 31. 12. 2019 dle typu registrace

Pramen: Statistiky OKPráce, 2019

Z hlediska národnostního jednoznačně převažují občané Slovenska. Geografická blízkost, neexistence jazykové bariéry a poměrně dobrá dopravní dostupnost umožňují občanům SR uplatnění ve většině oblastí pracovního trhu. Z cizinců registrovaných Úřadem práce v Jihomoravském kraji **Slováci** představují cca 45 %. Druhou nejpočetnější skupinou jsou **Ukrajinci** (18,6 %), Následují občané **Rumunska** (cca 6,2 %) a **Bulharska** (cca 4,1 %). Pokud zahrneme i cizince působící zde na živnostenská oprávnění, tak pátou nejpočetnější národností budou s 3,1% Vietnamci. (Podíl předchozích skupin přitom zůstává zhruba stejný.) Cizinci ze třetích zemí se koncentrují především do Brna, ve venkovských okresech je (mimo Ukrajinců) jejich počet minimální. Ještě v roce 2014 byla početná skupina pracovníků z Mongolska v okrese Blansko, kteří byli zaměstnáni především ve firmě APOS-AUTO s.r.o. Poté, co firma v roce 2015 postupně ukončila svou činnost, se na Blanensku jejich počty sice výrazně snížily, řada z nich však mezitím získala trvalý pobyt a nyní figurují i mezi uchazeči o zaměstnání.

Informační karty - občané EU/EHP a Švýcarska

Ke konci roku 2019 bylo Úřadem práce registrováno v Jihomoravském kraji 43,5 tis. pracovníků ze zemí Evropské unie. Největší podíl na této pracovní síle mají občané Slovenska, kterých bylo k 31. 12. 2019 v kraji zaměstnáno téměř 30 tis. (29 209). Ti pracují kromě Brna především v příhraničních okresech Břeclav a Hodonín, kde využívají denní dojížděky do zaměstnání, a dále také na území okresu Brno-venkov. Slovenští občané jsou nejčastěji zaměstnáváni jako dělníci ve strojírenství, ve stavebnictví a zemědělství, navíc se - díky neexistenci jazykové bariéry – velmi často uplatňují rovněž v obchodě, službách a zdravotnictví. V Brně však postupně roste podíl vysoce kvalifikované pracovní síly ze Slovenska, což je spojeno jak s vysokým počtem slovenských studentů na vysokých školách v Brně, kteří zde často po ukončení studia zůstávají a hledají si zaměstnání (typicky lékaři), tak s rozmachem zaměstnavatelů poskytujících služby v oblasti IT, kteří stále kvalifikovanou pracovní sílu hledají.

Cizinci z ostatních zemí Evropské unie jsou koncentrováni především do Brna; jedná se jak o méně, tak i o vysoce kvalifikovanou pracovní sílu (programátoři, analytici a pracovníci operačních systémů, ale také učitele jazyků, obchodní zástupci či vedoucí a řídicí pracovníci). Největšími zaměstnavateli těchto cizinců jsou firmy IBM a AT&T.

Počet v kraji registrovaných zahraničních pracovníků ze zemí EU/EHP sice v důsledku krize v první polovině roku 2009 mírně poklesl (uvolňováni byli zejména agenturní pracovníci v dělnických profesích), od druhé poloviny roku 2009 však již jejich počet začal opět růst a již na konci roku 2010 byl vyšší než před počátkem krize. Nyní je jejich počet oproti roku 2008 téměř trojnásobný. Po Slovácích jsou nejpočetněji zastoupeni občané Rumunska (3 991), Bulharska (2 623), Polska (1 897 %) a Maďarska (1 718).

Informační karty cizinců třetích zemí dle § 98 Zákona o zaměstnanosti

Cizinci ze třetích zemí, kteří působí v ČR na základě zvláštních předpisů (cizinci s povolením k trvalému pobytu, vědečtí pracovníci, stáže, rodinní příslušníci občana EU apod.), jsou úřady práce také pouze registrováni a nepotřebují pracovní povolení. Jejich počet i význam na pracovním trhu rychle roste. Zejména díky poměrně snadnému způsobu získávání trvalého pobytu tak v této skupině cizinců již nepřevládají vysoce kvalifikovaní pracovníci jako v předchozích letech, ale naopak osoby s nízkou kvalifikací, pocházející z východoevropských a asijských zemí. K 31. 12. 2019 bylo touto formou v Jihomoravském kraji evidováno **12 172 cizinců**, tj. o 10% více než v předchozím roce. Více než polovinu těchto cizinců v Jihomoravském kraji představují nyní Ukrajinci (50,8 %), početnějšími skupinami jsou ještě Rusové (11,2 %) a Vietnamci (5,9 %).

Cizinci s povolením (Zaměstnanecké karty, Modré karty a pracovní povolení)

V současné době mohou cizinci třetích zemí využít pro vstup na pracovní trh v ČR tři typy povolení, a to Zaměstnanecké karty, Modré karty a Pracovní povolení vydávaná Úřadem práce. Jejich bližší specifikace je uvedena dále.

K 31. 12. 2019 bylo v Jihomoravském kraji evidováno celkem **8 704** těchto dokladů. Oproti loňskému roku narostl jejich počet o 1 685, tj. o 24%. Tato pracovní síla představuje v současné době **12 % cizinců** pohybující se na trhu práce v kraji, přičemž dvě třetiny z nich jsou Ukrajinci (66,6 %). Dále pak jsou početněji zastoupeni Rusové (3,2 %), Indové (3,1 %) a Vietnamci (2,5%)

Největší část pracovních povolení a zaměstnaneckých karet je využívána pro méně kvalifikované práce v průmyslové výrobě, stavebnictví a sezónní práce v zemědělství. Jedná se o případy, kdy ÚP není schopen nabídnout a zajistit odpovídající pracovní sílu, a to jak z důvodu objektivního nedostatku volné pracovní síly, tak z důvodů nezájmu ze strany českých uchazečů o zaměstnání (fyzicky náročná a málo placená práce).

Část cizinců z Ukrajiny i dalších východoevropských zemí však působí i v **kvalifikovaných dělnických profesích** (svářeči, zámečníci, brusiči, frézaři, zedníci, tesaři, elektromechanici), které jsou na trhu práce (zejména pokud jde o strojírenské profese) trvale nedostatkové.

Vysokoškolsky kvalifikovaná pracovní síla je soustředěna především do Brna a jejími největšími zaměstnavateli jsou firmy poskytující široké spektrum služeb v oblasti informačních technologií (IBM, AT&T). Důvodem zaměstnávání těchto cizinců je především nedostatečná jazyková vybavenost českých uchazečů, neboť vedle počítačové odbornosti je zde vyžadována výborná znalost minimálně jednoho světového jazyka. Z mimoevropských zemí jsou zde zaměstnání především Indové.

Další cizinci působí v Brně na vysoce kvalifikovaných pozicích především jako manažeři, učitelé cizího jazyka, odborní a pedagogičtí pracovníci na vysokých školách.

Zaměstnanecké karty

V polovině roku 2014 došlo k významné změně v oblasti vydávání pracovních povolení pro cizince. Dne **24. 6. 2014 vstoupila v platnost novela Zákona o pobytu cizinců** a Zákona o zaměstnanosti, **kteřá zavádí** nový druh povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR – tzv. **zaměstnanecké karty**. Ty spojují do jednoho dokladu pracovní povolení a povolení k pobytu a vydává je Ministerstvo vnitra. Úřad práce k vydání těchto karet vydává závazné stanovisko, posuzující možnost obsazení daného pracovního místa českými uchazeči o zaměstnání. Souhlasné stanovisko je vydáno, když úřad práce není schopen nabídnout zaměstnavateli pracovníky s odpovídající kvalifikací či zdravotním stavem a ochotou pracovat (pracovní místo je na volném trhu práce testováno po dobu 30-ti dnů).

K 31. 12. 2019 evidoval Úřad práce v Jihomoravském kraji **5 919 vydaných zaměstnaneckých karet**, oproti loňskému roku tak jejich počet narostl o 33%.

V kompetenci Úřadu práce nadále zůstává **vydávání** a prodlužování pracovních povolení pro společníky a členy družstev a vydávání **krátkodobých pracovních povolení**. Ta jsou

vydávána jednak na sezónní práce, jednak jimi zaměstnavatelé nyní řeší akutní nedostatek pracovní síly, aby překlenuli mezidobí, než získají cizince na zaměstnaneckou kartu. K 31. 12. 2019 pracovalo v Jihomoravském kraji na tato povolení **2 755 cizinců**. Pro vydávání nových povolení platí obdobná kritéria jako u stanovisek k zaměstnaneckým kartám. Prodlužování starších povolení pak je posuzováno zejména s ohledem na dobu, po kterou zde již žadatel žije a s ohledem na rodinné poměry. Někteří cizinci totiž nechtějí žádat o trvalý pobyt, přestože na území ČR již dlouhodobě žijí i se svými rodinami.

Modré karty

Modrá karta vydaná Českou republikou je povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci. Cizinec, který má modrou kartu, je oprávněn:

- pobývat na území České republiky a
- pracovat na pracovním místě, na které byla modrá karta vydána, a případně toto místo za definovaných podmínek změnit.

Modrá karta tedy (obdobně jako zaměstnanecká karta) spojuje povolení k pobytu i povolení k zaměstnání.

Modrá karta se vydává pracovníkům s vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním, kteří mají pracovní smlouvu nejméně na dobu jednoho roku na zákonem stanovenou týdenní pracovní dobu a sjednanou hrubou měsíční nebo roční mzdu, jejíž výše odpovídá alespoň 1,5 násobku [průměrné hrubé roční mzdy](#) v České republice. Platnost modré karty je na dobu výkonu zaměstnání stanovenou v pracovní smlouvě plus 3 měsíce, nejdéle však na 2 roky.

K 31. 12. 2019 pracovalo v Jihomoravském kraji na modré karty 30 cizinců, z toho 24 v okrese Brno-město. Nejčastěji se jedná opět o Ukrajince (12 osob).

5 Prognóza vývoje trhu práce na rok 2020

Předpokládaný vývoj na trhu práce v Jihomoravském kraji. Varianty možného vývoje nezaměstnanosti

V nadcházejícím roce 2020 očekáváme, že nezaměstnanost v Jihomoravském kraji bude klesat již jen mírně, nebo dokonce stagnovat (s obvyklými sezónními výkyvy). Vývoj české ekonomiky naznačuje, že růst již dosáhl vrcholu a ekonomika bude zpomalovat. Vlivy celosvětové pak je velmi obtížné odhadovat, lze však očekávat, že např. důsledky brexitu budou pro vývoj ekonomiky spíše negativní. Naopak problémy s výrobou v Číně, resp. v celé Asii, v důsledku současné koronavirové epidemie, mohou vést k návratu některých podnikatelských aktivit zpět do Evropy a tudíž i do ČR.

Zaměstnavatelé stále obtížněji hledají vhodné zaměstnance. Nejedná se přitom již jen o technické profese, ale i o zcela běžné pozice. V některých regionech (např. Vyškovsko) již je nezaměstnanost na hranici přirozené míry nezaměstnanosti, avšak i v regionech s nezaměstnaností vyšší se zaměstnavatelé potýkají s nedostatkem vhodné pracovní síly. Uchazeči vedeni v evidenci ÚP velmi často nesplňují požadavky zaměstnavatelů nejen po stránce kvalifikační, ale i z hlediska pracovní morálky, flexibility či ochoty pracovat za nabízenou mzdu. Zaměstnavatelé proto situaci řeší importem pracovní síly ze zahraničí (především z Ukrajiny).

Poptávka po pracovní síle sice stále roste, avšak do značné míry se jedná o růst „optický“, daný právě navyšováním počtu pracovních míst spojených se zaměstnáváním cizinců. Vzhledem k složitým a zdlouhavým administrativním procesům při vyřizování zaměstnaneckých karet rostou počty evidovaných tzv. „volných“ pracovních míst, přestože reálně tato místa již českým uchazečům o zaměstnání nabízet nelze.

Přes celkový růst zaměstnanosti lze tedy očekávat, že úbytek uchazečů z evidence ÚP již nebude tak rychlý, jako v předchozím období. Na regionálním trhu práce zůstávají vymezeny věkové, vzdělanostní i profesní skupiny osob, u nichž je šance získat práci ztížena z objektivních důvodů (uchazeči starší 50-ti let, osoby pečující o děti do 15 let věku, občané zdravotně postižení). K nejobtížněji uplatnitelným skupinám uchazečů pak patří zejména nekvalifikovaní a dlouhodobě nezaměstnaní uchazeči, u nichž jednak došlo ke ztrátě pracovních návyků a jednak dosažitelný pracovní výdělek není pro ně dostatečně motivující v poměru k pobíraným sociálním dávkám, případně jsou navíc zatíženi exekucemi a o legální pracovní příjmy proto nemají zájem. Bez intenzivní podpory Úřadu práce v rámci aktivní politiky zaměstnanosti jsou tyto osoby na volném trhu práce prakticky neuplatnitelné.

Nárůst počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání, k němuž dochází na počátku roku, vystřídá v jarních měsících opět pokles nezaměstnanosti spojený s nástupem sezónních prací v zemědělství, stavebnictví a cestovním ruchu. K největšímu poklesu dojde zejména v jižních okresech kraje (Hodonín, Znojmo, Břeclav), pro které je výrazný sezónní vývoj zaměstnanosti typický. Odhadujeme, že v průběhu 1. pololetí 2020 by se počet nezaměstnaných evidovaných na kontaktních pracovištích Úřadu práce v kraji mohl snížit o 4-5 tis. osob. Dále předpokládáme, že v závěru roku nezaměstnanost v kraji opět mírně

poroste (vlivem postupného ukončování sezónních prací), v důsledku čehož by se výsledný počet registrovaných nezaměstnaných v Jihomoravském kraji mohl k 31. 12. 2020 pohybovat v rozmezí okolo 25-27 tis. osob. Roční průměr podílu nezaměstnaných osob by se mohl pohybovat v rozmezí 3,2 – 3,4 %.

6 Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2019

Na aktivní politiku zaměstnanosti bylo v roce 2019 vynaloženo celkem 249,7 mil. Kč. Z celkového objemu prostředků vyčleněných na APZ (ze schváleného rozpočtu na rok 2019) tak bylo vyčerpáno cca 83%.

Realizace aktivní politiky zaměstnanosti byla v roce 2019 ve všech okresech Jihomoravského kraje prováděna v souladu s Instrukcí MPSV 1/2019 a Směrnicí GŘ 4/2019 *Postup Úřadu práce ČR při realizaci nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti a zaměstnávání OZP*. Na základě této metodiky byly příspěvky z APZ podpořeny přednostně kategorie uchazečů o zaměstnání znevýhodněných na trhu práce: dlouhodobě evidovaní uchazeči, uchazeči do 25 let a nad 50 let věku, ženy vracející se na trh práce po rodičovské dovolené, osoby pečující o děti do 10 let věku, osoby se zdravotním postižením a uchazeči, kterým je třeba věnovat zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání. Z nástrojů APZ byly vzhledem ke struktuře nezaměstnaných a dle nastavených priorit v čerpání národních prostředků nejvíce využívány veřejně prospěšné práce. V oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením bylo preferováno jejich umístování na otevřeném trhu práce, v odůvodněných případech byl poskytnut příspěvek na zřízení pracovního místa pro OZP. Při poskytování příspěvků na podporu zaměstnávání OZP byla preferována podpora vzniku nových pracovních míst.

V průběhu roku 2019 byla zahájena realizace projektu **PDU Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání**. Mezi klíčové aktivity projektu patří skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM, VPP, krátkodobá pracovní příležitost a práce na zkoušku.

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo v Jihomoravském kraji v roce 2019 vytvořeno celkem 1 678 pracovních míst (z toho 1 041 VPP, 589 SÚPM a 57 SÚPM-SVČ) a na tato místa bylo umístěno 1 591 uchazečů o zaměstnání.

Dále bylo v rámci APZ nově zřízeno 51 pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením. Celkem **1 014 osob bylo zařazeno do rekvalifikací.**

Počet vytvořených pracovních míst klesl oproti předcházejícímu roku zhruba o 40% a počet rekvalifikovaných uchazečů o 50%, což bylo dáno zlepšující se situací na trhu práce a tudíž i objemem finančních prostředků vyčleněných na APZ v roce 2019. Potenciál volné pracovní síly s kvalifikací požadovanou trhem práce je prakticky vyčerpán, změna či rozšíření kvalifikace je tedy jednou z mála možností jak sladit požadavky trhu práce s nabídkou pracovní síly, která je v evidenci ÚP.

Intenzita a struktura využití nástrojů APZ v jednotlivých okresech závisí jak na úrovni nezaměstnanosti, tak na charakteru území. V okresech s vysokou úrovní nezaměstnanosti je intenzivnější tvorba pracovních míst, v okresech s nezaměstnaností nízkou jsou naopak využívány především rekvalifikace. Pokud se jedná o samotná pracovní místa, ve všech regionech převažovala tvorba míst v rámci VPP.

Tab. 22: Počet osob podpořených nástroji APZ v roce 2019 (nově od počátku roku)

okres	Veřejně prospěšné práce	Společensky účelná pracovní místa	Rekvalifikace	Ostatní nástroje	Celkem
Blansko	80	43	95	19	237
Brno-město	211	102	236	48	597
Brno-venkov	120	116	195	10	441
Břeclav	119	46	92	36	293
Hodonín	171	130	200	70	571
Vyškov	82	50	102	28	262
Znojmo	216	105	94	18	433
Jihomoravský kraj	999	592	1 014	229	2 834

Pramen: Statistiky OKpráce, 2019

Tab. 23: Počet vytvořených pracovních míst v roce 2019 (nově od počátku roku)

okres	Veřejně prospěšné práce	Společensky účelná pracovní místa					Zřízení pracovního místa pro OZP
		SUPM vyhrazená	z toho			SUPM - SVČ	
			národní +NIP	RIP - Záruky pro mladé	RIP ostatní		
Blansko	84	38	9	16	13	5	0
Brno-město	194	95	5	37	53	8	30
Brno-venkov	173	101	25	22	54	26	0
Břeclav	121	45	9	7	29	2	0
Hodonín	174	160	18	45	97	10	18
Vyškov	83	46	15	4	27	4	3
Znojmo	212	102	10	24	68	2	0
Jihomoravský kraj	1 041	587	91	155	341	57	51

Pramen: Statistiky OKpráce, 2019

Tab. 24: Ostatní nástroje - počet podpořených míst / osob v roce 2019

okres	Příspěvek na provoz pracovního místa pro OZP a OZP-SVČ	regionální mobilita		Poradenství RIP	CHPM zřízená	ostatní nástroje celkem
		příspěvek na dojížděku	příspěvek na stěhování			
Blansko	0	13	0	6	0	19
Brno-město	1	1	0	12	34	82
Brno-venkov	0	3	0	7	0	10
Břeclav	4	6	0	15	11	47
Hodonín	0	21	0	49	0	70
Vyškov	0	22	0	6	0	28
Znojmo	0	6	1	11	0	18
Jihomoravský kraj	5	72	1	106	45	229

Pramen: Statistiky OKpráce, 2019

K 1. 2. 2017 spolu s účinností novely zákona o pomoci v hmotné nouzi byla zintenzivněna a nově upravena **veřejná služba** jako opatření, jehož cílem je motivovat dlouhodobě nezaměstnané, kteří pobírají dávky hmotné nouze, k práci. V kraji bylo **v roce 2019** průběžně nabízeno okolo sedmi set míst, obsazena však byla jen zhruba třetina. Většinu míst VS představuje udržování čistoty ulic. Hlavními organizátory VS jsou města a obce, charita a neziskové organizace.

Tab. 25: Průměrný počet míst veřejné služby v Jihomoravském kraji roce 2019

Činnosti	Počet dohod	POČET MÍST		
		celkem	volné pozice	obsazené pozice
1. činnosti při zajištění udržování čistoty veřejných prostranství	74	528	378	150
2. pomocné činnosti při ochraně veřejné zeleně	7	31	23	8
3. pomocné činn. při zajištění provozu zařízení pro veřejnost	25	101	54	47
4. pomocné činn. při pořádání sportovních a kulturních akcí	1	2	2	1
5. pomocné činnosti administrativního charakteru	7	8	4	4
8. pomocné činnosti v oblasti poskytování sociální péče	9	19	11	8
více činností	1	6	3	3
Celkový součet	124	695	475	220

Největší počet míst je dlouhodobě vytvářen i obsazován v okrese Hodonín.

Tab. 26: Počet míst veřejné služby v okresech Jihomoravského kraje ke 31.12.2019

okres	Počet dohod	POČET MÍST		
		celkem	volné pozice	obsazené pozice
Blansko	6	26	19	7
Brno-město	30	136	98	38
Brno-venkov	6	22	21	1
Břeclav	11	23	19	4
Hodonín	37	344	252	92
Vyškov	6	24	17	7
Znojmo	15	88	77	11
Jihomoravský kraj	111	663	503	160

6.1 Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2019

- **Veřejně prospěšné práce**

Celkem bylo v rámci VPP **vytvořeno 1 041 pracovních míst**, nejvíce v okresech Znojmo (212) a Brno-město (194 míst), na které bylo **umístěno celkem 999 uchazečů**. Ve srovnání s rokem 2018 klesl počet vytvořených míst o 296 tj. o 22%, počet umístěných uchazečů pak klesl o 401. V roce 2019 bylo na VPP **vynaloženo 91,1 mil. Kč**, převážně z národních zdrojů.

V rámci Národního individuálního projektu *Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů (NIP - PDU)* bylo vytvořeno **76 pracovních míst** na VPP, na která bylo umístěno 60 uchazečů. Výše nákladů činila 2,0 mil. Kč. **Z národních zdrojů** bylo podpořeno **965 míst** (umístěno 939 uchazečů), výše nákladů činila 89,1 mil. Kč.

Nástroj veřejně prospěšné práce je využíván především pro časově omezené umísťování dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání s nižší kvalifikací, u kterých je důležitá obnova pracovních návyků. VPP jsou vytvářeny ve spolupráci s městskými a obecními úřady, také v neziskové sféře a charitativních organizacích, zájem o vytváření VPP mají i základní a mateřské školy jako příspěvkové organizace měst a obcí. Počty vytvářených VPP jsou podmíněny zájmem obcí tato místa zřizovat. Ve větších městech je dlouhodobě zájem o něco nižší než v menších obcích, ale i ve městě Brně se počty umísťovaných uchazečů v posledních letech zvýšily. Nejvíce míst je vytvářeno v největší městské části Brno - střed. V menších obcích je o tento nástroj mezi starosty stále velký zájem, obce využívají VPP především na úklid a údržbu veřejných prostranství a údržbu zeleně. Na tento nástroj jsou umísťováni výhradně uchazeči evidovaní déle než 12 měsíců, upřednostňování jsou klienti v hmotné nouzi. Nedaří se však plně obsazovat všechna vytvořená místa, protože řada klientů v HN nemá zájem o VPP z obavy ze ztráty nároku na dávky v HN a následného poklesu příjmů.

Realizace v jednotlivých okresech:

Blansko:

V roce 2019 bylo vytvořeno **84 pracovních míst**, na která bylo umístěno 80 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst o 25, tj. o 23%.

Vytváření a zejména obsazování vytvořených míst na VPP vhodnými UoZ bylo v roce 2019 ovlivněno příznivou situací na trhu práce, poklesem podílu nezaměstnaných osob, počtem nabízených volných pracovních míst a samozřejmě i množstvím disponibilních finančních prostředků. Úřad práce se v souladu se situací na regionálním trhu práce a strategiemi snažil vytváření míst korigovat a následně vytvořená místa obsazovat především uchazeči na hmotné nouzi nebo dlouhodobě evidovanými UoZ. Tato snaha mnohdy narážela na nepochopení ze strany smluvního partnera. Obce, zejména s neuvolněnými starosty, nejsou v mnoha případech ochotny zaměstnávat UoZ, u kterých ÚP potřebuje obnovit pracovní návyky a vrátit je zpět na otevřený trh práce. Stále se nedaří zabránit fenoménu opakovaného umísťování stejných UoZ u stejných zaměstnavatelů.

Výše čerpání finančních prostředků byla ovlivněna zvýšenou nemocností pracovníků umístěných na VPP a dlouhodobým neobsazením některých vytvořených míst – nedostatek vhodných UoZ.

Brno-město:

V roce 2019 bylo vytvořeno **194 pracovních míst**, na která bylo **umístěno 211 uchazečů** o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst i umístěných uchazečů **o cca 50%**.

V podmínkách města Brna je nástroj VPP nezastupitelnou a často jedinou možností uplatnění pro klienty pocházející ze sociálně vyloučených lokalit, kterých je v Brně nejvíce z celého kraje. Největší počty míst jsou vytvářeny v městské části Brno – střed a Brno – sever, kde jsou nejvíce zastoupené sociálně vyloučené lokality, a v Zoologické zahradě Brno. VPP jsou využívány především na úklid a údržbu veřejných prostranství a údržbu zeleně. Nedaří se však plně obsazovat všechna vytvořená místa, protože řada klientů v HN nemá zájem o VPP z obavy ze ztráty nároku na dávky v HN a následného poklesu příjmů.

Brno-venkov:

V roce 2019 bylo vytvořeno **173 pracovních míst**, na která bylo umístěno 120 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem **vzrostl počet** vytvořených míst **o 41, tj. o 31%**. Brno-venkov je tak jedním ze dvou okresů kraje (vedle okresu Vyškov), kde došlo ke zvýšení počtu míst na VPP.

Oproti roku 2018, kdy byla realizace VPP plynulá, byl rok 2019 nevyrovnaný. Počátkem roku byla realizace VPP pomalejší. Hlavním důvodem byl fakt, že některé obce nechtěly akceptovat uzavírání dohod maximálně na tři měsíce s možností prodloužení. Tato skutečnost vzbuzovala u starostů obavy, že nebudou moci zajistit plynulý chod v údržbě a úklidu veřejných prostranství, a proto některé obce zaměstnaly uchazeče na dobu neurčitou bez příspěvku v rámci VPP a další obce si tuto činnost zajistily smluvně od firem. Zhruba v polovině roku 2019 se situace začala zlepšovat a obce opět začaly plně využívat nástroje VPP k obsazování vytvořených míst. I přes počáteční stagnaci realizace VPP bylo v roce 2019 vytvořeno o 41 míst více než v roce 2018. Uchazečů, kteří byli na těchto místech umístěni, však bylo ve srovnání s rokem 2018 o 10 méně.

Příspěvek v rámci VPP využívaly především obce, kde uchazeči pracovali jako uklízeči veřejných prostranství

Břeclav:

V roce 2019 bylo vytvořeno **121 pracovních míst**, na která bylo umístěno 119 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst **o 48, tj. o 28%**.

Příspěvky na vytvoření pracovních příležitostí v rámci VPP byly ve většině případů poskytovány obcím a městům na pracovní pozice „Dělník na úklid a údržbu obce, města“ a „pomocný sociální asistent“.

Každoročně je snahou doporučovat obcím, městům, a také ostatním organizacím uchazeče dlouhodobě nezaměstnané, pobírající dávky hmotné nouze, se zdravotním postižením, starší 50 let a ostatními hendikepy. Vzhledem k nízké nezaměstnanosti posledních let je to však stále obtížnější. V evidenci ÚP je velká část uchazečů, kteří jsou nezaměstnatelní a nemalá část, kteří pracovat nechtějí. Prostřednictvím Projektu „PDU“ bylo umístěno 12 uchazečů.

Hodonín:

V roce 2019 bylo vytvořeno **174 pracovních míst**, na která bylo umístěno 171 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst o 60, tj. o 26%.

V roce 2019 byla národní APZ realizována prostřednictvím krizového řízení a současně se pomalu rozjížděl projekt PDU. Rozpočet národní APZ byl posílán po částech a v daleko nižší částce než v předešlých letech. Obce většinou požadovaly uchazeče, kteří jsou již zaškolení a protože tito uchazeči nesplňovali kritéria APZ, byli zamítáni nebo se z důvodu nízkého podílu nezaměstnaných nenašel vhodný UoZ na požadovanou pozici.

Následně si obce velkou část pracovníků (bývalých UoZ) nabraly do stavu a platily ze svých zdrojů. Po připsání další finanční alokace v květnu již obce neměly zájem o vytvoření nových míst, protože sezónní práce již probíhaly. V srpnu byly obce znovu osloveny a podařilo vytvořit ještě několik míst VPP, zájem však brzdilo omezení schvalovat dohody pouze do 31.1.2020.

Vyškov:

V roce 2019 bylo vytvořeno **83 pracovních míst**, na která bylo umístěno 82 uchazečů o zaměstnání. **Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl počet vytvořených míst o 29, tj. o 54%.** Okres Vyškov tak byl jedním ze dvou okresů kraje, kde počet míst na VPP vzrostl.

Realizátorem většiny VPP byly tradičně obce, v menším měřítku vytvářely VPP technické služby měst, či jiné subjekty.

Část uchazečů zařazených na VPP byla zařazena opakovaně. Docházelo tak k výraznému individuálnímu posuzování jednotlivých osob, jejich možnostem uplatit se na jiných volných pozicích na trhu práce. Obecně nedostatečná kvalifikace či jiné chybějící kompetence ovlivnily tu skutečnost, že tito uchazeči byli opakovaně zařazeni na VPP.

Faktorem ovlivňujícím čerpání prostředků byla skutečnost, že v evidenci uchazečů o zaměstnání je hodně osob se zdravotním omezením. Z toho plyne větší nemocnost po nástupu na VPP a tím nečerpání příspěvku v očekávaném objemu.

V rámci projektu PDU bylo v roce 2019 uzavřeno 7 dohod na VPP a realizováno 7 pracovních míst. Jedna dohoda byla uzavřena na krátkodobé zaměstnání VPP v délce 3 měsíců. Uchazeči na uvedených dohodách byli ze základních relativně přísných kategorií (např. 24 měsíců, UoZ 12 měsíců + HN). Cílové skupiny byly v průběhu roku 2019 rozšířeny (vstupní podmínky zmírněny), proto lze očekávat, že v roce 2020 bude realizován větší objem uzavřených dohod.

Znojmo:

V roce 2019 bylo vytvořeno **212 pracovních míst**, na která bylo umístěno 216 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet vytvořených míst** o 45, tj. o 18%, počet umístěných uchazečů se snížil o cca o 23%.

Na okrese Znojmo, tak jak každý rok, byl o veřejně prospěšné práce velký zájem, hlavně ze strany městských a obecních úřadů a ne všechny požadavky mohly být uspokojeny. Většina míst byla hrazena z národních zdrojů, v rámci NIP-PDU bylo vytvořeno 9 míst.

- **Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele**

Celkem bylo v kraji v roce 2019 vytvořeno **587** společensky účelných pracovních míst vyhrazených a na tato místa **umístěno 535 uchazečů**. Ve srovnání s rokem 2018 klesl celkový počet vytvořených míst o 710, tj. o 55 %.

Nástroj společensky účelné pracovní místo vyhrazené je využíván pro umístění uchazečů, jejichž uplatnění nelze zajistit jiným způsobem. Preferována jsou místa umožňující získání nových odborných kompetencí pro další uplatnění na trhu práce. Prioritně byli zařazováni uchazeči o zaměstnání s kumulovanými handicap. Zájem zaměstnavatelů o využití příspěvku na SÚPM vzhledem k situaci na trhu práce, ekonomickému růstu, klesající nezaměstnanosti a nedostatku vhodných uchazečů ve srovnání s rokem 2018 výrazně poklesl. K nižšímu zájmu zaměstnavatelů o tento nástroj však přispěl i nový způsob výpočtu výše příspěvku.

Většina míst v roce 2019 byla vytvořena **v rámci Regionálních individuálních projektů ESF**, v nichž bylo vytvořeno celkem **496 míst** a umístěno 449 uchazečů, z toho 155 míst bylo v rámci projektu „Záruky pro mladé“. **Jednotlivé projekty včetně vynaložených finančních prostředků jsou detailně popsány v kapitole projekty ESF.**

V rámci Národního individuálního projektu Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů (**NIP-PDU**) bylo vytvořeno **41 pracovních míst** a umístěno 37 uchazečů. Výše nákladů činila **1,1 mi.Kč.**

Z národních zdrojů bylo podpořeno **43 míst** (umístěno 42 uchazečů), výše nákladů činila **8,9 mil. Kč.**

Ve srovnání s rokem 2018 klesl počet vytvořených míst v rámci NIP a národní APZ o téměř 90%.

Realizace v jednotlivých okresech:

Blansko:

V roce 2019 bylo vytvořeno **38 pracovních míst**, z toho 29 v projektech RIP. Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst o 55, tj. o 59%.

S ohledem na příznivou situaci na trhu práce, pokles podílu nezaměstnaných a počet volných pracovních míst v mnoha profesích, došlo ke změně v přístupu k vytváření a finanční podpoře těchto míst, a to prioritně prostřednictvím projektů financovaných z Evropského sociálního fondu, zejména z projektu NIP PDU a RIP.

V roce 2019 nebyl z národní APZ podpořen vznik žádného vyhrazeného SÚPM. SÚPM vyhrazená byla podpořena pouze v rámci RIP Šance pro rodiče v JmK, Život bez bariér v JmK a v rámci nově administrovaného NIP PDU. Do projektů mohou být zařazováni pouze uchazeči o zaměstnání splňující kritéria cílové skupiny.

Brno-město:

V roce 2019 bylo vytvořeno **95 pracovních míst** (z toho **90 v projektech RIP**). Oproti roku 2018 klesl počet vytvořených míst o 260, tj. o 73 %. Jedná se o největší absolutní i relativní pokles v rámci kraje. V rámci národní APZ a NIP byl pokles dokonce 98%.

K nižšímu zájmu zaměstnavatelů o tento nástroj přispěl kromě situace na trhu práce a nízké úrovně nezaměstnanosti také nedostatek uchazečů s požadovanou kvalifikací.

V okrese Brno-město byli prioritně na SÚPM zařazováni uchazeči dlouhodobě nezaměstnaní a s kumulovanými handicapy, zejména z kategorií 55+ , evidence nad 24 měsíců a rodiče po rodičovské dovolené. Přednostně pro realizaci tohoto nástroje byly využívány regionální individuální projekty a projekt PDU.

Brno-venkov:

V roce 2019 bylo vytvořeno **101 pracovních míst** (z toho **76 v projektech RIP**). Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst o 79, tj. o 44 %.

Díky stále klesající nezaměstnanosti klesal i počet podaných žádostí, relativní pokles však byl v rámci kraje třetí nejnižší po okresech Znojmo a Hodonín.

Břeclav:

V roce 2019 bylo vytvořeno **45 pracovních míst** (z toho **36 v projektech RIP**), na která bylo umístěno 44 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst o 49, tj. o 52%

Podstatnou změnou u realizace SÚPM byl způsob stanovení výše příspěvku, který vešel v platnost od roku 2019. Tato skutečnost měla negativní dopad zejména na podporu zaměstnávání absolventů škol. V jejich případě se jedná o krátkou evidenci na ÚP a z tohoto důvodu se příspěvek pohybuje většinou na úrovni max. 20%, respektive 50 % u UoZ s evidencí nad 6 měsíců, z celkových mzdových nákladů. Vzhledem k tomu nebyla uzavřena žádná dohoda s organizačními složkami státu o vzniku SÚPM v rámci programu Odborné praxe osob do 29 let v OSS, přestože poptávka po absolventech ze strany úřadů (zejména Státní pozemkový úřad, Katastrální úřad a Probační a mediační služba) byla velká.

Z národních zdrojů nebylo realizováno žádné SÚPM. Všechna vytvořená společensky účelná pracovní místa byla v rámci jednotlivých projektů RIP a NIP – PDU.

Projekt PDU se zaměřuje na uchazeče s dlouhodobou evidencí, případně na uchazeče s kumulací několika hendikepů. Po dosti usilovné snaze se podařilo na okrese vytvořit 8 pracovních příležitostí v rámci SÚPM, z toho byla 1 osoba umístěna na Práci na zkoušku. Z celkového počtu uchazečů však v zaměstnání zůstaly pracovat pouze 2 osoby. S ostatními byly pracovní poměry zrušeny většinou již ve zkušební době. Celkově se v roce

2019 vytvořily v projektu PDU závazky ve výši 1 172 000 Kč, přičemž úspora za stejné období byla na úrovni cca 500 tis. Kč.

Hodonín:

V roce 2019 bylo vytvořeno **160 pracovních míst** (z toho **142 v projektech RIP**). Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst o 122, tj. o 43 %, což je po okrese Znojmo druhý nejnižší pokles v kraji.

Podpořena byla pracovní místa, která umožnila trvalé nebo dlouhodobější zaměstnání pro uchazeče, kterým nelze zajistit jiným způsobem pracovní uplatnění. SÚPM vyhrazená byla v roce 2019 realizována hlavně v rámci projektů RIP (Život bez bariér, Šance pro rodiče, Záruky pro mladé a „50+“). Nejvíce se v roce 2019 podporovaly matky pečující o děti do 10-ti let věku v rámci projektu Šance pro rodiče. Nejčastěji byly podávány žádosti na profese: administrativní pracovník/ce, dělník/ce, kuchař/ka a prodavač/ka. Počet podpořených uchazečů oproti roku 2018 klesl, protože uchazeči v rámci národní APZ a NIP byli přednostně umísťováni na VPP.

Vyškov:

V roce 2019 bylo vytvořeno **46 pracovních míst** (z toho **31 v projektech RIP**). Ve srovnání s předchozím rokem klesl počet vytvořených míst o 77, tj. o 63 %.

Faktory ovlivňující realizaci:

Uchazečům, kteří jsou v evidenci déle než 24 měsíců je často přiznána invalidita prvního nebo druhého stupně, pracovních míst pro tyto osoby je málo a často za podmínek, které tyto osoby nemohou splnit. Pokud i přes hendikep zaměstnavatel projeví zájem, přeje si nástup ihned a bez příspěvku, vzhledem k tomu, že je zde předpoklad čerpání § 78a. UoZ spadající do cílové skupiny projektu jsou často součástí jiného projektu, nesplňují požadavky zaměstnavatele anebo je jim v současné době vystavena dočasná neschopnost uchazeče o zaměstnání.

V projektech RIP bylo podáno 31 žádostí. Z těchto žádostí bylo uzavřeno pouze 21 dohod. Zpětvzetí žádostí či nerealizace dohody byla v 10 případech. Nízký počet podaných žádostí je opět zapříčiněn dostatkem volných pracovních míst a nízkým podílem nezaměstnanosti.

Znojmo:

V roce 2019 bylo vytvořeno **102 pracovních míst**, z toho **92 v projektech RIP**. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet vytvořených míst** o 68, tj. o 40 %, což je nejnižší relativní pokles v kraji.

V roce 2019 bylo postupováno dle směrnice GŘ č.4/2019 a doporučení financovat SÚPM přednostně z prostředků ESF. Klienti proto byli přednostně (v závislosti splnění příslušných kritérií) zařazováni do projektů RIP a NIP-PDU. Ve všech případech byly žádosti realizovány z prostředků ESF – projektů RIP „Šance pro rodiče“ a „Život bez bariér“, a z projektu NIP-PDU.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem**

Zřízená společensky účelná pracovní místa jsou nástrojem, kterého zaměstnavatelé příliš často nevyužívají. Zaměstnavatelé raději volí bezpečnější formu příspěvku, a to příspěvku do mzdy (SÚPM vyhrazená). Vzhledem k tomu, že výše příspěvku na mzdové náklady je srovnatelná s výší příspěvku na zřízení, mnohdy i vyšší, není tento nástroj využíván a zaměstnavatelé nová místa nezřizují, pouze navyšují počty stávajících profesí.

V roce 2019 nebyl tento nástroj v kraji využit.

- **Společensky účelná pracovní místa zřízená za účelem zahájení samostatné výdělečné činnosti**

V roce 2019 bylo **nově zřízeno 57 pracovních míst**. Ve srovnání s rokem 2018 klesl počet vytvořených míst o 161, tj. o 74 %.

Náklady na SÚPM-SVČ byly hrazeny **pouze z národních prostředků** a činily za rok 2019 celkem **3,5 mil. Kč**

Příspěvky z APZ na zahájení samostatné výdělečné činnosti (SÚPM – SVČ) slouží uchazečům k částečnému krytí nákladů potřebných k zahájení podnikání. Jedná se o významnou pomoc v případech, kdy pro uchazeče není na trhu práce vhodné volné místo, ale jeho kvalifikace umožňuje, aby si své budoucí pracovní místo vytvořil sám. Z hlediska oblastí činností se zájem o zahájení SVČ s pomocí příspěvku od Úřadu práce se ve srovnání s rokem 2018 příliš nezměnil. Nejčastěji uchazeči směřují svoji činnost do oblasti služeb (zejména osobní služby, např. kosmetika, manikúra, pedikúra, modeláž nehtů), o něco méně do oblasti řemesel. I přes pečlivé posuzování podnikatelských záměrů je někdy při průběžných kontrolách zjišťováno porušení dohod, zejména nenahlášení změny provozovny, nenahlášené předčasné ukončení činnosti, čerpání příspěvku v rozporu se schválenými nákladovými položkami.

Celkový počet vytvořených míst klesl v kraji o 74%, jediným okresem, kde počet vytvořených míst zůstal na úrovni roku 2018, byl okres Brno-venkov.

Realizace v jednotlivých okresech:

Blansko:

V roce 2019 bylo vytvořeno **5 pracovních míst**. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst o 6 tj. o 55 %.

V roce 2019 došlo s ohledem na příznivý vývoj situace na trhu práce, zejména s ohledem na klesající podíl nezaměstnaných osob k aktualizaci hodnotících kritérií pro schvalování žádostí o příspěvek SÚPM SVČ. Hlavním podmínkou pro schválení žádostí byla kumulace výrazných handicapů pro uplatnění na trhu práce. Většina žadatelů o příspěvek toto kritérium nesplňovala. Dalším důvodem neschválení žádostí byla krátká doba evidence na ÚP (nemohly být využity všechny možnosti zprostředkování zaměstnání) a u některých žadatelů o příspěvek neudržitelný podnikatelský záměr.

Brno-město:

V roce 2019 bylo vytvořeno **8 pracovních míst**. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst o 31 tj. o 79 %.

Zájem o zahájení SVČ s pomocí příspěvku od Úřadu práce stále směřuje nejčastěji do oblasti osobních služeb (kosmetika, manikúra, pedikúra, modeláž nehtů) a obchodu.

Brno-venkov:

V roce 2019 bylo vytvořeno **26 pracovních míst**, tedy o jedno více, než v předchozím roce.

O zahájení SVČ byl stejný zájem jako v roce 2018. V roce 2019 bylo přijato 33 žádostí. Celkem bylo podpořeno 26 osob. Mezi nejčastěji podpořené předměty podnikání patří chov zvířat a jejich výcvik; hostinská činnost či masérské a regenerační služby.

Břeclav:

V roce 2019 byla vytvořena pouze **2 pracovní místa**. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst o 38 tj. o 95 %.

V roce 2019 byly podpořeny 2 uchazečky příspěvkem na podnikání v celkové výši 110 tis. Kč. Jednalo se o výrobu, šití a prodej krojů a ostatních textilních výrobků a dále o permanentní make-up. Průměrný příspěvek na 1 uchazečku činil 55 tis. Kč.

Ve srovnání s minulým rokem došlo k velkému poklesu počtu podpořených uchazečů. S ohledem na skutečnost, že míra nezaměstnanosti na Břeclavsku byla nejnižší za poslední roky, byly hlavním důvodem kritéria a strategie APZ v JMK, kdy pro umístění uchazečů byl využíván především nástroj VPP a omezené míře finanční prostředky určené na podporu podnikání.

Z celkového počtu 6 projednaných žádostí byly v r. 2019 čtyři žádosti zamítnuty.

Hodonín:

V roce 2019 bylo vytvořeno **10 pracovních míst**. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst o 57, tj. o 85%.

Vzhledem dobré situaci na trhu práce a nastavení kritérií pro poskytování příspěvků v rámci APZ nebylo možno tak hojně využít tohoto nástroje i přes zájem uchazečů. V roce 2019 bylo celkem podáno 41 žádostí o příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti. 28 žádostí bylo zamítnuto, 3 žádosti byly na popud žadatele stornovány. Celkově bylo do začátku podnikání podpořeno 10 uchazečů (z toho 5 uchazečů do 30 let a 1 uchazeč OZP) a vyplaceno bylo celkem 455 000,- Kč. Průměrná výše příspěvku na osobu činila 45 500,- Kč. Nejčastěji jsou podporované řemeslné činnosti, dále služby a obchodní činnost.

Vyškov:

V roce 2019 byla vytvořena **4 pracovní místa**, tj. o 7 méně než v předchozím roce. Relativně tak počet vytvořených míst klesl o 64%.

V roce 2019 došlo k poklesu počtu podaných žádostí na zřízení společensky účelného pracovního místa pro výkonu SVCČ a to vzhledem k dostatku volných pracovních míst.

Bylo podáno 5 žádostí o příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa pro výkonu SVCČ. Z nich ÚP podpořil vznik 4 míst SVCČ, vynaložené finanční prostředky byly ve výši 360 tisíc Kč. Ve všech případech se jednalo o ženy pečující o dítě do 10 let věku.

Znojm:

V roce 2019 byla vytvořena pouhá **2 pracovní místa**. Ve srovnání s předchozím rokem **klesl počet** vytvořených míst o 23, tj. o 92 %, což je druhý největší relativní pokles v rámci kraje po okrese Břeclav..

V roce 2019 se výrazně snížil počet příspěvků, což souvisí s výší přidělených prostředků z důvodu zlepšení situace na pracovním trhu. Zaměstnavatelé nabízejí dostatek volných pracovních míst a počet evidovaných uchazečů se opět snížil. V roce 2018 bylo podáno 32 žádosti, zamítnuto bylo 5. V roce 2019 bylo podáno 5 žádostí, zamítnuty byly dvě žádosti a jedna žadatelka od žádosti odstoupila. Uzavřeny byly tedy jen dvě dohody. Jedna na truhlářskou dílnu a jedna na kosmetické služby. Celková částka vyplacená na tento nástroj byla 100 000 Kč, v roce 2018 to bylo 645 000. Průměrný příspěvek letos byl 50 000 Kč, v roce 2018 to bylo 25 800 Kč.

- **Překlenovací příspěvek**

Překlenovací příspěvek je poskytován uchazečům o zaměstnání, kteří zahájili samostatnou výdělečnou činnost. Je poskytován na úhradu provozních nákladů na dobu nejdéle 5 měsíců. **V roce 2019 nebyl tento nástroj v Jihomoravském kraji využit.**

- **Zřízení pracovního místa pro OZP**

V roce 2019 bylo **nově zřízeno 51 pracovních míst pro OZP**. **Příspěvek na zřízení pracovních míst pro OZP** byl poskytnut v celkové částce **4 450 880 Kč**. Místa vznikla v okresech Brno - město (30 míst), Hodonín (18 míst), a Vyškov (3 místa).

Zaměstnavatelé z volného trhu práce zájem o tento příspěvek příliš nejeví, neboť není úplně jednoduché najít vhodné uchazeče splňující nastavená kritéria a obávají se i závazku udržitelnosti těchto míst po dobu 3 let. Raději volí způsob podání žádostí o uzavření dohody o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce, kde si po splnění podmínek žádají o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce.

- **Příspěvek na provoz pracovního místa pro OZP a OZP-SVČ**

Příspěvkem na provoz pracovního místa pro OZP a OZP-SVČ bylo v roce 2019 podpořeno 5 míst (Brno-město 1, Břeclav 4). Celkem bylo vyplaceno 189 156 Kč.

V okrese Břeclav byly příspěvkem na provoz podpořeny stejně jako v předchozích letech 4 pracovní místa profese pradáč/pradlena, v Brně-městě jedna osoba samostatně výdělečně činná.

- **Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce**

Poskytnutí příspěvku dle § 78a je podmíněno účinností dohody o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce. Chráněný trh práce je tvořen zaměstnavateli zaměstnávajícími více než 50% OZP z celkového počtu svých zaměstnanců, kteří mají zároveň uzavřenou s ÚP ČR dohodu o uznání. Ke 31.12. 2019 bylo v kraji platných celkem **487** dohod o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce, z toho 58 bylo nově uzavřeno v průběhu roku 2019. Příspěvky zaměstnavatelům byly vyplaceny v celkové výši **1 119,3 mil. Kč**.

- **Podpora regionální mobility**

Příspěvek na dojíždění:

V roce 2019 bylo podáno 141 žádostí o **příspěvek na dojíždění, podpořeno bylo 72 uchazečů o zaměstnání**. Výše vynaložených prostředků v roce 2019 činila **1,2 mil. Kč**, nástroj je financován z národní APZ.

Příspěvek na dojížděku byl v roce 2019 již běžně zažitý příspěvek APZ ve všeobecném povědomí klientů, kdy uchazeči vědí, že ÚP ČR takový příspěvek nabízí. V rámci poradenství jsou o tomto příspěvku informováni nejenom uchazeči vstupující do různých projektů, ale i zaměstnavatelé, které nejčastěji zajímají podmínky poskytnutí tohoto příspěvku pro jejich potencionální zaměstnance.

Realizace tohoto nástroje probíhá bez větších obtíží a z praxe je zřejmé, že pro klienty je tento příspěvek motivací dojíždět za prací.

Žádosti jsou však častěji podávány uchazeči vyššího vzdělání, kteří mají právní povědomí o tomto nástroji a jejichž mzdy mnohdy atakují hranici, po kterou na nástroj mobility je ještě možno dosáhnout. Uchazeči, kteří mají nižší kvalifikaci, mnohdy na příspěvek nemají možnost dosáhnout – nemají samostatný účet a nechtějí jej zřídit, nemají u státních institucí bezdlužnosti.

V průběhu roku 2019 počet podaných žádostí i podpořených uchazečů poklesl oproti roku 2018 zhruba na třetinu, což je dáno zejména nízkou nezaměstnaností a vyšší nabídkou pracovních příležitostí. Dále tento počet ovlivňují i rostoucí mzdy a benefity od zaměstnavatelů, jelikož i oni už jsou ochotni svým zaměstnancům přispívat na dopravu do zaměstnání. Nejvíce klientů využilo příspěvek v okresech Vyškov a Hodonín (22 a 21 osob). Nejnižší využití příspěvku na regionální mobilitu je logicky v okrese Brno – město (1 osoba).

Nejčastější dojížděková vzdálenost byla 10-25 km (51% případů), následně pak 25-50 km (37% případů), vzdálenost nad 50 km se vyskytovala spíše výjimečně. Ve většině případů

(63%) byl příspěvek poskytnut na dobu 3 měsíců, druhý nejčastější (23%) byl příspěvek na 6 měsíců.

Spektrum profesí uchazečů využívajících příspěvek na dojíždku je velmi široké, nelze jednoznačně říci, že by se některé profese vyskytovaly častěji.

Určitá specifika ve využití tohoto příspěvku jsou v okrese Znojmo. Ačkoli se jedná o okres s vysokou úrovní nezaměstnanosti a malou nabídkou pracovních míst, kde by tedy teoreticky tento příspěvek mohl být velmi žádaný, není příliš využíván. Jedná se totiž o okres s velmi špatnou dopravní dostupností, a dojíždění za prací v rámci ČR není vesměs pro uchazeče o zaměstnání atraktivní. Většina uchazečů z okresu Znojmo dojíždí za prací do Rakouska, kde jim není příspěvek na dojíždku v rámci regionální mobility hrazen. Některé firmy zde také v rámci bonusů pro získání zaměstnanců dojíždění do zaměstnání hradí, nebo poskytují vlastní dopravu svými dopravními prostředky. Jedná se především o stavební firmy a společnosti sídlící na jiném okrese.

V roce 2019 bylo podáno celkem 141 žádostí, zhruba každá druhá však byla zamítnuta. Nejčastějšími důvody pro zamítnutí žádosti byla aktuální situace na trhu práce a tím pádem neefektivní využití podpory, nesplnění podmínky evidence v době podání žádosti (klienti ve většině případů přišli po vyřazení z evidence ÚP. Tento nedostatek byl v závěru roku upraven o možnost požádat si po 1 měsíci vyřazení z evidence ÚP, přesto nedošlo k nárůstu žádostí).

Dalšími důvody bylo např. účelové rozvázání PP a přestěhování na jiný ÚP po té zaměstnání v místě původního bydliště, ukončení pracovního poměru před vyřízením žádosti, nedoložení potřebných dokumentů ze strany uchazeče, daňové nedoplatky a nedoplatky a penále na pojistném za sociální či zdravotní pojištění, nebo že pracovní poměr nebyl sjednán na dobu neurčitou nebo na dobu určitou delší než 6 měsíců

Příspěvek na přestěhování:

V rámci kraje bylo v roce 2019 podáno 9 žádostí. **Podpořen byl 1 klient** v okrese Znojmo. Výše vynaložených prostředků v roce 2019 činila **50 tis. Kč** (národní APZ).

Většina podaných žádostí byla zamítnuta, nejčastějším důvodem pro zamítnutí v roce 2019 byla dostatečná nabídka pracovních příležitostí na místním trhu práce. Dalšími důvody pak byly rozdíly mezi doručovací adresou a adresou trvalého bydliště, neuvedení konkrétního místa výkonu práce v pracovní smlouvě, případně nesplnění dalších podmínek.

Postup při realizaci tohoto nástroje byl dosti složitý, uchazeč musel nejprve nastoupit do zaměstnání a po té vykázat přestěhování. V regionech s nižší nabídkou pracovních míst navíc většina uchazečů nemá na přestěhování základní finanční prostředky a to jim brání k vyhledávání volných pracovních mimo okres nebo nemají o stěhování zájem.

S platností od 1.9.2019 byl příspěvek na přestěhování zrušen.

6.2 Rekvalifikace, poradenství a pracovní rehabilitace

Rekvalifikačních programů v Jihomoravském kraji se v roce 2019 účastnilo **celkem 1038 uchazečů** a zájemců o zaměstnání, z toho **nově zařazeno v roce 2019** bylo **1014 klientů**. Počet rekvalifikovaných uchazečů se v souvislosti s klesající nezaměstnaností oproti minulému roku výrazně snížil – a to zhruba na polovinu (v roce 2018 bylo nově zařazeno 2036 klientů).

Z nově zařazených bylo **668 klientů** podpořeno **v rámci Národních individuálních projektů** (660 klientů prostřednictvím projektu Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II. a 8 klientů bylo zařazeno v rámci projektu NIP – PDU), kde byly aktivity hrazeny z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost. **Náklady** na rekvalifikace v rámci Národních individuálních projektů činily celkem **7,5 mil. Kč**.

Dalších **336 klientů** prošlo rekvalifikacemi **v projektech RIP** (Regionální individuální projekty) hrazených rovněž převážně z ESF a 3 klienti v soutěžních projektech realizovaných jinými subjekty. Z prostředků národní APZ pak bylo podpořeno 6 klientů v rekvalifikaci v rámci pracovní rehabilitace.

Tab.27: Struktura rekvalifikací v roce 2019 celkem (tj. zabezpečených + zvolených)

RK kompletní (zabezpečené + zvolené) - účastníci RK	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2019	Ukončené		Pokračují do dalšího roku	Zaměření RK zahájených v roce 2019	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
Celkem	1 038	1 014	1 001	898	15	264	750
z toho ženy	762	751	739	665	4	227	524
NIP	688	668	665	615	15	159	509
RIP	337	337	323	274	0	104	233
Grantové projekty	3	3	3	3	0	0	3
Národní APZ	10	6	10	6	0	1	5
Uchazeči o zam	979	960	943	841	15	251	709
Zájemci o zam	58	53	57	56	0	13	40
Osoby se ZP	153	153	147	114	0	35	118

Pramen: Statistiky OKpráce, 2019

Do rekvalifikací byli klienti zařazováni na základě profesně poradenského pohovoru s kariérovým poradcem, případně psychologem. Doporučení k rekvalifikaci byli zejména klienti, jimž je při zprostředkování zaměstnání věnována zvýšená péče dle § 33 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, osoby sociálně vyloučené, osoby setrvávající v dlouhodobé evidenci, osoby s nízkou kvalifikací či osoby s kvalifikací, která neodpovídá aktuálním požadavkům na trhu práce.

Průměrný věk uchazečů zařazených do rekvalifikací byl 40,8 let.

Tři čtvrtiny zařazených uchazečů tvořily ženy, téměř polovina z nich pak pečovala o děti do 15-ti let. V krajském městě byl podíl žen téměř 80%, nejnižší podíl žen mezi rekvalifikovanými byl naopak v okrese Znojmo, i zde však ženy převažovaly (60%).

Do rekvalifikací byli nejčastěji zařazováni uchazeči se středoškolským vzděláním s maturitou (v rámci kraje 43,2%), výjimkou je pouze okres Znojmo, kde nejvyšší zastoupení měli klienti vyučení (43,5%). V tomto okrese byl zároveň nejnižší podíl vysokoškoláků zařazených do rekvalifikací (5,2%), v Brně naopak vysokoškoláci tvořili 22% rekvalifikovaných.

Tab.28: Struktura uchazečů zařazených do rekvalifikací v roce 2019

Zahájené 2019	Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	95	236	195	92	200	102	94	1 014
ženy	75	187	144	67	148	73	57	751
osoby se zdr. postižením	16	42	20	13	39	12	11	153
péče o dítě do 15 let	40	80	62	30	69	28	41	350
evidence delší než 5 měsíců	20	102	46	23	60	21	41	313
do 25 let	7	13	18	8	25	5	9	85
nad 50 let	23	67	35	20	38	33	22	238
průměrný věk (roky)	41,8	42,4	39,0	40,7	39,5	42,5	40,8	40,8
Vzdělání:								
základní	9	34	18	12	18	5	11	107
střední bez maturity (vyučení)	23	30	55	18	49	22	42	239
SŠ s maturitou	49	104	82	46	110	46	31	468
VŠ, VOŠ	13	63	36	14	23	23	10	182

Pramen: Statistiky OKpráce, 2019

Tab.29: Struktura uchazečů zařazených do rekvalifikací v roce 2019 – relativně (%)

Zahájené 2019	Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ženy	78,9	79,2	73,8	72,8	74,0	71,6	60,6	74,1
osoby se zdr. postižením	16,8	17,8	10,3	14,1	19,5	11,8	11,7	15,1
péče o dítě do 15 let	42,1	33,9	31,8	32,6	34,5	27,5	43,6	34,5
evidence delší než 5 měsíců	21,1	43,2	23,6	25,0	30,0	20,6	43,6	30,9
do 25 let	12,7	5,6	10,1	12,1	12,6	9,7	14,9	10,1
nad 50 let	29,4	26,5	20,8	26,1	22,2	20,3	24,7	24,0
Vzdělání:								
základní	9,5	14,4	9,2	13,0	9,0	4,9	11,7	10,6
střední bez maturity (vyučení)	21,3	22,0	30,9	32,5	32,1	25,1	43,5	28,3
SŠ s maturitou	47,2	40,2	42,8	45,9	46,3	46,4	35,7	43,2
VŠ, VOŠ	18,3	22,0	16,9	9,6	12,0	19,3	5,2	16,3

Pramen: Statistiky OKpráce, 2019

Zaměření rekvalifikačních kurzů se v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje liší jen nepatrně. Ve většině okresů převládá zájem o kurzy ze sociální oblasti, počítačové rekvalifikace – základní dovednosti, účetnictví a osobní služby.

V rámci zvolených rekvalifikací pak jednotně vedou kurzy k získání řidičských oprávnění vč. profesní způsobilosti řidičů, svářeči, osobní služby, a kurzy z oblasti zdravotnictví.

- **Zabezpečené rekvalifikace**

Rekvalifikační kurzy zabezpečené Úřadem práce v roce 2019 představovaly 75% všech rekvalifikací realizovaných v Jihomoravském kraji. Zařazeno do nich bylo celkem **763 klientů**. Klientům byly nabízeny především s ohledem na situaci na trhu práce v příslušném regionu, dále dle dosaženého vzdělání, dosavadní praxe, zdravotního stavu a pracovní perspektivy.

Tab. 30: Struktura zabezpečených rekvalifikací v roce 2019

Účastníci rekvalifikací zabezpečených	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2019	Ukončené		Pokračují do dalšího roku	Zaměření RK zahájených v roce 2019	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
Celkem	763	763	736	645	3	169	594
z toho ženy	638	638	618	548	0	167	471
NIP	446	446	435	394	3	83	363
RIP	308	308	292	244	0	85	223
Grantové projekty	3	3	3	3	0	0	3
Národní APZ	6	6	6	4	0	1	5
Uchazeči o zam	732	732	706	616	3	166	566
Zájemci o zam	30	30	29	28	0	3	27
Osoby se ZP	135	135	129	98	0	30	105

Pramen: Statistiky OKpráce, 2019

Nejčastěji realizované kurzy v rámci zabezpečených rekvalifikací:

Počítačové rekvalifikace – tvoří téměř třetinu zabezpečených rekvalifikací (32%) a čtvrtinu rekvalifikací celkem. Zhruba polovina jsou kurzy základních dovedností a polovina specializované kurzy.

Základní kurzy Obsluha osobního počítače a Počítačová gramotnost (dle sylabů ECDL Core) nabízí praktické seznámení s kancelářskými a grafickými programy. Kurz umožňuje klientům ÚP zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce napříč obory, jelikož znalost práce na PC je jedním ze základních požadavků zaměstnavatelů.

Sociální oblast – cca 18% zabezpečených rekvalifikací (13% všech rekvalifikací)

V posledním období je nejvíce realizován Kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách, o který jeví zájem především ženy různých věkových kategorií z řad evidovaných uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání na základě požadavků zaměstnavatelů.

Účetnictví – cca 16% zabezpečených rekvalifikací (13% všech rekvalifikací)

V rámci Jihomoravského kraje byla v 1. čtvrtletí roku 2019 ukončena veřejná zakázka na zabezpečené rekvalifikace v oblasti účetnictví. Zájem o tento typ rekvalifikací však přetrvává a s ohledem na tuto skutečnost se zvyšuje zájem o tyto rekvalifikace v rámci

zvolené rekvalifikace. Nejvíce využívají těchto kurzů ženy s následným uplatněním u zaměstnavatelů na pozici účetní, případně zahajují SVČ.

Osobní služby – tyto kurzy jsou realizovány jak v rámci zabezpečených, tak zvolených rekvalifikací. Celkově představují cca 11% rekvalifikací, přičemž zhruba dvě třetiny z nich byly realizovány v rámci rekvalifikací zabezpečených.

O kurz Kosmetička, Vizážistka, Pedikérka a nehtová designérka projevují zájem nejčastěji ženy, ať už jsou to matky s dětmi nebo ženy ve věkové kategorii 50+, které vítají možnost zahájit SVČ a možnost regulovat svou pracovní dobu. Se zájmem mužů se setkáváme především u kurzu kosmetička, neboť je vstupním předpokladem pro navazující rekvalifikaci Tatér.

Příprava k podnikání – je realizována výhradně v rámci zabezpečené rekvalifikace

Kurz Základy podnikání nepatří sice mezi nejčastěji realizované kurzy (pouhá cca 3% rekvalifikací), má však významnou roli pokud se klient rozhodne samostatně podnikat. Pomáhá klientům nejen stanovit předmět jejich podnikání, ale především zpracovat podnikatelský záměr.

- **Zvolené rekvalifikace**

Zvolené rekvalifikace jsou zajišťovány na základě klientem podaného Zájmu o zvolenou rekvalifikaci, uskutečnění profesně poradenského pohovoru ve spolupráci s útvary zprostředkování, rekvalifikací a poradenství a následného posouzení odbornou komisí. Přihlíží se především k možnosti konkrétního následného pracovního uplatnění klienta na trhu práce, případně k zahájení SVČ. Brán je zároveň zřetel na efektivní a hospodárné vynakládání finančních prostředků.

Nově bylo v roce 2019 **zahájeno 251 zvolených rekvalifikací**, což je sice o čtvrtinu méně oproti loňskému roku (v souvislosti s klesající nezaměstnaností a tudíž klesajícím celkovým objemem rekvalifikací), avšak relativně podíl zvolených rekvalifikací roste. Zatímco v roce 2018 bylo formou zvolených rekvalifikací realizováno 16,6 % rekvalifikací, v roce 2019 podíl zvolených rekvalifikací vzrostl na 25%.

Tab. 31: Struktura zvolených rekvalifikací

Účastníci RK zvolených	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2019	Ukončené		Pokračují do dalšího roku	Zaměření RK zahájených v roce 2019	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
Celkem	275	251	265	253	12	95	156
z toho ženy	124	113	121	117	4	60	53
NIP	242	222	230	221	12	76	146
RIP	29	29	31	30	0	19	10
Grantové projekty	0	0	0	0	0	0	0
Národní APZ	4	0	4	2	0	0	0
Uchazeči o zam	247	228	237	225	12	85	143
Zájemci o zam	28	23	28	28	0	10	13
Osoby se ZP	18	18	18	16	0	5	13

Pramen: Statistiky OKpráce, 2019

V rámci zvolených rekvalifikací byly **nejčastěji realizovány kurzy** k získání **řidičských oprávnění** vč. profesní způsobilosti řidičů - **28%** zvolených rekvalifikací, (7,5% všech rekvalifikací), **svářečské, strojnické a jiné odborné průkazy** - 14% ze zvolených rekvalifikací, a osobní služby – 15% zvolených rekvalifikací.

V rámci zvolených rekvalifikací jsou častěji realizovány ještě kurzy z oblasti zdravotnictví (7%) a speciálních počítačových dovedností (5%).

Tab. 32: Zaměření rekvalifikačních kurzů (celkem zabezpečené + zvolené) v roce 2019

oblast rekvalifikací	počet klientů	%
celkem	1014	100,0
sociální oblast	135	13,3
účetnictví	129	12,7
počítačové rekvalifikace - specializované dovednosti	129	12,7
počítačové rekvalifikace - základní dovednosti	127	12,5
osobní služby (péče o tělo, kosmetika, manikúra, pedikúra, ...)	114	11,2
řidičské průkazy vč. profesní způsobilosti	76	7,5
ekonomika, administrativa, personalistika	75	7,4
obchod, skladování, logistika	44	4,3
svářečské, strojnické a jiné odborné průkazy	36	3,6
příprava k podnikání	31	3,1
gastronomie, hotelnictví a turismus	26	2,6
zdravotnictví	18	1,8
provozní služby (chůva, hospodyně, úklidový pracovník, ..)	11	1,1

Pramen: Statistiky OKpráce, 2019

- **Poradenské činnosti KrP v Brně**

Poradenské aktivity byly na KrP v Brně zajišťovány interně, tj. zaměstnanci ÚP ČR a externí dodavatelskou službou v různých formách.

Interní poradenství

V rámci činnosti Informačních a poradenských středisek pro volbu povolání bylo v roce 2019 uskutečněno **533 skupinových besed**, kterých se zúčastnilo 10 915 **studentů základních (61 %) a středních škol (39 %)**. Obsahovou náplní těchto schůzek je informovanost o uplatnitelnosti vzdělání, konkurenceschopnosti na trhu práce a o volbě povolání. Poradci IPS taktéž prezentují svoji činnost na veletrzích, burzách práce či veřejných seminářích, při setkání s výchovnými poradci nebo zástupci škol.

Skupinové informační schůzky slouží k informovanosti klientů ÚP o jejich právech a povinnostech, o nabídce služeb ÚP. V roce 2019 bylo uskutečněno **967** těchto akcí, kterých se zúčastnilo **18 067 klientů**. Cílovými skupinami těchto schůzek jsou klienti nově evidovaní, klienti dlouhodobě evidovaní (individuální akční plán), mladiství nebo klienti vracející se po rodičovské dovolené.

V roce 2019 byly nově zavedeny skupinové schůzky pro volbu rekvalifikace.

Poradenské programy interní byly poskytovány uchazečům v minimálním rozsahu osmi povinných poradenských témat - sebepoznání, komunikační dovednosti, sebeprezentace, orientace na trhu práce, hledání zaměstnání, pracovní-právní gramotnost, finanční gramotnost a poradenství k podnikání.

V roce 2019 tímto typem poradenské aktivity prošlo **757 klientů** (uchazečů, zájemců o zaměstnání).

Tab. 33: Skupinové poradenství a akce ÚP realizované v roce 2019

Název poradenské činnosti	Počet konání	Počet zařazených účastníků
Skupinové poradenství pro ZŠ	340	6 635
Skupinové poradenství pro SŠ, VOŠ, VŠ	193	4 280
Skupinové poradenství pro UoZ, ZZ a veřejnost	389	2 819
Skupinové informační schůzky (práva a povinnosti UoZ, nabídka služeb ÚP, kontakty, ...)	967	18 067
Skupinový poradenský program interní	77	757
Skupinové poradenství v rámci projektů RIP	48	139
Celkem v roce 2019 skupinové poradenství	2 014	32 697
Akce IPS a poradenství (prezentace na veletrzích, výstavách, ...)	53	0
Setkání s výchovnými poradci (semináře, přednášky, besedy, ...)	16	0
Celkem v roce 2019 akce ÚP	2 083	32 697

Externí poradenství

Poradenské aktivity KrP v Brně byly zajišťovány externím dodavatelem na základě vyhlášení veřejné zakázky. Koncem roku 2019 byla uzavřena nově rámcová dohoda pro pět poradenských programů, a to Bilanční diagnostika, Job Club, Poradenský program se základy počítače, Motivační program a Poradenský program pro zájemce o podnikání.

V roce 2019 bylo do externích poradenských aktivit **zařazeno 305 klientů**. Externí poradenské služby byly financovány z rozpočtu projektu NIP - Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II a v rámci rozpočtu projektů RIP. Náklady činily **972 617,73 Kč**.

Do konce roku se podařilo kontaktním pracovištím zahájit akce v rámci **Bilanční diagnostiky**, kterou prošlo 153 podpořených osob, **Poradenský program se základy počítačové gramotnosti** a 73 podpořenými účastníky a **Job Club** se 79 zájemci.

Do poradenských aktivit byli především zařazováni uchazeči o zaměstnání spadající do skupiny § 33 zákona o zaměstnanosti, kterým je věnována zvýšená péče, osoby sociálně vyloučené, osoby zdravotně či tělesně znevýhodněné, osoby s nízkou kvalifikací či osoby s kvalifikací, která neodpovídá aktuálním požadavkům na trhu práce, osoby dlouhodobě evidované či jinak znevýhodněné při vstupu na trh práce.

- **Realizace pracovní rehabilitace**

Pracovní rehabilitace je souvislá činnost zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání osoby se zdravotním postižením. Uskutečňuje se na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace.

Za loňský rok bylo v kraji podáno 13 žádosti o pracovní rehabilitaci a v jejím rámci tedy podpořeno celkem 13 osob se zdravotním postižením, kdy celková výše vynaložených prostředků činila 214 520,36 Kč. Uzavřeno bylo celkem 15 individuálních plánů pracovní rehabilitace (tj. o 1 více než v roce 2018).

Nejčastěji využitou formou pracovní rehabilitace byla poradenská činnost, příprava k práci a ergodiagnostické vyšetření. Celkem bylo realizováno 29 ergodiagnostických vyšetření a celková výše vynaložených prostředků za ergodiagnostické vyšetření činila 125 696 Kč.

Poradenská činnost obsahovala zejména poradenství v oblasti hledání vhodného zaměstnání a realizaci poradenských činností (Job club, Poradenský program se základy práce na PC). Pro podporu zaměstnání osob se zdravotním postižením v rámci pracovní rehabilitace probíhaly návštěvy zaměstnavatelů k získání vhodných pracovních míst pro tyto osoby. Za tímto účelem byly také realizovány individuální a skupinové poradenské bloky, které měly včas informovat OZP o možnostech nástupu do zaměstnání.

V rámci burzy práce organizované Úřadem práce získaly osoby se zdravotním postižením možnost účastnit se konzultací se zaměstnavateli a poskytovateli sociálních služeb a tímto nalézt požadované pracovní zařazení. Tento faktor výrazně ovlivnil nárůst počtu uplatněných UoZ se zdravotním postižením na otevřeném a chráněném trhu práce.

Tab. 34: Pracovní rehabilitace

Okres	Počet žádostí o PR	IPPR	Formy pracovní rehabilitace			Ergodiagnostika
			Příprava k práci	Rekvalifikační kurz	Poradenství	
Blansko	0	0	0	0	0	1
Brno - město	0	0	1	1	0	8
Brno - venkov	2	4	2	2	3	3
Břeclav	2	2	0	0	0	4
Hodonín	3	3	2	0	1	5
Vyškov	5	5	0	3	3	3
Znojmo	1	1	1	0	0	5
Celkem	13	15	6	6	7	29

6.3 Projekty ESF

Národní individuální projekty (NIP)

- **Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů (PDU)**

Realizace projektu byla zahájena 1.1.2019. Projekt je zaměřen zejména na zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti dlouhodobě evidovaných UoZ, na začleňování dlouhodobě evidovaných uchazečů se sociálním znevýhodněním na volný trh práce a na podporu cílové skupiny komplexním poradenstvím a posilováním motivace ke změně.

Klíčové aktivity projektu: individuální a skupinové poradenství, rekvalifikace, krátkodobá pracovní příležitost, krátkodobé zaměstnání, SÚPM, VPP, doprovodná opatření.

V průběhu roku 2019 bylo do projektu **zařazeno celkem 527 klientů**, 506 klientů absolvovalo skupinové poradenství, rekvalifikaci úspěšně absolvovalo 8 klientů. Na SÚPM bylo zařazeno 37 uchazečů a na VPP 60.

Celkové náklady činily: **3 198 539 Kč**

- **NIP Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II (VDTP II)**

V roce 2019 pokračovala realizace národního individuálního projektu **Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II**, v jehož rámci byly financovány rekvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání a byla tak výrazně posílena aktivní politika zaměstnanosti v této oblasti. V rámci tohoto projektu bylo do rekvalifikačních programů zařazeno **1 008 klientů**, tzn. 99% všech osob zařazených do rekvalifikací v roce 2019. Realizovány byly jak rekvalifikace zabezpečované (757 osob), tak rekvalifikace zvolené (251 osob). **Celkové náklady** činily **7 416 529 Kč**.

- **NIP Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců (POVEZ II)**

V roce 2019 pokračovala realizace projektu **Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II.**, který je realizován na základě Výzvy č. 021 z OP Z v období 1.12.2015 do 30.11.2020. V roce 2019 se podařilo trvání projektu prodloužit až do 31.12.2022.

V roce 2019 bylo na projekt vynaloženo celkem 65 105 505 Kč.

Hlavním cílem projektu **Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II.** je pomoci zaměstnavatelům v odborném vzdělávání stávajících i nově přijímaných zaměstnanců tak, aby mohli pružně reagovat na měnící se situaci a podmínky na trhu. Projekt umožňuje zaměstnavatelům získat finanční příspěvky na externí vzdělávání zaměstnanců nebo na mzdy interních lektorů a zároveň na mzdové náklady vzdělávaných zaměstnanců po dobu jejich vzdělávání.

Konkrétním cílem projektu je podpora odborného vzdělávání. Zájem je především o kurzy v oblasti odborné IT, a to jak programátorské kurzy, tak kurzy různých projekčních softwarů. Druhou nejčastější oblastí jsou odborně technické vzdělávací aktivity, zde mají největší zastoupení svářečské kurzy a kurzy obsluhy CNC strojů. V neposlední řadě jsou žádané kurzy jazykové.

V roce 2019 bylo v celém Jihomoravském kraji do projektu **nově zapojeno 331 subjektů**, z toho 23 OSVČ a **podpořeno 2 362 osob**. Nejvíce jej využívali zaměstnavatelé v Brně (192 zaměstnavatelů, 929 podpořených osob). V roce 2019 bylo v Jihomoravském kraji uzavřeno s žadatelem celkem 423 dohod (co dohoda, to vzdělávací aktivita). Přesto, že projekt nově umožňuje vzdělávání formou interního školení, 97 % vzdělávacích aktivit bylo realizováno prostřednictvím externího dodavatele.

Regionální individuální projekty (RIP)

V roce 2019 realizovala Krajská pobočka v Brně v rámci Operačního programu Zaměstnanost 4 regionální individuální projekty:

1. Záruky pro mladé v Jihomoravském kraji
2. 50 PLUS v Jihomoravském kraji
3. ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji
4. Šance pro rodiče v Jihomoravském kraji

- **Záruky pro mladé v Jihomoravském kraji – CZ.03.1.48/0.0/0.0/15 004/0000009**

Zahájení realizace: 1. ledna 2016

Ukončení realizace: 31. prosince 2021

Cílová skupina (2 460 osob):

- osoby do 29 let věku (včetně)
- pracovní zkušenosti max. 3 roky
- evidence na úřadech práce v Jihomoravském kraji

Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání.

Primárním cílem projektu je zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost cílové skupiny na trhu práce. Prostřednictvím aktivit projektu je snaha poskytnout klientům odborné dovednosti a znalosti pro výkon konkrétní profese, poskytnout odborné praxe s perspektivou dalšího uplatnění na trhu práce, předcházet opakované evidenci a snížit průměrnou dobu evidence mladých uchazečů o zaměstnání na úřadu práce. V případě uchazečů o zaměstnání bez dokončené odborné kvalifikace se usiluje o opětovné zahájení přípravy na budoucí povolání, resp. návrat do vzdělávání.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje k 31. 12. 2019):

VÝBĚR KLIENTŮ DO PROJEKTU – je realizován odbornými pracovníky projektu na všech kontaktních pracovištích a to ve spolupráci s oddělením zprostředkování. Uchazeči o zaměstnání byli vybíráni, v souladu s požadavky na cílovou skupinu, jak dle jejich zájmu, tak s ohledem na konkrétní odborné praxe u zaměstnavatelů. Vybráno a podpořeno aktivitami bylo od počátku projektu celkem 1801 klientů (z plánovaných 2460 osob, což je

73,21 %). S každým klientem byla uzavřena dohoda o účasti v projektu.

Během roku 2019 vstoupilo do projektu 317 osob.

PORADENSTVÍ – cílem této aktivity, opět realizované odbornými pracovníky projektu, je maximální možná podpora klientů projektu zvýšit motivaci a sebevědomí klienta a zajištění jeho pracovního potenciálu, které povede k uplatnění na trhu práce.

Typy poradenství:

- Individuální (absolvoval každý klient) – posílení motivace úspěšně absolvovat projekt, poradenství pro volbu povolání a rekvalifikace, získání a udržení odborné praxe, atd. Rozsah je individuální dle potřeb klientů. Bylo poskytnuto 2741 hodin individuálního poradenství, přičemž některým klientům opakovaně.
- Skupinové (absolvovalo od počátku projektu 188 osob z 200 plánovaných, což je 94 %) – v rámci skupinového poradenství je klientům poskytován celkový přehled v oblasti práva a zaměstnanosti, rozvoj sebe prezentace (sestavování životopisů, motivačních dopisů, práce s databázemi zaměstnavatelů apod.). Rozsah je zpravidla jednodenní.
- Pracovní diagnostika (absolvovalo od počátku projektu 215 klientů z plánovaných 270, což je 79,63 %) – pracovní diagnostiku absolvovali ti klienti, u kterých byla potřeba zjištění předpokladů k začlenění na trh práce, stanovení konkrétních dovedností, které je klient schopen získat dalším vzděláváním a možnosti pracovní uplatnění.

V roce 2019 bylo poskytnuto 626,5 hodin individuálního poradenství, skupinové poradenství absolvovalo 18 osob a pracovní diagnostiku dokončilo 8 osob.

REKVALIFIKACE – byly zaměřeny na získání odborných znalostí a dovedností, obecně vyžadovaných na trhu práce, s cílem připravit uchazeče o zaměstnání především na konkrétní profesi (odbornou praxi) nebo přiblížit jejich kvalifikaci požadovaným nebo očekávaným potřebám trhu práce. Bylo možné absolvovat rekvalifikaci klasickou (vysoutěženou) či zvolenou. Celkem bylo od počátku projektu zahájeno 124 rekvalifikačních kurzů (z plánovaných 140). Úspěšně ukončeno bylo celkem 113 kurzů.

Během roku 2019 prošlo úspěšně rekvalifikací 16 klientů.

ODBORNÉ PRAXE – hlavní aktivita projektu. Odborné praxe byly realizovány u zaměstnavatelů na území ČR formou SÚPM vyhrazených. Praxe byly zpravidla sjednávány na dobu 12 měsíců. Výše příspěvku byla určena v souladu se Směrnicí GŘ č. 4/2019, kdy je měsíční příspěvek stanoven procentní sazbou z hrubé mzdy uvedené v Žádosti o poskytnutí příspěvku na SÚPM a to podle míry znevýhodnění a délky evidence jednotlivého uchazeče dle přílohy Směrnice GŘ ÚP ČR v platném znění. Na odbornou praxi byli zařazeni uchazeči o zaměstnání s evidencí na ÚP delší než 3 měsíce.

Celkem od počátku projektu bylo uzavřeno, resp. podepsáno, 972 dohod (z 1167 plánovaných, tj. 83,29 %). V případě potřeby a účelnosti byl poskytnut také finanční příspěvek na mentora (uzavřeno 99 dohod, z plánovaných 94).

V roce 2019 bylo podepsáno 144 dohod o SÚPM.

KRÁTKODOBÁ PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOST – jedná se o doplňkovou aktivitu projektu. Cílem práce na zkoušku je zjistit připravenost cílové skupiny k nástupu na pracovní místo (odbornou praxi). Na tuto aktivitu, zvanou také práce na zkoušku, bylo zařazeno 13 klientů (aktivita celkem plánována pro 13 osob). Pracovní smlouva byla uzavřena s maximálním možným úvazkem 0,5 na maximální možnou dobu - 3 měsíce.

V roce 2019 byly podepsány 2 dohody o krátkodobé pracovní příležitosti.

NÁVRAT DO VZDĚLÁVÁNÍ – doplňková aktivita (plánem je podpořit max. 20 osob). Doposud touto aktivitou prošly dvě klientky projektu. Jejím cílem je zajistit návrat do vzdělávání u uchazečů, u kterých bude tato potřeba zjištěna a zajistit tak jejich lepší uplatnění na trhu práce v budoucnu. Odborní pracovníci trhu práce uchazeče motivovali ke vstupu do vzdělávání, poskytli odborné informace, zprostředkovali kontakt s vhodnou školou.

V roce 2019 se 1 klient vrátil zpět do vzdělávání.

Z celkového počtu 1801 klientů, kteří do 31. 12. 2019 vstoupili do projektu, jich 1683 vystoupilo, přičemž 1461 vystoupilo z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání (tj. 86,81 %). **Během roku 2019 vystoupilo z projektu 363 klientů, z toho 297 z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání.**

Z celkové částky rozpočtu 211 857 197 Kč (v červnu 2019 byla prodloužena doba realizace projektu do 31. 12. 2021, bez navýšení stávajícího rozpočtu) bylo **v roce 2019 vyčerpáno 33 021 299 Kč**, celkem 161 107 207 Kč od začátku realizace projektu.

- **50 PLUS v Jihomoravském kraji – CZ.03.1.48/0.0/0.0/15 010/0000041**

Zahájení realizace: 1. ledna 2016

Ukončení realizace: 31. března 2022

Cílová skupina projektu (1800 osob)

- evidence na úřadech práce v Jihomoravském kraji
- osoby starší 50 let v evidenci déle než 5 měsíců
NEBO
- osoby starší 50 let bez ohledu na délku evidence v případě, že jim nevznikl nárok na podporu v nezaměstnanosti.

Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání.

V roce 2019 pokračovala realizace projektu v naplňování nastavených hodnot dle předchozího prodloužení s cílem pomoci klientům v návratu na trh práce, zvýšení jejich motivace a sebevědomí.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje k 31. 12. 2019)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – byl prováděn ve spolupráci s jednotlivými kontaktními pracovišti v rámci celého Jihomoravského kraje. Vhodní uchazeči o zaměstnání byli na základě doporučení zprostředkování pozváni na individuální nebo skupinovou schůzku s odbornými pracovníky projektu, kde jim byl představen projekt a jeho aktivity. Od začátku realizace projektu bylo zařazeno 1835 uchazečů, což je o 35 klientů více, než bylo plánováno. Dá se očekávat, že se počet zařazených uchazečů ještě zvýší.

V roce 2019 vstoupilo do projektu 271 klientů.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – nabízel účastníkům rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, odborní pracovníci předávali uchazečům informace z oblasti ekonomiky, práva či zaměstnanosti. Aktivity se účastnily skupiny zájemců v rozsahu 12 – 15 hodin dle jejich potřeb a možností. Motivační program od začátku realizace absolvovalo již 384 klientů z plánovaných 420.

V roce 2019 prošlo Motivačním programem 88 klientů.

PORADENSKÉ ČINNOSTI – cílem aktivity je formou poradenství zvýšení motivace klientů projektu a zjištění jejich pracovního potenciálu.

Aktivita zahrnuje:

- **Individuální poradenství** – klienti měli možnost konzultovat svoji aktuální situaci, schopnosti, dovednosti a možnosti za účelem zapojení se zpět na trh práce. Poradenství poskytovali jak odborní pracovníci projektu, tak odborný pracovník – psycholog, dle individuálních potřeb klientů, max. však 5 hodin na jednoho uchazeče. Od začátku realizace projektu bylo poskytnuto 2670,5 hodin individuálního poradenství, některým opakovaně.
- **Pracovní diagnostika** – zjišťuje možnosti pracovního uplatnění pro klienty projektu. Za tímto účelem jsou využívány různé diagnostické testy, které byly v rámci projektu pořízeny. Aktivitu absolvovalo již 251 uchazečů z plánovaných 300.

V roce 2019 bylo poskytnuto 818 hodin individuálního poradenství a 40 klientů absolvovalo pracovní diagnostiku.

REKVALIFIKAČNÍ KURZY – umožňovaly klientům získání nové kvalifikace či prohloubení kvalifikace stávající, jeden uchazeč může absolvovat až 2 rekvalifikační kurzy. Od začátku realizace projektu se uskutečnilo celkem 242 kurzů a bylo vydáno celkem 205 osvědčení.

V roce 2019 bylo realizováno 47 rekvalifikačních kurzů a vydáno 33 osvědčení o úspěšném absolvování kurzu.

MONITORING TRHU PRÁCE A ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci trhu práce a poradenství ve všech okresech Jihomoravského kraje soustavně monitorovali vhodná pracovní místa pro klienty projektu a poskytovali informace zaměstnavatelům ohledně možnosti využití mzdových příspěvků při zaměstnání klienta projektu. Výše příspěvku byla určena v souladu se Směrnicí GŘ č. 4/2019, kdy je měsíční příspěvek stanoven procentní sazbou z hrubé mzdy uvedené v Žádosti o poskytnutí příspěvku na SÚPM a to podle míry znevýhodnění a délky evidence jednotlivého uchazeče. Příspěvky byly poskytovány na dobu 6 – 12 měsíců. Od začátku projektu nastoupilo na toto místo 939 klientů.

V roce 2019 byla podepsána dohoda o poskytnutí příspěvku na společensky účelné pracovní místo pro 162 klientů projektu.

Z celkové částky navýšeného rozpočtu 214 622 984 Kč bylo **v roce 2019 vyčerpáno 31 082 995 Kč**, celkem 142 400 938 Kč od začátku realizace projektu.

- **ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji – CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000037**

Zahájení realizace: 1. dubna 2016

Ukončení realizace: 30. června 2022

Cílová skupina projektu (1270 osob):

- evidence na úřadech práce v Jihomoravském kraji
- osoby v evidenci delší než 12 měsíců
NEBO
- osoby se zdravotním postižením dle zákona č. 435/2004 Sb., § 67 odst. 2 bez ohledu na délku evidence

Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání i zájemce o zaměstnání.

Cílem projektu v roce 2019 bylo pokračovat v realizačním režimu nastaveném v roce 2017 (realizace projektu vlastními silami a ne dodavatelsky, jak bylo uvedeno ve schválených projektech) za účelem naplnění plánovaných indikátorů.

Aktivity pro klienty projektu započaly v únoru 2017.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje za rok 2019)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – je prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v kraji v časovém rozsahu cca 3 hodiny. Zařazení do projektu je podmíněno evidencí na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v JmK. Klientem se může stát pouze osoba, splňující podmínky cílové skupiny. Celkem do projektu lze zařadit min. 1270 klientů. Do projektu už bylo vybráno celkem 1096 osob, z toho 277 osob v roce 2019.

VSTUPNÍ BLOK – jednodenní (6 hodin) blok informací o projektu a jeho poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivitách a legislativě z pracovní oblasti povinný pro všechny klienty projektu. Dohodu o účasti v projektu dosud podepsalo celkem 965 osob z 1270 plánovaných, z toho 244 osob v roce 2019.

PLÁN ROZVOJE KLIENTA – Každý klient projektu spolupracuje při individuálním pohovoru s odborným pracovníkem úřadu práce na sestavení svého vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Na doporučení odborného pracovníka může být klient zařazen do následujících motivačních, poradenských a vzdělávacích aktivit.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ – všichni klienti projektu mohou dle vlastního uvážení požádat o individuální poradenství odborného pracovníka úřadu práce za účelem zlepšení

sebepoznání. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu je 4030 hodin, což odpovídá průměru 3,2 hodin pro klienta. Aktivitu využilo celkem 645 klientů, z toho 188 v roce 2019.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – obsahem aktivity je rozvoj sebe prezentace, rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, všeobecný přehled v oblasti ekonomiky, práva a zaměstnanosti. Aktivita probíhá 4 dny po 5 hodinách denně a je určena pro min. 520 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 356 klientů, z toho 121 klientů v roce 2019.

PROGRAM FINANČNÍ GRAMOTNOSTI – cílem aktivity je podat všeobecný přehled v oblasti financí nebo nabídnout pomoc a poradenství klientům, kteří jsou v tíživé finanční situaci, naučit klienty orientovat se ve finančních rozhodnutích, spravovat osobní finanční podmínky, které mají dopad na materiální zajištění jedince, probírat témata peněz. Aktivita probíhá 4 dny (5+6+6+5 hod.) a je určena pro min. 520 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 322 klientů, z toho 119 klientů v roce 2019.

PORADENSKÝ PROGRAM a ERGODIAGNOSTIKA – pracovní nebo bilanční diagnostika je určena pro min. 520 klientů z řad uchazečů o zaměstnání, ergodiagnostika pro 45 klientů se statutem OZP. Dosud bylo vyhotoveno celkem 83 zpráv z pracovní diagnostiky, z toho 28 v roce 2019, 196 zpráv z bilanční diagnostiky, z toho 38 v roce 2019, 46 zpráv z ergodiagnostiky, z toho 25 v roce 2019.

REKVALIFIKACE – účast klientů v rekvalifikačních kurzech vychází z jejich sestaveného Plánu rozvoje klienta. Klienti si mohou vybrat z nabídky rekvalifikačních kurzů úřadu práce nebo si zajistit zvolenou rekvalifikaci. Celkem je plánováno zajištění min. 460 rekvalifikací. Dosud bylo vydáno celkem 336 osvědčení úspěšným absolventům kurzů, z toho 89 v roce 2019.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci úřadu práce jsou nápomocni klientům projektu při hledání zaměstnání vyhledáváním vhodných potenciálních zaměstnavatelů. Celkem bude pro klienty projektu zajištěno min. 250 pracovních míst se mzdovým příspěvkem (Společensky účelná pracovní místa-vyhrazená). Z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání vystoupilo z projektu celkem 492 klientů, z toho 148 klientů v roce 2019.

DOPROVODNÁ A PODPŮRNÁ OPATŘENÍ – pomáhají formou příspěvku na úhradu nutných nákladů klientům s účastí na aktivitách projektu (úhrada cestovného, poplatků zdravotních, správních a administrativních, jako například založení živnosti, výpis z rejstříku trestů v souvislosti s nástupem na rekvalifikaci, příspěvek na hlídání dětí a dalších závislých osob).

Z celkové částky rozpočtu 69 134 500,- Kč bylo **v roce 2019 vyčerpáno 8 542 460,91 Kč**, celkem bylo vyčerpáno 28 469 143,62 Kč od začátku realizace projektu.

• **Šance pro rodiče v Jihomoravském kraji – CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000042**

Zahájení realizace: 1. dubna 2016

Ukončení realizace: 30. června 2022

Cílová skupina projektu (1200 osob):

- evidenci na úřadech práce v Jihomoravském kraji
- péče o dítě do 10 let věku

Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání i zájemce o zaměstnání.

Cílem projektu v roce 2019 bylo pokračovat v realizačním režimu nastaveném v roce 2017 (realizace projektu vlastními silami a ne dodavatelsky, jak bylo uvedeno ve schválených projektech) za účelem naplnění plánovaných indikátorů.

Aktivity pro klienty projektu započaly v únoru 2017.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje za rok 2019)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – je prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v jihomoravském kraji v časovém rozsahu cca 3 hodiny. Zařazení do projektu je podmíněno evidencí na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v JmK. Klientem se může stát pouze osoba, splňující podmínky cílové skupiny. Celkem do projektu lze zařadit min. 1200 klientů. Do projektu už bylo vybráno celkem 1185 osob, z toho 371 osob v roce 2019.

VSTUPNÍ BLOK - jednodenní (6 hodin) blok informací o projektu a jeho poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivitách a legislativě z pracovní oblasti povinný pro všechny klienty projektu. Dohodu o účasti v projektu dosud podepsalo celkem 1101 osob z 1200 plánovaných, z toho 351 osob v roce 2019.

PLÁN ROZVOJE KLIENTA - každý klient projektu spolupracuje při individuálním pohovoru s odborným pracovníkem na sestavení svého vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Na doporučení odborného pracovníka může být klient zařazen do následujících motivačních, poradenských a vzdělávacích aktivit.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ - všichni klienti projektu mohou dle vlastního uvážení požádat o individuální poradenství odborného pracovníka za účelem zlepšení sebezpoznání. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu je 3810 hodin, což odpovídá průměru 3,2 hodin pro klienta. Aktivitu využilo celkem 722 klientů, z toho 256 v roce 2019.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – zvýšení motivace a sebevědomí klienta pro uplatnění na trhu práce, získání základních znalostí z oblasti informačních technologií, posílení právního vědomí a zvýšení orientace v problematice trhu práce při využití přednášek, nácviku a tréninku, rozvoj dovedností při hledání zaměstnání. Aktivita probíhá 4 dny po 5 hodinách denně a je určena pro min. 380 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 375 klientů, z toho 146 klientů v roce 2019.

PROGRAM FINANČNÍ GRAMOTNOSTI – cílem aktivity je podat všeobecný přehled v oblasti financí nebo nabídnout pomoc a poradenství klientům, kteří jsou v tíživé finanční situaci, naučit klienty orientovat se ve finančních rozhodnutích, spravovat osobní finanční podmínky, které mají dopad na materiální zajištění jedince, probírat témata peněz. Aktivita probíhá 4 dny (5+6+6+5 hod.) a je určena pro min. 435 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 277 klientů, z toho 146 klientů v roce 2019.

PORADENSKÝ PROGRAM – zjištění pracovního a osobnostního potenciálu klienta a posouzení jeho předpokladů pro uplatnění na trhu práce formou pracovní nebo bilanční diagnostiky. Určeno pro min. 520 klientů z řad uchazečů o zaměstnání. Dosud bylo vyhotoveno celkem 108 zpráv z pracovní diagnostiky, z toho 47 v roce 2019, 204 zpráv z bilanční diagnostiky, z toho 44 v roce 2019.

REKVALIFIKACE – účast klientů v rekvalifikačních kurzech vychází z jejich sestaveného Plánu rozvoje klienta. Klienti si mohou vybrat z nabídky rekvalifikačních kurzů úřadu práce nebo si zajistit zvolenou rekvalifikaci. Celkem je plánováno zajištění 440 rekvalifikací. Dosud bylo vydáno celkem 490 osvědčení úspěšným absolventům kurzů, z toho 152 v roce 2019.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci úřadu práce jsou nápomocni klientům projektu při hledání zaměstnání vyhledáváním vhodných potenciálních zaměstnavatelů. Celkem bude pro klienty projektu zajištěno min. 255 pracovních míst se mzdovým příspěvkem (Společensky účelná pracovní místa vyhrazená). Z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání vystoupilo z projektu celkem 688 klientů, z toho 294 klientů v roce 2019.

DOPROVODNÁ A PODPŮRNÁ OPATŘENÍ – pomáhají formou příspěvku na úhradu nutných nákladů klientům s účastí na aktivitách projektu (úhrada cestovného, poplatků zdravotních, správních a administrativních, jako například založení živnosti, výpis z rejstříku trestů v souvislosti s nástupem na rekvalifikaci, příspěvek na hlídání dětí a dalších závislých osob).

Z celkové částky rozpočtu 59 837 260 Kč bylo **v roce 2019 vyčerpáno 9 363 032,80 Kč**, celkem 27 855 705,80 od začátku realizace projektu.

6.4 Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2018

Aktivní politika zaměstnanosti v kraji byla v souladu s přijatou Strategií APZ pro rok 2019 zaměřena především na podporu uchazečů o zaměstnání znevýhodněných na trhu práce.

Hlavní pozornost byla věnována aktivním a preventivním opatřením pro uchazeče o zaměstnání nejvíce znevýhodněné na trhu práce, ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností a sociální exkluzí. Nejvíce podporovanými kategoriemi byly uchazeči s evidencí delší než 24 měsíců a uchazeči starší 55 let. U uchazečů o zaměstnání ohrožených ztrátou pracovních návyků a ztrátou motivace k hledání vhodného pracovního uplatnění bylo využíváno nástrojů a opatření APZ jako motivačního a aktivizačního prvku.

Přednostně byly do nástrojů APZ zařazovány tyto cílové skupiny uchazečů o zaměstnání:

- dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání (déle než 12 měsíců)
- uchazeči do 25 let věku, zejména absolventi škol bez praxe
- rodiče pečující o dítě do 10 let věku
- uchazeči starší 50 let věku
- osoby se zdravotním postižením
- ženy vracející se z mateřské nebo rodičovské dovolené
- uchazeči, kterým bylo potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce, např. ohrožení sociální exkluzí z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti

Zvýšená pozornost byla věnována především klientům, u nichž docházelo ke kumulaci handicapů ve vztahu k trhu práce (nepříznivý zdravotní stav, vyšší věk, absence kvalifikace, apod.).

Pro umístění uchazečů byl využíván zejména nástroj **veřejně prospěšné práce**.

Stanoveny byly tyto cíle:

1. Zaměřit se především na podporu uplatnitelnosti osob dlouhodobě nezaměstnaných, v hmotné nouzi a osob starších 55 let.

Z podpořených osob na pracovních místech bude minimálně:

25 % UoZ starších 55 let

20 % UoZ evidovaných déle než 12 měsíců a zároveň v hmotné nouzi

Tento cíl se podařilo naplnit zčásti:

- uchazeči **nad 55 let** představovali **32% podpořených** –splněno
- uchazeči evidovaní **déle než 12 měsíců a zároveň v hmotné nouzi** představovali **18,4% podpořených**, tedy méně, než jsme si stanovili. Důvodem je, že je velmi obtížné motivovat tyto uchazeče, kteří často o žádné pracovní uplatnění zájem nemají.

2. Věnovat zvýšenou pozornost mladým do 30 let. Podpořit jejich umístění prostřednictvím regionálního individuálního projektu Záruky pro mladé, a to kombinací nástrojů a opatření za využití rekvalifikací nebo poradenství. Podporovat především absolventy bez praxe.

Cílem je podpořit minimálně **430 uchazečů ve věku do 30-ti let.**

Tento cíl se podařilo naplnit. Podpořeno bylo celkem **536 uchazečů do 30-ti let.**

3. Snížit rozdíl mezi úrovní nezaměstnanosti v ČR a v Jihomoravském kraji z 0,8 p.b. na 0,6 p.b. Zvýšená pozornost při uplatňování nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti bude věnována zejména okresům s nejvyšší úrovní nezaměstnanosti, tedy okresům Hodonín, Znojmo a Brno - město.

Tento cíl se podařilo naplnit. Průměrný podíl nezaměstnaných v Jihomoravském kraji dosáhl v roce 2019 hodnoty 3,4%, průměr ČR byl 2,8%, tzn. rozdíl klesl na **0,6 p.b.**

7 Cíle APZ pro rok 2020

1. Zaměřit se na podporu uplatnitelnosti osob starších 50 let,

- z podpořených osob **na pracovních místech** bude minimálně:

30 % UoZ starších 50 let

2. Zaměřit se na podporu návratu rodičů pečujících o děti na trh práce, zejména rodičů vracejících se z mateřské a rodičovské dovolené.

- z celkového počtu podpořených osob bude minimálně **20%** spadat do cílové skupiny *pečujících o děti do 15 let*

3. Zaměřit se na zvýšení efektivity rekvalifikací, a to zejména u rekvalifikací zvolených.

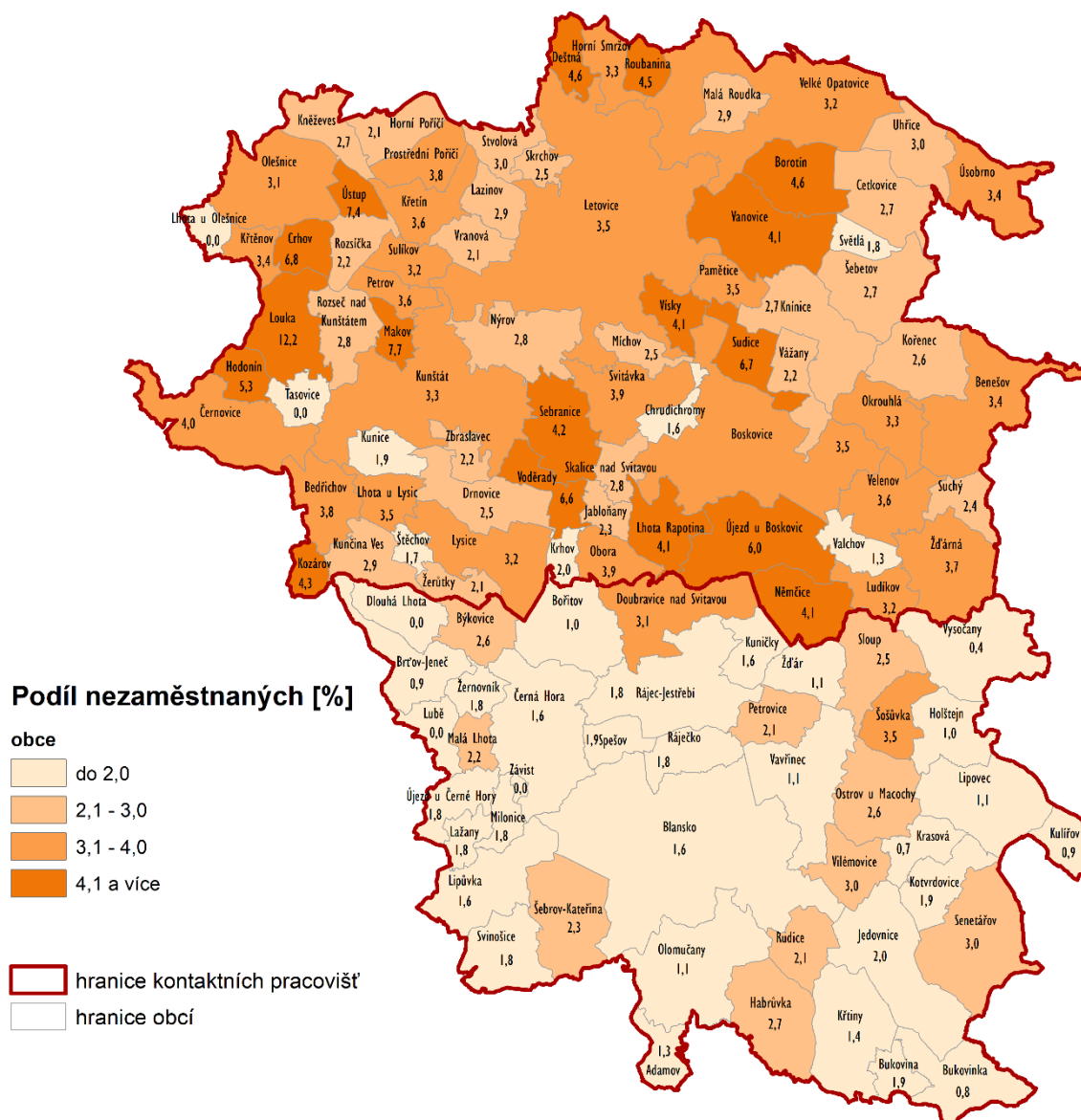
- dosáhnout **umístění 90% klientů do 6-ti měsíců** po úspěšně ukončené zvolené rekvalifikaci.

8 PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1

PODÍL NEZAMĚŠTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15-64 LET

v okrese Blansko ke 31. 12. 2019

Kontaktní pracoviště	okres Blansko	2,6 %
Blansko	Jihomoravský kraj	3,5 %
Boskovice	Česká republika	2,9 %

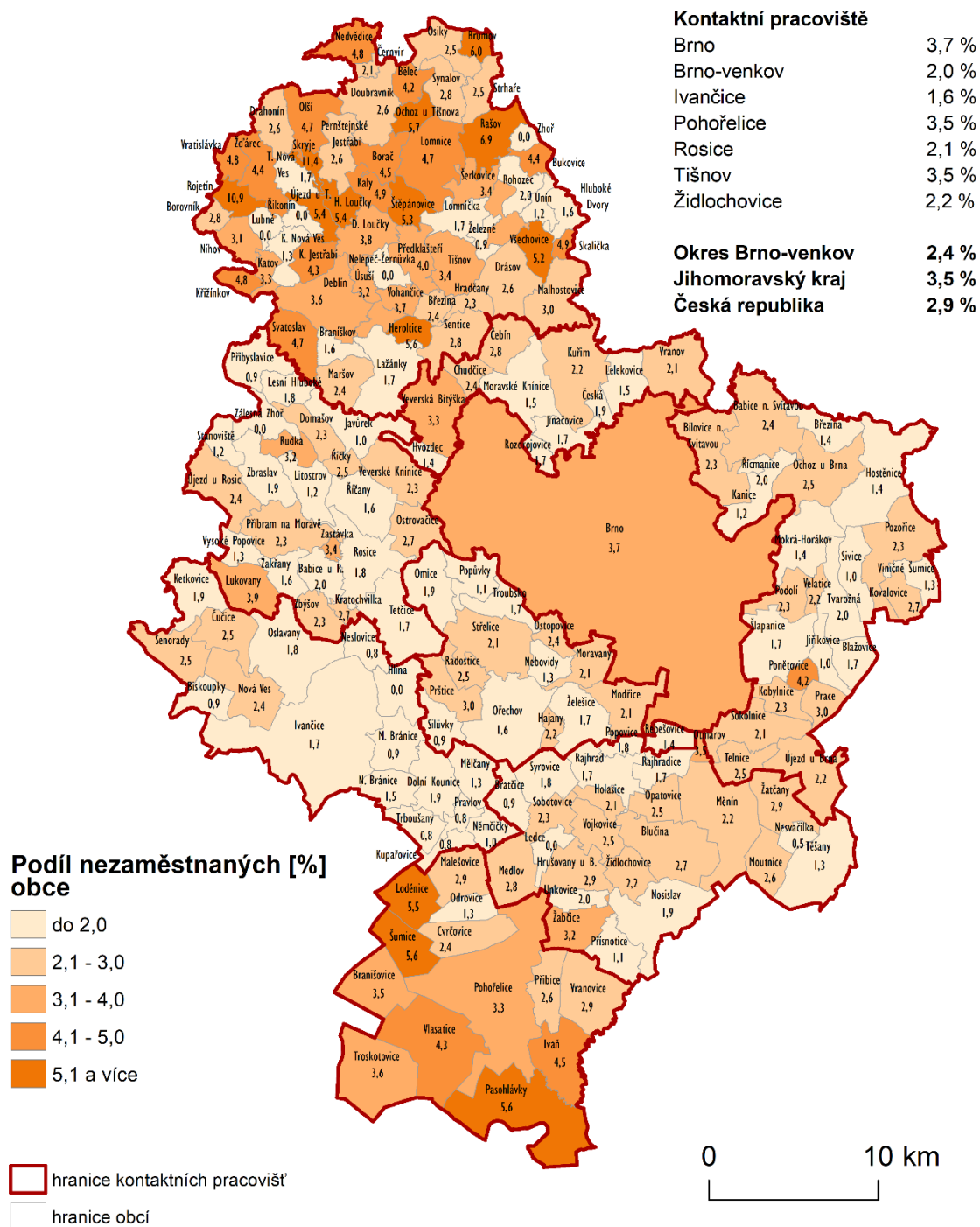
0 5 10 km

ÚP ČR – Krajská pobočka v Brně; Brno, 2020
Data: MPSV; ArcČR 500v.3.2., Arcdata Praha

PŘÍLOHA 2

PODÍL NEZAMĚŠTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET

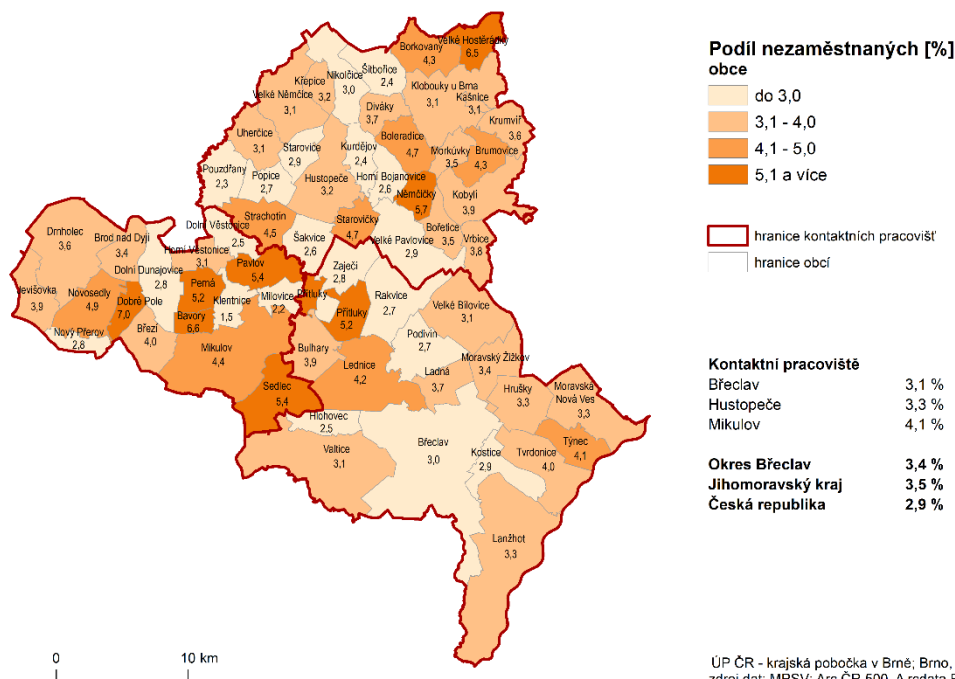
Kontaktní pracoviště okresů Brno-město a Brno-venkov ke 31. 12. 2019

ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2020
zdroj dat: MPSV; Arc ČR 500, Arcdata Praha

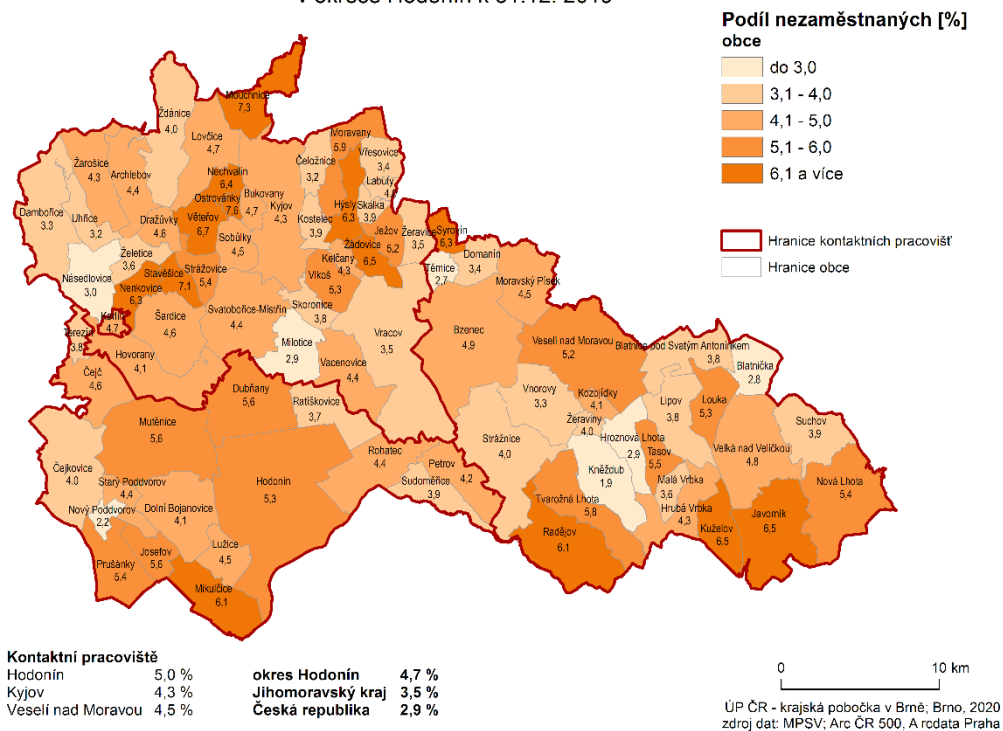
PŘÍLOHA 3

PODÍL NEZAMĚŠTNÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET
v okrese Břeclav k 31. 12. 2019

PŘÍLOHA 4

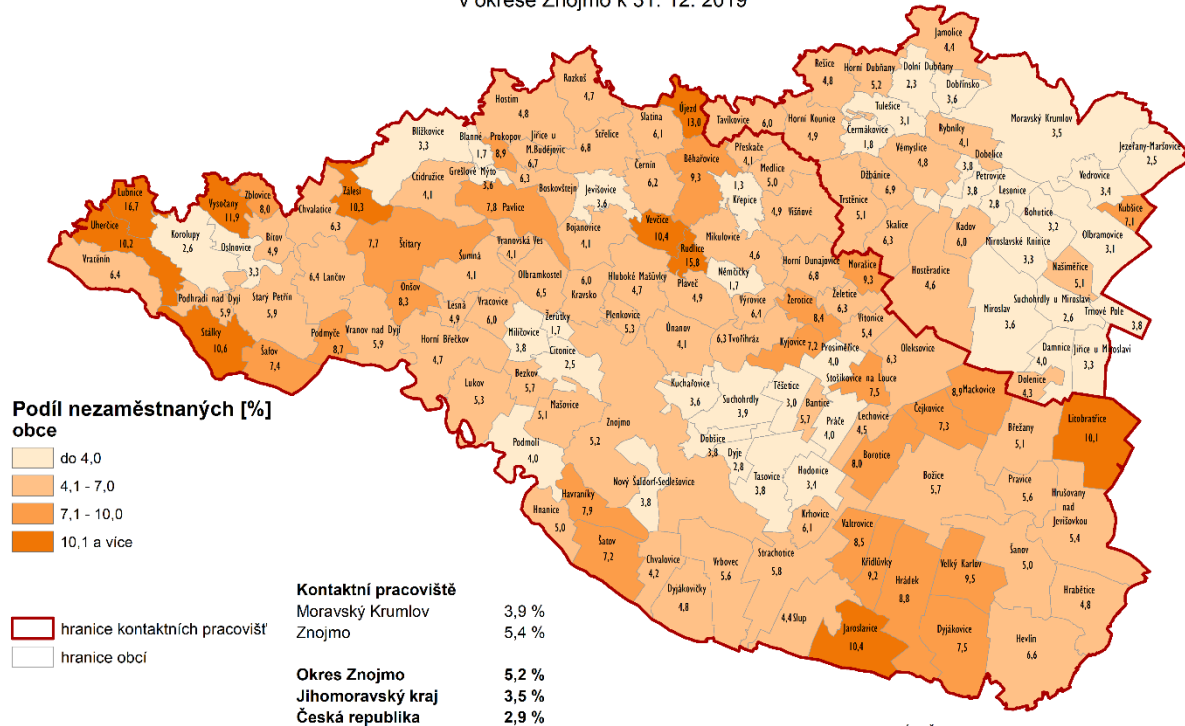
PODÍL NEZAMĚŠTNÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET
v okrese Hodonín k 31.12. 2019

PŘÍLOHA 6

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH NA OBYVATELSTVU 15 - 64 LET

v okrese Znojmo k 31. 12. 2019

ÚP ČR – krajská pobočka v Brně; Brno, 2020
zdroj dat: MPSV; Arc ČR 500, A rcdata Praha